

TRENER

broj 117
oktobar 2023.
godina **XXVII**

magazin udruženja košarkaških trenera

Muška košarkaška reprezentacija
na Mundijalu 2023.

**Svetislav
Pešić**

**Srbija
pozdravila
srebrni tim sa SP**

Nagrada za životno delo
„Slobodan-Piva Ivković”

Laureati

**Aleksandar
Đorđević**

**Marina
Maljković**

Uspeh za nove obaveze

Sezona je kada sumiramo rezultate rada našeg udruženja i ako je ocenjujemo sportskim rečnikom, završena šampionski.

Sa zadovoljstvom možemo potvrditi da za konstataciju u prvoj rečenici imamo mnogo neoborivih argumenata. Svakako ćemo ih pomenuti, a registrovali smo u prethodnim brojevima Trenera te argumente. Energiju, umeće i profesionalni odnos prema obavezama verovatno smo crpili iz već odavno usvojene profesionalne, ali i moralne filozofije da svaka godina mora biti uspešna, a da je naredna mora premašiti. Zato se već sada, kada već sumiramo rezultate godine koja je na izmaku, moramo zapitati kako sledeće godine biti bolji. Svakako nimalo lak zadatak, ali tradiciju moramo ispoštovati, jer to je dug prema našim legendarnim trenerima koji su podizali ugled našeg udruženja do najvećih visina u svetskim razmerama, ali i prema onim mlađim, koji su tek zakoračili u trenerske vode.

Naravno, kada govorimo o uspesima u 2023. godini, moramo poći od obaveza prema našem osnovnom cilju i smislu postojanja Udruženja, a to je stručno usavršavanje.

Tu smo već poslovično uspešni. Uspešan odabir predavača i tema bio je ključ uspeha našeg najstarijeg seminara Trenerskih dana „Borivoje Cenić“, namenjenog trenerima koji rade s mlađim kategorijama i čiji je rad temelj razvoja naše košarke. Često se zaboravlja u vankošarkaškim krugovima ta činjenica, ali i od ljudi u lokalnim samoupravama koji raspoložu budžetom, a od kojih zavisi rad klubova. Toj temi je posebno posvećena pažnja na sednici Skupštine UKTS i predložene su konkretne mere da se položaj trenera koji rade s dečacima i devojčicama popravi.

Iz Udruženja je već nekoliko poslednjih godina potekla i sprovodi se inicijativa održavanja stručnih seminara po sevoj Srbiji. Jedan od razloga za to je da se upravo što manje finansijski opteretite kako klubovi, tako i treneri. Plan je da se obnovi oblik usavršavanja u vidu prisustva reprezentativnim ili klupskim pripremama za trenere određenog profila i da se iskustvo i znanje stiču u praksi.

Ono što je odlučeno, a vrlo je bitno da i taj trošak finansira UKTS, na čemu je insistirao predsednik Jeremić, jeste da će se u skoroj budućnosti obezbediti odlazak perspektivnih trenera na studijski boravak u SAD, što je u praksi Udruženja već potvrđeno kao dragoceno iskustvo za napredovanje.

Srećom da imam takvu priliku, ove godine su Marina Maljković i Aleksandar Djordjević ušli i zvanično red naših najvećih trenerskih legendi. Njima je dodeljeno najviše priznanje našeg udruženja nagrada za životno delo – plaketa „Slobodan Piva Ivković“. Sa zadovoljstvom očekujemo njihove nove trenerske podvige.

Jasno je da imamo rezerve i potencijala da kao udruženje budemo još uspešniji. Udruženje nije imaginarni pojam, već skup svih njegovih članova. Posle dvadeset i pet godina (!) podignuta je članarina za 1.000 dinara, jer je to jedini izvor finansiranja svih naših akcija. Odgovorniji odnos prema toj obavezi doprineo bi još ambicioznijim oblicima stručnog usavršavanja i funkcionisanja našeg udruženja. Takođe, na žalost, još uvek imamo trenere koji na seminare dolaze tek da bi se upisali, ali tu moramo poraditi kako na podizanju svesti, tako i na sankcionisanju te pojave.

Na kraju, ono što je naš najveći uspeh u ovoj godini jeste Klinika „Dušan Ivković“. To je uspeh „za brigu“, jer moramo mnogo, mnogo toga uraditi kako bismo, prateći principe svog rada, sledeće godine napravili još bolju kliniku. Bilo je veliko zadovoljstvo, ponos organizatora i šansa prisutnih učesnika klinike slušati četiri vrhunska trenera svetskog formata, predvođenih našim legendarnim Željkom Obradovićem.

Zato je ovogodišnja klinika pravi podvig i ujedno dug prema našem legendarnom Dudi, čiji je duh neprestano bio prisutan s nama. Uostalom, reč je o čoveku koji je „izmislio“ i uporno unapređivao ovu kliniku, koja sada s pravom i ponosom nosi njegovo ime. On, kao i svi naši legendarni treneri ostaju izvor inspiracije za čuvanje ugleda UKTS na najvišem svetskom nivou.

Da bi to tako bilo i ubuduće, obaveza je ne samo na organima Udruženja: Upravnom odboru, Skupštini, predsedniku, generalnom sekretaru, već na svakom treneru članu našeg udruženja. ●

Srbija dočekala heroje

Ispraćeni sa skepsom i sumnjom u kvalitet posle brojnih otkaza, naši reprezentativci trijumfalno su se vratili sa Svetskog prvenstva i odmah otišli na tradicionalni balkon Skupštine grada Beograda

OD KINE DO NEMAČKE

Svi rezultati reprezentacije Srbije:

Grupa B:

Srbija – Kina 105:63,

Srbija – Portoriko 84:77,

Srbija – Južni Sudan 115:83.

Druga faza:

Srbija – Italija 76:78,

Srbija – Dominikanska Republika 112:79.

Četvrtfinale:

Srbija – Litvanija 87:68.

Polufinale:

Srbija – Kanada 95:86.

Finale:

Srbija – Nemačka 77:83.

Osvajanjem srebrne medalje na Svetskom prvenstvu naša reprezentacija je ostvarila više od cilja koji je sebi postavila pred daleki put u Aziju – direktno učešće na predstojećim Olimpijskim igrama u Parizu

Ispraćeni sa skepsom i sumnjom u kvalitet posle brojnih otkaza, naši reprezentativci trijumfalno su se vratili sa Svetskog prvenstva i odmah otišli na tradicionalni balkon Skupštine grada Beograda. Bio je to jedan od najmotivnijih dočeka vicešampiona sveta, baš u stilu one pesme koja je već tradicionalna dobrodošlica „Srbija čeka da dođeš izdaleka“. Doneli su na balkon svoje

srebrne medalje, na svojim nogama je došao teško povređeni Boriša Simanić, a tu je, naravno, bio i novi srpski superheroj Aleksa Avramović, koji je u dalekoj Manili ukrao ne samo brojne lopte protivnicima nego i simpatije ljubitelja košarke u zemlji.

Međutim, bez obzira na to što je u pitanju magazin Trener, najveći teret i najveći doprinos ovom sjajnom uspehu mora se pripisati našem legendarnom treneru Svetislavu Pešiću. Ovim uspehom, uz pomoć kako ljudi iz KSS tako i svojih saradnika, među kojima je dr Dragan Radovanović napravio poseban podvig, obezbedio je mogućnost da osvoji jedino zlato, imajući u vidu sve na-

še selekcije od najmlađih do seniora, koje mu nedostaje, a to je – zlatna olimpijska medalja.

Nije tajna da su uoči Svetskog prvenstva pojedinci sumnjali u našeg selektora Svetislava Pešića. Ne u njegovo trenersko znanje, koje je nesporno, nego u njegove godine. Vreme ga je pregazilo, umeli su da kažu. A tamo, u dalekoj Manili, Pešić je gazio i pregazio sve redom, znatno mlađe od sebe, i održao im specifičnu trenersku kliniku. Verujem da bi i u finalu vratio u školsku klupu i Kanađanina Gordona Herberta, selektora Nemačke, samo da naš tim nije zadesio peh da se na samom startu utakmice povredi tako važan igrač kao što je Ognjen Dobrić. Uprkos povredama, Pešić nas je još jednom obradovao. Plasmanom u finale SP izborna je direktna viza za učešće na predstojećim Olimpijskim igrama u Parizu. Na toj najvećoj svetskoj smotri nije bilo naših košarkaša od 2016. i igara u Rio de Žaneiru.

Kad smo već kod te bliske istorije, da zavirimo i u onu malo dalju. U 1978. godinu i Svetsko prvenstvo u istoj ovoj filipinskoj prestonici Manili. Tada je reprezentacija Jugoslavije osvojila titulu svetskog prvaka pobedivši u finalu SSSR 82:81 posle produžetka. Ekipu profesora Ace Nikolića, koji je bio selektor, činili su: Peter Vilfan, Dragan Kićanović, Rajko Žižić, Andro Knego, Željko Jerkov, Branko Skroče, Zoran Slavnić, Krešimir Čosić, Ratko Radovanović, Duje Krstulović, Dražen Dalipagić i Mirza Delibašić.

Sada, 45 godina posle tog nezaboravnog podviga, naši novi heroji su Bogdan Bogdanović, Aleksa Avramović, Dejan Davidovac, Ognjen Dobrić, Marko Gudurić, Nikola Jović, Stefan Jović, Vanja Marinković, Nikola Milutinov, Filip Petrušev, Dušan Ristić i Boriša Simanić.

Naravno, ne zaboravljamo stručni štab: Svetislav Pešić, Oliver Kostić, Saša Kosović, Ognjen Stojaković, Marko Marinović, Nenad Jakovljević, Feđa Sretenović, Stefan Radojičić, Dragan Radovanović, Milan Mirković, Dušan Popović, Dušan Sajić, Veljko Nikolić, Nebojša Ilić, Ivan Ivković i Jovica Aničić. Svi su oni naši heroji.

TONI KUKOČ: NAJZASLUŽNIJI JE TRENER!

Pored brojnih uglednih trenera, koji su našem selektoru odali priznanje, izdvajamo i viđenje proslavljenog jugoslovenskog reprezentativca Tonija Kukoča:

– Znamo svi da Srbija ima taj kontinuitet, i što se tiče trenera i što se tiče igrača. Doduše, najbolji igrač ne samo Srbije nego i sveta nije igrao, i to je verovatno razlog što nisu pobedili u finalu. Košarka nije individualni sport, nego timski, tako da individualce nikad ne valja izdvajati. Po meni, možda najzaslužniji za uspeh srpske reprezentacije je trener. Zna se da od trenera sve polazi, on treba da složi igrače. Zna se da u današnje vreme igrači ne mogu biti kao u ona stara vremena dva-tri meseca zajedno. Nego se nađu dve-tri nedelje pred prvenstvo i treba zaista biti dobar trener da ih uklopi i pronađe način da igraju zajedno. Pešićev najveći kvalitet je ozbiljnost. On je ozbiljan dva-tri sata kad se trenira, inače nije ozbiljan ceo dan. On zna da podeli svoje zahteve kad je na relaciji igrač–trener i kad je ta relacija čovek–čovek. To je njegova najjača karakteristika. Kontinuitet je važan. Recimo, meni je selektor srpske reprezentacije Svetislav Pešić bio trener pre 40 godina, a i dalje je tu. Neko će reći da nisu osvojili zlato, ali to je teško. Ima ljudi koji potroše celu karijeru, a ne stignu do finala. Medalja je plus. Nemci su dobri, nisu izgubili nijednu utakmicu na prvenstvu. Šta bi tek trebalo da kažu Francuzi, Španci, da ne govorim Ameri... Srebro je veliki uspeh – zaključio je Kukoč.

Nije tajna da su uoči Svetskog prvenstva pojedinci sumnjali u našeg selektora Svetislava Pešića. Ne u njegovo trenersko znanje, koje je nesporno, nego u njegove godine. Vreme ga je pregazilo, umeli su da kažu. A tamo, u dalekoj Manili, Pešić je gazio i pregazio sve redom, znatno mlađe od sebe, i održao im specifičnu trenersku kliniku ➔

Ovo je medalja za sve naše ljude, za one koji su prešli ogroman put da dođu ovde i bodre nas. Ali medalja neće popraviti stanje u našoj košarci

● **Medalja za sve naše ljude**

Svetislav Pešić, selektor reprezentacije Srbije, u najlepšem sportskom maniru čestitao je Nemačkoj na osvojenom zlatu, ali i otkrio da smo imali zdravstvenih problema u timu pred finale.

– Kad jedna ekipa ima vodstvo od početka do kraja i igra na visokom nivou, moramo da im čestitamo. Bila nam je potrebna bolja rotacija. Naš medicinski tim je uradio sve da oporavi igrače. Izgubili smo Dobrića na početku meča, Bogdanović se osećao bolesno, bilo je pitanje da li uopšte može da igra. Čestitke Nemicima, sjajno su igrali, ponosan sam na svoje igrače, ko ne bi mogao da bude ponosan na ovakvu ekipe. Imali smo šut za izjednačenje, ali za finale morate biti na boljem fizičkom nivou.

Selektor Pešić je posle finala skrenuo pažnju košarkaške javnosti na probleme u našoj košarci:

– Nažalost, ne verujem da će ova medalja popraviti stanje u našoj košarci. Ovo je medalja za sve naše ljude, za one koji su prešli ogroman put da dođu ovde i bodre nas. Ali medalja neće popraviti stanje u našoj košarci. Mi nemamo našu ligu, pogledajte Nemačku, imaju sjajan sistem, ligu. Zahvaljujući tome uzimaju trofeje oni i Španci. Veliki uspeh napravili su košarkaši Srbije. Pored osvojenog srebra obezbedili su učešće na Olimpijskim igrama u Parizu. Košarka u Srbiji mora da se spremi za sledeći olimpijski ciklus – zaključio je Pešić posle poraza u finalu. ●

Aleksandar Ostojić

BRIGA CELE SRBIJE

Kakva radost, posle svega, Boriša Simanić je izjavio: Moguće je da ponovo zaigram.

Nesreća koju je doživeo Boriša Simanić tokom meča sa Južnim Sudanom bacila je senku na veliki uspeh naših košarkaša. Ipak, to što se Boriši desilo dalo je snagu i još veći motiv srpskim košarkašima da se iz Manile vrate sa medaljom. Zato je svaku priču sa o uspehu naše reprezentacije, nemoguće ispričati bez pominjanja Boriše Simanića.

Košarkaška Srbija je nesećni peh primila sa snažnim emocijama i velikom zabrinutošću. Gotovo nikada nismo bili toliko ujedinjeni u strepnji i nadi u njegov oporavak.

Krilni centar je, nažalost, ostao bez bugrega zbog udarca koji je dobio tokom utakmice grupne faze. Posle dve operacije i desetak dana provedenih u bolnici u Manili, Boriša se zajedno sa ekipom vratio za Beograd. Obradovao je naciju kada se zajedno sa svojim saigračima pojavio na čuvenom Balkonu i pokazao svima da je dosta bolje i da su najgori dani iza njega.

– Odlično sam. U početku je bilo baš nezgodno. Iz dana u dan je sve bolje. Počeo sam i da hodam i da jedem, tako da se nadam ubrzanom oporavku – rekao je Boriša Simanić.

Imao je Boriša veliku podršku svojih saigrača, ali i oni njegovu tokom svake utakmice na Mundobasketu.

– Pošto sam imao dve operacije, praktično pet dana nisam znao za sebe. Nisam imao ni telefon. Kada sam prvom prilikom uspeo fizički da dođem do mobilnog, poslao sam im poruku i to ih je stvarno mnogo moralno podiglo. I meni su značile te njihove pobeđe, tako da smo se na taj način međusobno dopunjavali. Pratio sam ih preko mobilne aplikacije.

Košarkaš ne gubi nadu i veruje da će ponovo da se vrati na parket i zaigra svoju omiljenu igru pod koševima.

– Za sada ne znam mnogo. Naravno, moguće je da opet zaigram. Znam samo da tri meseca ne smem ništa da radim. Posle toga očekuju me analize pod fizičkim naporom i onda ćemo sve znati – kazao je Simanić.

Čekajući novembar, februar i medalje

Evropsko prvenstvo je ostalo iza nas. Naviknuti na medalje, možda su navijači u Srbiji bili malo i razočarani. Ali činjenica je da su osvajanjem petog mesta na turniru u Ljubljani naše najbolje košarkašice ostvarile primarni cilj - izborile su se za olimpijske kvalifikacije. Za šansu da se i treći put zaredom nađu na najvećoj planetarnoj sportskoj smotri, da nastave kontinuitet učešća na velikim takmičenjima, što je od ključne važnosti.

Olimpijske kvalifikacije ih očekuju u februaru, već su saznale da će ih igrati u Brazilu, protiv domaćina, Australije i Nemačke.

Ali pre toga ući će u još jedan kvalifikacioni ciklus. Prvi prozor kvalifikacija za Evropsko prvenstvo 2025. igra se već u novembru. Srbija će u prvom kolu igrati protiv Portugala pred svojim navijačima, odnosno sa Severnom Makedonijom u Skoplju.

U kvalifikacijama za Evropsko prvenstvo, koje će se 2025. igrati u četiri zemlje (Italiji, Grčkoj, Češkoj i Nemačkoj), učestvovalaće čak 32 selekcije. Žreb ih je podelio u osam grupa. Na Evropsko prvenstvo plasiraće se pobednici grupa i četiri najbolje drugoplasirane ekipe. Domaćini predstojećeg Evrobasketa igraće kvalifikacije u posebnoj I grupi, van konkurencije, pošto su već obezbedile plasman na Evropsko prvenstvo.

U ovoj konkurenciji izabranice selektorke Marine Maljković ne bi trebalo da imaju težak posao. Nešto teži ih čeka u februaru, kada će učestvovati na olimpijskim kvalifikacijama. Žrebom je odlučeno da se naše dame za Pariz 2024. bore u Brazilu, gde će im protivnice biti selekcije domaćina, Australije i Nemačke.

Prema sistemu takmičenja, potrebno je biti među tri ekipe kako bi se izborio plasman na Olimpijske igre. Pre analize rivala treba istaći podatak da je sam put u Brazil usred sezone sam po sebi komplikovan i da će otežati celokupan posao. Mnogo bi lakše bilo da se ide, recimo, u Šopron ili Antwerpen. Ali žreb je tako hteo. Kako i selektorka Marina Maljković voli da kaže - to ne možemo da kontrolišemo. Mi treba da uradimo ono što je do nas da bismo najspremniji mogući dočekali turnir u Belemu od 8. do 11. februara.

Naš tim startuje protiv Nemačke, iza koje je sjajno Evropsko prvenstvo, na kom je pokazala da ima kvalitet za najviše domete. Mađa, tada smo pokazali da možemo s njima. U Ljubljani smo slavili 78:62.

Posle dana pauze, 10. februara, očekuje nas meč s domaćinom, u kome takođe treba tražiti šansu za pobjedu. A dan kasnije igramo protiv istinske velesile - Australije.

Uporedo s turnirom u Brazilu igraće se turniri u Belgiji, Mađarskoj i Kini. Zasad je poznato 10 učesnica kvalifikacija, poslednje dve reprezentacije koje će učestvovati na ovim turnirima biće poznate posle američkih pretkvalifikacija, koje se održavaju od 9. do 13. novembra.

Direktan plasman već su obezbedile SAD kao svetski šampion i Francuska kao domaćin Olimpijskih igara. Ove dve reprezentacije igraće kvalifikacione turnire bez takmičarskog značaja, pa će iz njihovih grupa vizu za OI obezbediti još po dve selekcije.

Ukoliko uspeju da obezbede plasman na Olimpijske igre, to bi bilo treće uzastopno učešće naših košarkašica na najvećoj planetarnoj sportskoj smotri, Posle Rija 2016, gde su osvojile bronzu, i Tokija 2021, kada su stale u polufinalu.

EVROPSKE KVALIFIKACIJE

Grupa G
SRBIJA
Portugal
Severna Makedonija
Ukrajina

● **Prvi prozor**
9. novembar
Srbija - Ukrajina
Portugal - Severna Makedonija
12. novembar
Ukrajina - Portugal
Severna Makedonija - Srbija

● **Drugi prozor**
7. novembar 2024.
Srbija - Portugal
Severna Makedonija - Ukrajina
10. novembar 2024.
Severna Makedonija - Portugal
Ukrajina - Srbija

● **Treći prozor**
6. februar 2025.
Srbija - Severna Makedonija
Portugal - Ukrajina
9. februar 2025.
Portugal - Srbija
Ukrajina - Severna Makedonija →

Koliko bi to bio veliki uspeh za naše košarkašice, bolje od svega govori podatak da pre nego što su postale „redovne“ učesnice Olimpijskih igara tu ih nije bilo od Seula 1988. godine.

Posle Evropskog prvenstva u Ljubljani, selektorka Marina Maljković je pominjala i skromne sezone naših košarkašica u klubovima. Generalno je prošla sezona bila dosta komplikovana za sve jer je došla odmah posle Svetuskog prvenstva, a na nju se odmah nadovezalo Evropsko prvenstvo, što nije ostavilo nimalo prostora za odmor i regeneraciju.

I činjenica je da su naše košarkašice nekako lutale prošle sezone, što se kasnije odrazilo i na njihovo samopouzdanje.

- Kao da imamo strah od velikih utakmica - rekla je tada selektorka Maljković.

Jer - tu smo imali i momenat da je u odbranu zlata iz Valensije krenuo neki potpuno novi tim Srbije. Koji je između ta dva takmičenja bez poraza prošao dva kvalifikaciona ciklusa - za Svetusko prvenstvo u Australiji i Evrobasket u Ljubljani

- koji je čak i u Sidneju pokazao da ima to „nešto“. To nešto je trebalo da pokaže u Ljubljani. Što je ste stvaralo dodatni pritisak. Što se jasno videlo.

Iako su i naše košarkašice turnir završile sa utiskom da tu nisu pokazale ni 50 odsto svojih pravih mogućnosti, činjenica je da je problematična bila samo utakmica protiv Mađarske, gde smo izgubili prvo mesto u grupi i u četvrtfinalu udarili na nestvarnu Belgiju, budućeg šampiona. Da je bilo drugačije, verovatno bi i ova priča bila drugačija. U riznici bi bila još jedna medalja.

Ali teško da bi i poraz od Mađarske mogao da se nazove kiksom. Kako je i selektorka Maljković više puta naglasila, ta zemlja ima dva evroligaša, redovne učesnike evropskih klupskih takmičenja, pre dve godine dala je i prvaka Evrolige. Skoro cela reprezentacija igra u ligi Mađarske.

Tu se dalje otvara problem koji nas muči dosta dugo, a kako stvari stoje, mučiće nas još - jako domaće takmičenje.

Međutim, pred ove kvalifikacione cikluse dobra stvar je što su mlađe selekcije ovog leta

pokazale da budućnost ipak nije tako mračna, da neke devojkice iz mlade i juniorske reprezentacije možda već sada mogu da dobiju prostor u seniorskom timu. Uostalom, to što je sve vreme bila uz tim do 20 godina na Evropskom prvenstvu u Litvaniji, pokazuje i da Marina Maljković deli isto mišljenje. Neke od tih devojkica je i prošlog leta počela da uvodi u rad seniorskog tima.

Činjenica je da su na početku nove sezone naše devojkice u dosta dobroj formi. Gotovo sve su promenile sredinu i deluje da su im te promene prijale. Igraju sasvim dobro, što su dobre vesti. Posebno jer u prozorima u novembru neće biti mnogo prostora za rad. Zato je i trenutna forma važna.

O želji i motivu naših košarkašica kada igraju za nacionalni tim nije potrebno ni govoriti. Tu se maksimum uvek podrazumeva.

I zato s mnogo optimizma očekujemo novembar, pa i februar. ●

Biljana Kostreš

PETO MESTO - DOVOLJNO DOBRO

Na letos održanom Evropskom prvenstvu u Ljubljani naše košarkašice su osvojile peto mesto. Ne tako davno ovaj rezultat bi bio slavljen kao zlato. Ali...

- Same smo krive... - rekla je pred start takmičenja Jovana Nogić.

I, da. Same su „krive“ što sada poraz u četvrtfinalu gledamo drugim očima. Kao „katastrofu“. Same su „krive“, zbog svih tih genijalnih rezultata koje su pravile, a koji su često bili ravni čudu, zbog svih tih medalja koje su nam donele...

Zbog toga nam peto mesto više „nije dovoljno“ dobro. A mora da bude. Zbog svega. Najviše zbog svih onih „objektivnih“ okolnosti o kojima od početka priprema - pa i pre toga - priča i selektorka Marina Maljković. Ali i onih „subjektivnih“. Recimo...

- Nije mi se svidela jedna stvar. A to je da utakmice koje imaju manji pritisak i manji značaj, mi igramo dosta hrabrije - rekla je selektorka. Objasnila je - To je sve do njihovog neiskustva, samim tim i velike treme pred te velike utakmice. Postoji potencijal, ali samo sa velikom količinom rada mogu da se nadoknade neke stvari. Treba im poverenje. Složićete se da su uradile par lepих stvari. Nije lako igrati ove utakmice. Ali one hoće da pokažu... Jedino što mi smeta je taj psihološki deo. Što znači da kod njih još postoji strah i neiskustvo od utakmice koje imaju veliki značaj. Mislim da može na njih da se računa - rekla je selektorka Marina Maljković.

Naravno, složićemo se sa našom selektorkom Marinom Maljković, s razlogom ove godine ovenčana najvišim priznanjem Udruženja košarkaških trenera Srbije - Nagradom za životno delo „Slobodan - Piva Ivković“.

Međutim selektorku Maljković moramo podržati u još jednom poduhvatu, a to je omasovljenje baze. Mora se raditi na stvaranju igračica kako ne bismo sa sve većom strepnjom doživljavali smenu generacije u reprezentativnim selekcijama, od najmlađih do A selekcije.

NAŠA KVALIFIKACIONA GRUPA ZA OI 2024

● Turnir u Brazilu

Brazil
Nemačka
SRBIJA
Australija

Prvo kolo (8. februar)

Nemačka - Srbija
Brazil - Australija

Drugo kolo (10. februar)

Srbija - Brazil
Australija - Nemačka

Treće kolo (11. februar)

Brazil - Nemačka
Srbija - Australija

Prevaziđena i najveća očekivanja

Malo koje udruženje trenera u Evropi i u svetu može da se pohvali da je u roku od mesec dana na dva seminaru - Trenerskim danima „Borivoje Cenić“ i Košarkaškoj klinici „Dušan Duda Ivković“ - dovelo predavače koji su kasnije tokom leta pokorili rivale na najvećim takmičenjima

Da košarkaški brod Udruženja košarkaških trenera Srbije plovi na pravom kursu, najbolje je pokazalo ovogodišnje izadanje trenerskih seminara, kada je UKTS u Beogradu još jednom okupio svetski krem struke.

Malo koje udruženje trenera u Evropi i u svetu može da se pohvali da je u roku od mesec dana na dva seminaru - Trenerskim danima „Borivoje Cenić“ i Košarkaškoj klinici „Dušan Duda Ivković“ - dovelo predavače koji su kasnije tokom leta pokorili rivale na najvećim takmičenjima.

Generalni sekretar UKTS Strahinja Vasiljević, zajedno sa svojim saradnicima, najveći je „krivac“ što su u prestonici Srbije košarkašku reč držali aktuelni šampion sveta s Nemačkom Gordon Herbert, osvajač srebra na istom takmičenju sa Srbijom Svetislav Pešić, prvak Evrope u juniorskoj kategoriji Nenad Stefanović, kao i Vensan Kole, Željko Obradović, ali i Dvejn Kejsi iz NBA lige.

- Veoma smo ponosni što smo ove godine na oba seminaru uspeli da dovedemo sjajne predavače, kao i to što smo prepoznali trenutak da sve njih okupimo u Beogradu upravo pred njihove nastupe na velikim takmičenjima, na kojima su ostvarili sjajne rezultate - počinje priču Strahinja Vasiljević.

Upravo je to činjenica kojom kancelarija iz Sazonove 83 može da se ponosi i diči, jer je još jednom pokazala kako izgleda ozbiljan skauting struke, a u sve u cilju da domaći i inostrani treneri dobiju najbolju priliku za edukaciju.

- Što se tiče klinike, i ovaj put smo hteli da dovedemo po jednog predstavnika iz NBA, evropske, ali i domaće i regionalne košarke. Veliki pomoć u dovođenju Dvejna Kejsija imali smo od američke asocijacije trenera, ali i od naših stručnjaka Igora Kokoškova i Darka Rajakovića. Svi ma njima dugujemo veliku zahvalnost, jer su uvek spremni da nam izađu u susret. Možda smo otišli korak napred

kada su predavači i brojnost u pitanju, ali sve ovo nam daje dodatni podstrek i obavezu da i u godinama koje dolaze podižemo nivo organizacije kako bi naši treneri i dalje mogli da sa zadovoljstvom dolaze na seminare i da s njih odlaze obogaćenim novim znanjima. Pored toga što su prisustvovali predavanjima, treneri su međusobno mogli da razmenjuju mišljenja, da povedu diskusije s predavačima, pa se tako još jednom pokazalo da je živa reč zlata vredna u trenerskoj profesiji - objašnjava Vasiljević.

Više od 1.300 trenera prisustvovalo je dvodnevni predavanjima na trenerskoj klinici „Dušan Ivković“, koja je 24. i 25. juna u hali „Aleksandar Nikolić“ bila sabirni centar struke željne da dobije nova košarkaška saznanja od najboljih u ovoj branši.

Dva dana nakon što je s Partizanom osvojio ABA ligu, najtrofejniji evropski trener Željko Obradović održao je predavanje na temu „Postavka igre za šutera“, a Vensan Kole, koji je od Francuske napravio jednu od najboljih košarkaških reprezentacija, izabrao je „French defensive organisation“ i „Short roll play and continuity reading defense“ za teme koje je obradio pred publikom u Srbiji.

„Napadački koncepti i visoki igrači“ bili su u centru pažnje selektora Nemačke Gordona Herberta (Offensive concepts - teaching offensive concepts before putting in plays i Big man 5/4 player development), a kako je funkcionisao napad nemačke selekcije po notama ovog stručnjaka, uverila se i Srbija, koja je u finalu Mundobakseta u Manili izgubila od Nemaca.

S druge strane, najbolji trener u NBA ligi 2018. godine Dvejn Kejsi govorio je o napadačkoj filozofiji u današ-

njoj NBA ligi i pick and roll odbrani u najjačoj košarkaškoj ligi sveta.

- Želeo bih da zahvalim svim trenerima predavačima, ali i svima onima koji su bili na tribinama „Pionira“ i učinili da ovo bude najposećenija trenerska klinika, koja od pre dve godine nosi ime po Dudi Ivkoviću, legendi ovog udruženja i košarke. Nadam se da su mogli da budu zadovoljni i samim temama, ali i trenerskim paketom. I ove godine je UKTS trenerima darovao primerak magazina Trener, knjigu „Vežbe pick n roll napada“, majicu, trenerski planer, tablu, kao i edukativni materijal „Euroleague playbook 2022/2023“. Sva predavanja su snimljena u video -formatu i dostupna su na Jutjub kanalu udruženja – rekao je Vasiljević.

Osim edukativnog dela, u „Pioniru“ je bio priređen i jedan svečarski momenat, kada je UKTS na adekvatan način zahvalio svima koji su dali veliki doprinos u razvoju magične igre pod obručima, pa su tako dodeljene nagrade za životno delo i zlatne plakete za doprinos i razvoj košarke u Srbiji, koja je ustanovljena prošle godine.

Nagrade za životno delo „Slobodan Piva Ivković“ dobili su selektorka ženske seniorske reprezentacije Srbije Marina Maljković i legenda naše košarke Aleksandar Đorđević.

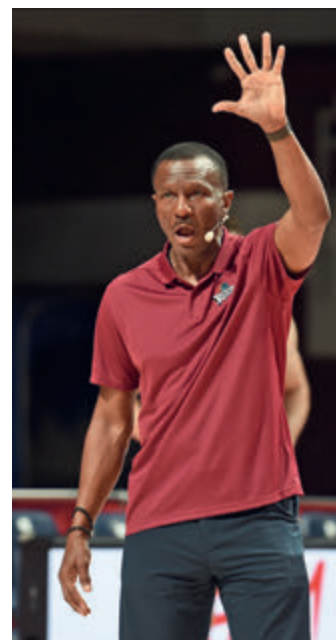
Dobitnici Zlatne plakete su Aca Petrović, Mile Protić, Dušan Nakić, Slobodan Koprivica, Zoran Tir, Igor Kovačević, Vladimir Koprivica, Marijan Novović, Marin Sedlaček i Milivoje Karalejić.

Da nema greške kada je u pitanju organizacija u režiji UKTS, odavno je svestan i košarkaški trener i skaut Marin Sedlaček.

- Meni je već dobro poznato, mislim da Udruženje trenera Srbije sa Ivanom Jeremićem i Strahinjom Vasiljevićem, kao glavnim organizatorom, na čelu taj posao radi na jednom veoma profesionalnom nivou i da se unapred planira, tako da su mogućnosti na grešku gotovo isključive. Sam odabir predavača pokazao se kao pun pogodak, jer su osim naših stručnjaka bili i ljudi koji su se dokazali u nastupajućem periodu posle klinike, kao što je trener reprezentacije Nemačke. Na njegovom predavanju nije bilo onoliko zainteresovanih kao što je bilo prethodnog dana, ali mislim da je to već i odraz interesovanja i mogućnosti izražavanja onih koji nisu došli i jedan veliki minus njima samima, a jedan veliki plus svima onima koji su bili i ostali od početka do kraja – ističe Sedlaček.

Pohvale UKTS idu i na račun vizionarskog načina razmišljanja u odabiru predavača, po čemu je naše udruženje postalo jedinstveno u svetu.

- U smislu predavanja i odabira predavača nisu samo rezultati oni koji su parametar već i mogućnost prezentiranja svog znanja. Nažalost ili na sreću, imamo trenere koji su sposobni da to znanje i rezultat koji ostvare prenesu na sam terenu, odnosno na one kojima drže predavanja. S druge strane, ima i onih koji su mnogo uspešniji kao treneri nego kao predavači. Mislim da je i taj odabir dobar, s obzirom na praksu i rutinu koju moraju da imaju predavači. Mislim da i to potvrđuje dobru selekciju. Niko nije mogao da pretpostavi da će ovi koje ste naveli ostvariti takve izuzetne rezultate. Ovo je zapravo jedinstvena trenerska organizacija u svetu, na čijim seminarima su finalisti Svetkog prvenstva bili predavači na istom mestu. Sve pohvale organizaciji, postavila je neke nove standarde koje će biti teško ponoviti u budućnosti – kaže iskusni skaut, koji je istakao i da mu dobijanje Zlatne plakete veoma znači.

REČ PREDSEDNIKA

Ponosan i privilegovan

Naravno da smo svi mi koji smo na bilo koji način vezani za UKTS zadovoljni ovogodišnjom klinikom „Dušan Ivković“. Nije sporan doprinos, posebno kancelarije i brojnih trenera, ljudi iz Košarkaškog saveza, da ih sve ne nabrajamo. Manje-više sve je to poznato.

Međutim, ovim povodom hteli smo da čujemo i mišljenje, po prirodi stvari, najodgovornijeg među nama: predsednika UKTS Ivana Jeremića. Evo šta nam je rekao:

- Pre svega zahvalio bi svim svojim saradnicima, od generalnog sekretara, članova Upravnog odbora i svih onih koji su na bilo koji način učestvovali u organizacije naše klinike. Posebnu zahvalnost dugujem svetski priznatim legendama, trenerima koji su bili u ulozi predavača. Zajednički smo zaista napravili pravi poduhvat, jer sveukupno gledajući, ovu kliniku možemo smatrati vrhunskom po svim merilima, Ne samo da smo, što je inače naš cilj, prevazišli naše prethodne klinike već je to uspeh, trenerski gledano – svetskih razmera.

Takvim ishodom i dostignućem lično sam počastvovan i privilegovan. Te osećaje potkrepljuje činjenica da sam, naravno s pomenutim saradnicima, opravdao mesto na kom je, pored ostalih trenerskih legendi, bio i naš Duda Ivković, idejni tvorac ove klinike. Tako se osećam jer mislim da bi i on bio ponosan kako smo organizovali ovogodišnju kliniku. Uostalom, to je naš dug prema legendarnom Dudi i svima koji su iz godine u godinu unapređivali ovaj stručni skup trenera ne samo iz Srbije već i iz mnogih zemalja.

Uz sve to, osećam potrebu da istaknem da nas ovaj veličanstveni skup izuzetno obavezuje. Sledeće godine moramo biti još bolji – to je naš moto od samog srta. Zato, slobodno mogu reći, s pripremama za sledeću kliniku smo već počeli – zaključio je predsednik Jeremić.

PRIZNANJA NAJBOLJIMA

Tradicionalno, UKTS je nagradio pobjednike u domaćim takmičenjima u sezoni 2022/2023, a priznanja su uručili predavači na Trenerskoj klinici „Dušan Duda Ivković“.

Pionirski prvak Srbije – Mihailo Šušić

Kadetski prvak Srbije – Petar Radonjić

Juniorski prvak Srbije i UI9 ABA lige – Dragoljub Avramović

Prvak II muške regionalne lige – ISTOK – Saša Jović

Prvak II muške regionalne lige – ZAPAD 2 – Igor Veljković

Prvak II muške regionalne lige – ZAPAD 1 – Dušan Radović

Prvak II muške regionalne lige – CENTAR – Nikola Nešić

Prvak II muške regionalne lige – SEVER (S) – Milan Bosnić

Prvak II muške regionalne lige – SEVER (J) – Srđan Korać

Prvak I muške regionalne lige – ISTOK – Dejan Aleksić

Prvak I muške regionalne lige – ZAPAD – Danilo Negovanović

Prvak I muške regionalne lige – CENTAR – Marko Boltić

Prvak I muške regionalne lige – SEVER – Zoran Bajin

Prvak II muške lige Srbije – Stevan Mijović

Pobednik Kupa Radivoja Koraća i Superlige Srbije – Duško Ivanović

Prvak Košarkaške lige Srbije – Strajin Nedović

Pionirski prvak Srbije – Ružica Karić

Kadetski prvak Srbije – Nemanja Planojević

Juniorski prvak Srbije – Milan Vidosavljević

Prvak I ženske regionalne lige – SEVER – Dijana Mesarović

Prvak I ženske regionalne lige – JUG – Goran Denić

Prvak II ženske lige – Dejan Šegrt

Prvak I ženske lige Srbije i pobednik Kupa Milana Cige

Vasojevića – Dragan Vuković

Pobednik ABA lige – Željko Obradović

Mislim da je to samo podstrek za sve nas koji smo dobili to priznanje, bez obzira na godine starosti i godine provedene u košarci, da i dalje nastavimo da doprinosimo ovom sportu, jer mislim da je tradicija nešto što mora da postoji u svim sferama društva, pa isto tako i u košarkaškom okruženju – poručio je Sedlaček

– Kada vas neka izuzetna organizacija u kojoj ste počeli i kojoj pripadate više 45 godina nagradi takvim priznanjem, sigurno je da prvo izazove određene emocije u pozitivnom smislu i iznenađenje, s obzirom na to da lično nisam očekivao da ću biti na tom spisku. Ne zbog lažne skromnosti, jednostavno zbog toga što o tome nisam razmišljao. Mislim da je to samo podstrek za sve nas koji smo dobili to priznanje, bez obzira na godine starosti i godine provedene u košarci, da i dalje nastavimo da doprinosimo ovom sportu, jer mislim da je tradicija nešto što mora da postoji u svim sferama društva, pa isto tako i u košarkaškom okruženju. Samo tako možemo opstati, a i ne bismo bili na ovom nivou da predstavnici generacije trenera i oni koji su nam bili učitelji nisu postavili određene standarde, pravili određene uspehe i davali određene smernice o tome kako i kada se radi. Mislim da nam je na tom planu malo, generalno u celom društvu, pa o kriterijum autoriteta ljudi koji su nešto postigli. Vrlo lako se odričemo njihovog iskustva, razmene mišljenja i mislim da su zbog toga ova klinika i sve što u okviru nje potvrda nečega što postoji već više decenija. Svi mi koji smo dobili to priznanje i oni koji će ga dobiti, pretpostavljam da su to zaslužili, i da je to dobar način da se oni koji nastupaju i dolaze na scenu motivišu da nastave tim putem – poručio je Sedlaček.

Još jedan od laureata Igor Kovačević, čovek na koga UKTS uvek može da računa, dao je nemerljiv doprinos u izdavačkom delu organizacije, kao autor trenerskih udžbenika, pa je Zlatna plaketa završila u pravim rukama.

– Udruženje me nije iznenadilo, jer je već postala tradicija da se trenerska klinika odlično organizuje, tako da je i odziv naših članova očekivan. Možda je pomalo nedostajala promocija klinike van Srbije, u zemljama regiona, ali što se tiče edukativne uloge naše trenerske organizacije, tu nemam primedbi. Glavni strateški problem je kako da se permanentno usavršavanje trenera pretoči u kvalitetan rad, pre svega s mlađim kategorijama. Predavanja eminentnih trenera na klinici samo su mali korak u sticanju novih saznanja. Treneri moraju da nađu svoj put u razvoju i karijeri. Nažalost, Zlatna plaketa za mene je signal da bacim koplje u trnje. Sa svoje 72 godine nisam više u prilici da aktivnije učestvujem u košarkaškim zbivanjima. UKTS mi je pružilo priliku da kroz izdavačku delatnost pokušam da pomognem mlađim kolegama. Srećan sam i zahvalan svojoj organizaciji za poverenje. Probao sam da se odužim, valjda je nešto i uspelo – kaže Kovačević. ●

Dejana Popović

Uspešno ocenjen rad i predložene mere za poboljšanje

Početkom septembra, tačnije 7. septembra, u kući košarke održana je redovna sednica Skupštine Udruženja košarkaških trenera Srbije, kojoj je predsedavao predsednik Ivan Jeremić. Sednica je imala kvalifikovan kvorum koji je omogućio kompetentno odlučivanje. Na sednici bogatog dnevnog reda diskutovano se o proteklom periodu, u kom je Udruženje organizovalo mnoštvo aktivnosti.

Među važnijim bio je izveštaj nadzorne komisije, u čije ime je predsednik Aleksandar Glišić potvrdio da u poslovanju Udruženja nije bilo nijedne nepravilnosti. Finansijski izveštaj je povoljan i omogućiće još veća ulaganja u stručno usavršavanje trenera. U skladu sa tim mogućnostima usvojen je i finansijski plan za naredni period.

Sama aktivnost je ocenjena visokom ocenom. Primera radi, pored uobičajenih, održana su i tri uspešna stručna seminaru u Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu. Uobičajeno je svojom dinamikom izlazio magazin Trener. Pravim poduhvatom ocenjena je sve intenzivnija izdavačka delatnost Udruženja. Objavljene su dve nove knjige, namenjene edukaciji trenerske struke, koje je dobio svaki član našeg udruženja. Predlog je da se ovaj vid aktivnosti takođe podrži i intenzivira, jer se pokazao kao značajan doprinos stručnom usavršavanju.

Pored sumiranja urađenog u prethodnom periodu, članovi Skupštine UKTS odlučili su o daljim planovima za

novu sezonu 2023/24, kao i o nastavljanju redovnih aktivnosti Udruženja.

Na dnevnom redu je bilo i donošenje i potvrđivanje odluke o izmenama i dopunama Statuta UKTS, kao i potvrđivanje odluka o obrazovanju ogranaka UKTS i potvrđivanju lica izabranih za zastupanje ogranaka, što je u skladu sa Zakonom o sportu. Inače, u ovom broju donosimo tekstove u kojima stručnjaci iz ove oblasti detaljno obrazlažu, pre svega, način obrazovanja i stručnog usavršavanja, a u skladu sa Zakonom o sportu. Kako novi zakonski uslovi zahtevaju dodatni broj časova za verifikaciju licenci, taj trošak će umesto trenera pojedinačno preuzeti na sebe naše udruženje.

Na skupštini je usvojen izveštaj stručne komisije o izradi pravilnika o licenciranju sportskih stručnjaka u oblasti košarke i njegovoj verifikaciji od UO KSS i UKTS.

Sa zadovoljstvom su prihvaćene konstatacije da naše udruženje ima sve intenzivniju saradnju s Košarkaškim savezom i Ministarstvom sporta, koju je naše udruženje istaklo kao jedan od najpozitivnijih primera u prilagođavanju Zakonu o sportu i njegovoj primeni.

Pored konstruktivne i obimne diskusije na samoj sednici, sve odluke su usvojene jednoglasno uz niz usvojenih predloga koji će još više unaprediti kvalitet rada samog udruženja. Tačnije, potvrđena je obaveza da svaka naredna godina, naročito kada je u pitanju stručno usavršavanje, bude uspešnija od prethodne. Taj moto, bez sumnje, postao je dobitna kombinacija u našem radu. ●

D. P.

Na dnevnom redu je bilo i donošenje i potvrđivanje odluke o izmenama i dopunama Statuta UKTS, kao i potvrđivanje odluka o obrazovanju ogranaka UKTS i potvrđivanju lica izabranih za zastupanje ogranaka, što je u skladu sa Zakonom o sportu

Sa zadovoljstvom su prihvaćene konstatacije da naše udruženje ima sve intenzivniju saradnju s Košarkaškim savezom i Ministarstvom sporta, koju je naše udruženje istaklo kao jedan od najpozitivnijih primera u prilagođavanju Zakonu o sportu i njegovoj primeni

Nije trebalo mnogo razmišljati o tome kome dodeliti ovogodišnju nagradu za životno delo, koja nosi ime „Slobodan Piva Ivković“ i koju već decenijama Udruženje košarkaških trenera Srbije daje najboljima među trenerima. Izbor je bio relativno lak – Aleksandar Saša Đorđević i Marina Maljković prosto su se nametnuli. Mada termin „nagrada za životno delo“ teško da može biti adekvatan uz njihova imena, jer Đorđević ima samo 56 godina, a Marina još i manje – 42 i čini se da su tek na polovini svog kreativnog puta. Svakako da će im ova nagrada biti ogroman stimulans za dalji trenerski rad.

– Svaka nagrada znači mnogo, ali ova je izuzetno značajna za mene jer dolazi od kolega i od trenerskog udruženja. Meni je to potvrda da sam na pravom putu i da sam iza sebe nešto ostavio i u ovoj mojoj drugoj profesiji, a to je trenerska. Nju sam nastavio posle one moje prirodne profesije, košarkaša. Mnogo mi znači nagrada i jer nosi ime legendarnog Pive Ivkovića, prijatelja mog oca, koji je kao takav uvek bio prisutan i u mom odrastanju. Mnogo lepih trenutaka me veže za porodicu Ivković, hvala UKTS za ovu nagradu

**Postavljam
svoja ramena
ispod
stopala igrača**

- kaže u razgovoru za časopis Trener naš proslavljeni internacionalac Aleksandar Saša Đorđević.

› Nalaziš se u sjajnom društvu dobitnika nagrade za životno delo, od Bore Stankovića i Nebojše Popovića, pa do Čivije Kovačića i Duška Vujoševića prošle godine. Ko je od ovih trenerskih veličina, ranijih dobitnika nagrade, najbliži tvojoj trenerskoj filozofiji?

- Iskreno, ne bih znao ko je najbliži, ali od svakog od njih sam se tokom druženja na košarkaškim terenima trudio da nešto zapamtim. Da ukradem, da naučim... Sećam se razgovora s Pivom Ivkovićem, a bio je tu uvek i moj otac Bata. Dokle je išao Pivin košarkaški mozak - pazite, mi smo osamdesetih godina razgovarali o tome kako je Medžik Džonson prenosio loptu na presingu, protiv agresivne odbrane, na koji način se okretao, koje je uglove tražio, zašto je uvek gledao preko ramena koristeći svoju snagu i veličinu... Imao sam sreću da razgovaram s mnogim trenerima koji su dobitnici ove nagrade i učim od njih. Mnogima od njih sam bio i igrač. Od njih sam učio na terenu. Stalno, svakodnevno tražim nešto novo u svom poslu. A to sam pokušavao i kao igrač, da sebe dovodim do nekih drugih nivoa koji su mi pomagali da budem svoj. Ne verujem da mogu da budem bilo čija kopija. Nisam se to trudio da budem ni kao igrač, a pogotovo sada kao trener. Jednostavno, radim na svoj način, komuniciram na svoj način, tako stvaram i odnose s ljudima i trudim se da uvek budem svoj. Da to budem ja.

› Koje ti je trenersko životno delo?

- Nadam se da to još nisam uradio, bez obzira na to što kad čovek dobije nagradu za životno delo, to znači da se približava kraju karijere. Tek sam na početku rada kao profesionalni trener i uvek ispred sebe postavljam neke nove izazove i ciljeve. I nadam se da će moje životno delo tek doći. Sigurno da su medalje i uspesi s nacionalnom selekcijom uvek najdraži i tako će ostati do kraja života.

› Poznata je ona izreka Ace Nikolića da je učio igrače, ali i da je on učio od njih. Kako ti gledaš na to?

- Igrači su uvek najbitniji, osnovni razlog zbog čega se dolazi do nekog rezultata. Uvek je tako bilo. Zato je naš trenerski posao, kako ja volim da kažem, da budemo „spojlari” jednoj dobroj organizaciji, dobroj mašini, dobrim kolima, da bi ta kola izgledala još bolje. Moj zadatak je da postavim svoja ramena ispod stopala igrača da bi oni mogli što više da se podignu. To je moja ideja vodilja. Da uspostavim najbolji mogući odnos sa igračima kako bi njihov kvalitet došao do izražaja. Da im ulijem samopouzdanje i dovedem ih do sistema koji daje rezultate. A oni to prihvataju.

› Imao si sjajnu igračku karijeru, kao i sjajnu trenersku dosad. Da li se ti lično osećaš zadovoljnim, da li si ostvario svoje dečakačke snove i, što je možda i najvažnije - da li žališ za nečim?

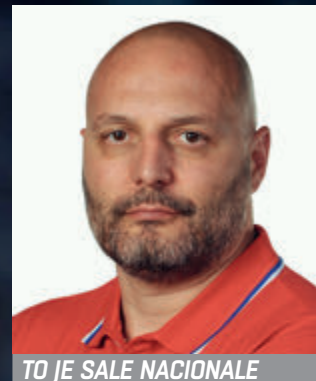
- Čovek sam koji uvek s pozitivne strane gleda i prošlost i sadašnjost i budućnost. Ne živim u prošlosti, živim i te kako u sadašnjosti, s nogama čvrsto na zemlji. Jesam ambiciozan, gledam unapred, želim još više ako mogu, ali na svoj način. I tako je to. Kad budem završio ovu trenersku karijeru, tada ću se okrenuti unazad i pogledati šta sam sve uradio. U ovom trenurku najbitnija je sadašnjost, kao i neka bliska budućnost, koja me vuče i motiviše da budem uvek dobar, i još bolji. To je i moja životna filozofija. A zadovoljan sam pre svega zbog svoje porodice, supruge i dve ćerke, one su mi i motivacija da uvek budem dobar, i još bolji.

› Kad si poslednji put zaigrao basket i ubacio trojku?

- Ha-ha, čeka me operacija i drugog kuka tako da možeš da zamisliš u kom sam stanju. Retko se hvatam lopte, ali ipak poneki put probam da dobacim do koša na nekom treningu. Ali to je tek da ne zaboravim... ●

A. Ostojić

Tek sam na početku rada kao profesionalni trener i uvek ispred sebe postavljam neke nove izazove i ciljeve. I nadam se da će moje životno delo tek doći

TO JE SALE NACIONALNE
Kao trener, Saša Đorđević je dosad osvojio s reprezentacijom Srbije srebrnu medalju na Olimpijskim igrama u Rio de Žaneiru 2016, kao i medalju istog takvog sjaja na Svetskom prvenstvu 2014. u Španiji i na Evropskom prvenstvu 2017. u Turskoj. Kao igrač ima jednu bronzu sa EP u Grčkoj, zlato na EP u Italiji, srebro na Olimpijskim igrama u Atlanti, zlato na EP u Barseloni... S Virtusom je kao glavni trener osvojio FIBA Ligu šampiona 2019, Kup Nemačke s Bajernom 2018, a vodio je s klupe i evropske gigante Panatinaikos i Fenerbahče. Kao igrač, Saša Đorđević je s reprezentacijom Jugoslavije, kao i sa klubovima u kojima je nastupao osvojio brojne trofeje. S Partizanom je trijumfovao u Kupu šampiona 1992. i ostaće u trajnom sećanju njegova pobednička trojka u finalu protiv Huventuda. Osvajač je Kupa Radivoja Koraća s Partizanom, Olimpijom iz Milana i istog trofeja sa španskom Barselonom, s kojom je dva puta trijumfovao u prvenstvu, predvodio je Real Madrid do titule u prvenstvu Španije...

Zlatna medalja – najveća radost i sreća

Sedam trijumfa vrednih najsajnije medalje ostvarili su Aleksa Ristić, Andrej Kostić, Bogoljub Marković, Andrej Mušicki, Mitar Bošnjaković, Pavle Nikolić, Đorđe Ćurčić, Ognjen Romić, Mateja Milošević, Pavle Mišić, Filip Jović, Nikola Topić i tako su se upisali u večnost

Pet godina Srbija je čekala zlatnu medalju s juniorskog Evropskog prvenstva, a pod vođstvom selektora Nenada Stefanovića krajem jula mladi košarkaši postali su šampioni.

Na šampionatu Starog kontinenta u Nišu juniori Srbije redom su pobeđivali Češku (113:65), Finsku (96:72), Sloveniju (75:64), Dansku (107:62), Izrael (83:65), Nemačku (65:54) i na kraju u finalu je pala Španija (81:71).

Sedam trijumfa vrednih najsajnije medalje ostvarili su Aleksa Ristić, Andrej Kostić, Bogoljub Marković, Andrej Mušicki, Mitar Bošnjaković, Pavle Nikolić, Đorđe Ćurčić, Ognjen Romić, Mateja Milošević, Pavle Mišić, Filip Jović, Nikola Topić i tako su se upisali u večnost.

– Nismo sigurno bili svesni rezultata koje smo napravili. Trebalo nam je neko vreme da taj rezultat negde svarimo i shvatimo koliko je to veliki uspeh. Svakako mislimo da je ogroman, ali opet kažem, nekako smo se pripremali za to i želeli smo. Onda kad se desilo, svi smo bili u fazonu da mi treba da budemo prvi, ali naravno da to nije uvek u životu tako. Tako da će svest o tom uspehu nekako da se javi kasnije, kroz mesec ili kroz godinu dana, iskreno ne znam – rekao je selektor Nenad Stefanović na početku razgovora.

Stefanović, koji ima 37 godina, u prvom mandatu na čelu nacionalnog tima uspeo je da odvede selekciju na najviši stepenik na pobeđničkom postolju i da time još jednom potvrdi da je s razlogom okarakterisan kao jedan od naših najperspektivnijih mladih trenera.

– U trenerskoj karijeri nije prva, jer je moja prva zlatna medalja i prvi osvojen neki bitan trofej bio ulazak iz Prve srpske u B ligu. Tu se isto dobija pehar, kao i ovdje. Znam da to ljudima verovatno nema težinu, ali

meni ima. Zatim sa Zemunom dve zlatne medalje u Ligi Beograda, koje su za mene u tom momentu imale ogromnu važnost. Zlatna medalja s nacionalnim timom sigurno da je uvek bila moj san, kao i uopšte da budem trener nekog nacionalnog tima naše zemlje. A zlato je... ne znam šta bih rekao, iskreno, na to pitanje. Najlepši mogući san za mene i najlepší mogući rezultat. Plašim se samo šta je to što može veću draž da mi doneše od ovog sad – objasnio je Stefanović sa osetnom emocijom u glasu.

Već od pripremnog perioda Stefanović je govorio da je ovom timu cilj medalja, a objasnio je i koliko je bilo važno što se s takvim stavom pristupilo EP.

– Mislim da je bilo važno da napravimo balans između toga da imamo određena očekivanja, da ne budemo četvrti, peti, šesti, da želimo da dodemo u borbu za medalju, a da opet ne pravimo igračima neki teret, s obzirom na njihov uzrast i situaciju da je prvenstvo bilo u našoj zemlji. Da negde ne stavljamo sebi breme favorita, a da opet ipak naglasimo da želimo da dodemo u borbu za medalju, da verujemo da tu pripadamo i verujem da je doprinelo nekom konačnom rezultatu, bar ja tako mislim – ističe trener FMP-a.

Juniori Srbije iz meča u meč su podizali formu, a Stefanović je otkrio i u kom trenutku je shvatio da je ovaj tim nezaustavljiv i da je zlato blizu.

– Neki prelomni trenutak možda su bile te pripreme utakmice, gde smo videli da tim napreduje. Što se tiče samog prvenstva, odabrao bih utakmicu sa Izraelom, gde smo nastupili bez prvog centra Filipa Jovića i naravno da je bilo neke bojazni kako to možemo da iznesemo. Igra u tom duelu mi je dala veru da možemo da idemo do samog kraja, što smo kasnije pokazali. Taj prvi

meč mi je bio najteži, a posle toga, kad smo dobili Nemce, 100 posto sam bio siguran da pobeđujemo i Špance.

Svoju energičnost Stefanović je uspeo da prenese i na ekipu, srčanost i borbenost je bila odlika ove reprezentacije, koja je postala šampion Evrope, a sve to bilo protkano vidljivim trenerskim potpisom.

Otuda još jedna potvrda da je Stefanović s razlogom bio jedan od predavača na „Trenerskim danima“ našeg udruženja, a svi koji su prisustvovali seminaru, koji nosi ime legendarnog Bore Cenića, moći će da kažu da su usvajali znanje od čoveka koji se popeo na vrh Starog kontinenta.

– Stručnom štabu i meni najizazovnije je bio skauting, koji su radili Vasa Đurić i Marko Dimitrijević. Trebalo je što brže i što operativnije, sažeto, a precizno uraditi video-analize i pripreme. To su uglavnom radili noću, do tri-četiri ujutru, a zatim da to prezentujemo igračima na treningu, koji traje 45 minuta, toliko imaš pravo na takmičenje. To je sve bilo jako izazovno, da mi napravimo dobar sastanak i da se tačno dogovorimo koliku količinu informacija možemo da im damo i šta je to na čemu ćemo da insistiramo. Iskreno, sve je bio izazov i zaista mislim da smo tu uz veliku pomoć i Joce Antonića, kao najiskusnijeg, napravili fantastičan posao, što zlatna medalja i potvrđuje. Mi treneri uglavnom volimo to sat i po, polako, da prođemo ovo, da prođemo ono, međutim, ovde su bila tri bloka po 15 minuta na treningu, po pet penala i ajmo u hotel. Mislim da je to nešto, gde sam lično kao trener dosta napredovao kroz prvenstvo i drago mi je ako se video taj neki trenerski potpis, ali to je bila zasluga celog stručnog štaba.

Prvaci Evrope postali su igrači rođeni 2005. i 2006. godine, to su momci rođeni u eri interneta, društvenih mreža. Stefanović je posle osvajanja zlata rekao da su im uzimali telefone pred popodnevni odmor kako bi imali potpun mir, pa je selektor upitan koliko je bilo zahtevno nametnuti autoritet, a još više dobiti poštovanje s druge strane.

– Meni to nikad nije problem, oni svi znaju gde sam ja trener i verujem da su se jako dobro raspitali. Verujem da su se iznenadili koliko smo malo trenirali, tako da to im je bio šok. Mislim da poštovanje nije bilo teško dobiti, ali poverenje njihovo jeste, što je sasvim normalno. To je

FIBA U18 EUROPEAN CHAMPIONSHIP NIŠ, 2023

CHAMPIONS

neki proces koji smo morali ubrzano da sprovodimo, za razliku od procesa u klubu, koji traje dosta duže. Ovde smo to probali po nekom kratkom postupku, ali verujem da je autoritet znanja uvek najveći autoritet u svakom poslu. Ono što je najvažnije, oni su imali moje poštovanje od prvog dana, što mislim da je dobar startni korak i prema svima smo se ophodili na dobar način i s puno uvažavanja.

Talentovana generacija predvođena Nikolom Topićem osvojila je medalju u ovoj kategoriji prvi put od 2018. godine. Košarka se, kako selektor kaže, vratila kući, a pitanje je kako da ostane tu gde joj je mesto.

– Pa da radimo, da budemo posvećeni, da napredujemo, da učimo, da shvatimo da ne možemo da živimo na nekim starim lovorikama, da svi radimo na sebi, treneri, igrači, klubovi, da se usavršavamo. Da ne pričamo mnogo o prošlosti, šta je bilo, kada smo uzimali ne znam kakve medalje. Jednostavno, sport je takav, to je od danas do sutra, da samo gledamo u budućnost i to je to. Svi rade, svi napreduju, svi su posvećeni i danas je to prvi preduslov, da bilo šta možeš da uradiš, a onda nakon toga možemo da pričamo da li imamo talenta, kao što imamo, i trenerskog i igračkog. Ali eto, prosto mislim da taj nivo rada, napredovanja, učenja, posvećenosti mora da bude na još većem nivou i da jednostavno verujemo više jedni drugima, naročito kada su nacionalni tim i interes srpske košarke u pitanju – naglašava Stefanović.

Svima u košarci poznato je koliko je nezgodan period tranzicije iz juniorske u seniorsku košarku, da se mnogi talenti i igrači izgube u tom međuprostoru, a Stefanović je obrazložio i šta nam je činiti da to osipanje u ovaj generaciji bude što manje.

– Generalno, ovi momci su imali dosta dobre uloge u seniorskim timovima prethodne sezone, ali za narednu treba neki miks njihovog dobrog rada, dobra situacija u klubu, da klub može da im pruži priliku, da oni to zasluže. Istina je da se dosta igrača tu izgubi, nije slučajno što je tako. Njihove ambicije i očekivanja moraju da budu realna, da budu svesni da je to jedan proces koji će da traje. Slično kao i za ovo prethodno pitanje, svi zajedno moramo da radimo na tim stvarima, da olakšamo njima taj ulazak, koji neće biti lak, naročito kada pričamo o ABA ligi – kaže Stefanović. ●

Dejana Popović

Prvaci Evrope postali su igrači rođeni 2005. i 2006. godine, to su momci rođeni u eri interneta, društvenih mreža. Stefanović je posle osvajanja zlata rekao da su im uzimali telefone pred popodnevni odmor kako bi imali potpun mir, pa je selektor upitan koliko je bilo zahtevno nametnuti autoritet, a još više dobiti poštovanje s druge strane

naši u NBA *Darko Rajaković, glavni trener Toronto Reptorsa*

WELCOME TO THE NORTH

HEAD COACH DARKO RAJAKOVIĆ

**Uvek
sam imao
vrhunske
ambicije**

Glavni trener Toronto Reptorsa, drugi član UKTS posle Igora Kokoškova koji vodi neki tim u NBA ligi, tvrdi da su igrači uvek u prvom planu i da su međuljudski odnosi najvažniji, a čovek koji mu je najviše pomogao u karijeri je čačanski trener Milan Petronijević

Ovog leta u centru pažnje javnosti, ne samo naše nego pre svega one s druge strane Atlantika, bio je 44-godišnji Čačanin Darko Rajaković. Na iznenađenje onih koji nisu baš najbolje upućeni u dešavanja u NBA ligi i na zadovoljstvo stručnjaka koji prate najjaču ligu sveta, Rajaković je postavljen za prvog trenera nekadašnjeg šampiona Toronto Reptorsa.

Njegova američka priča počela je 2012. u Oklahomi Sijetu, gde je najpre vodio lokalni tim Talsa 66, zatim je bio pomoćnik trenera u NBA timovima Oklahoma Siti Tander, Finiks Sans i poslednje tri sezone Memfis Grizlis. Taj rad nije promakao menadžmentu Toronto Reptorsa i ovog leta postavljen je za glavnog trenera. Drugog koga je Srbija dala NBA ligi, pre njega „headcoach“ Finiks Sansa bio je Igor Kokoškov, koji i dalje radi u Americi.

Naravno, prvo pitanje u razgovoru s Darkom Rajakovićem samo se nametnulo:

› **Da li si se nadao pozivu iz Toronta?**

– Proces razgovora s Toronto Reptorsima trajao je prilično dugo. Naravno da sam priželjkivao taj poziv, dugo sam se pripremao za jednu ovakvu situaciju.

› **Poznato je da si iz Čačka, ali nije baš jasno kako se dogodilo da sa samo 16 godina počneš da se baviš trenerskim poslom, i to u juniorima Borca?**

– Igrao sam u pionirima i kadetima Borca, a kad sam došao do juniorskog uzrasta, shvatio sam da nisam dovoljno talentovan da bih igrao na vrhunskom nivou. A uvek sam imao vrhunske ambicije. Ljubav prema košarci učinila je da poželim da ostanem u sportu. Konkretno, u košarci. Tako da sam već sa 16 godina počeo da radim, najpre kao pomoćni, a kasnije i kao glavni trener juniora.

› **Poznata je ona izreka Dragana Kićanovića, koji je rekao da mu ništa ne vredi što je najbolji u svetu kad je u Čačku drugi, iza Radmila Mišovića. Jesi li i ti u Čačku drugi, iza Željka Obradovića?**

– Daleko sam ja niže na toj listi. Mnogo velikih trenera dala je čačanska košarka. Imam još mnogo da radim i još će mnogo vode proteći Moravom da bih ja uopšte ušao u rang s tim ljudima.

› **Vodimo te kao izdanak naše trenerske škole. Da li je neki trener od onih čuvenih velikana iz prošlosti imao uticaj na formiranje tvoje trenerske filozofije i ako jeste, ko je to bio?**

– Kako da ne! Mnogo velikana srpske košarke uticalo na moju karijeru. Prvi među njima je Milan Petronijević iz Čačka, koji je jedan od najvećih stručnjaka na prostoru stare Jugoslavije u radu s mladim igračima. Fenomenalan pedagog i trener od koga sam zaista mnogo naučio u samom početku. Mnogo sam učio i od Marina Sedlačeka i drugih kad sam došao u Crvenu zvezdu, pa... To su ljudi koji su me od samog početka prihvatili, verovali u mene i investirali mnogo truda i znanja u mene.

› **A možeš li nam, bez ikakve skromnosti, reći koji su te kvalitete preporučili za prvog trenera Toronto Reptorsa?**

– To je pre pitanje za ljude iz Toronto Reptorsa, šta su oni prepoznali u meni. Na intervjuu za posao rekao sam im ko sam i u šta verujem, i da jedino želim da budem svoj. A što se tiče mojih trenerskih principa, pre svega verujem u kvalitetne međuljudske odnose. Veliki sam pobornik toga da su igrači uvek u prvom planu,

oni su ti koji igraju na terenu, a svi mi ostali treba samo njima da pomognemo. To su osnovna načela mog rada sa igračima.

› **A da imaš u Torontu Nikolu Jokića?**

– Eh, da imam Jokića, sve bi bilo mnogo lakše. On je najbolji igrač na svetu i imam samo reči hvale za njega i za ovo što je postigao. Iz malog grada u Srbiji do NBA titule, dvaput MVP, pa MVP finala... Stvarno je postavio vrlo visoke ciljeve za sledeće generacije – zaključio je Darko.

UKTS se, naravno, može ponositi trenerskom karijerom Darka Rajakovića, koji je bezbroj puta pokazao da je posvećen svom matičnom udruženju, uvek spreman da učestvuje u svakoj akciji UKTS. ●

A. Ostojić

Na intervjuu za posao rekao sam im ko sam i u šta verujem, i da jedino želim da budem svoj. A što se tiče mojih trenerskih principa, pre svega verujem u kvalitetne međuljudske odnose

RAJAKOVIĆ - TEMA U NBA

Srpski trener već posle prve pripremljene utakmice na klupi Toronta tema je novinara iz Kanade. Novinari koji prate jedinu kanadsku ekipu u NBA ligi primećuju razlike u odnosu na ranije godine. Primećuju pre svega osmehe na relaciji trener – igrači. A to je jedna od najvećih razlika u odnosu na finiš prošle sezone kada je trener Nik Nurs, šampion sa Torontom 2019. godine, ušao u određene sukobe sa pojedinim asovima.

– Trener Rajaković je išao niz klupu i bacao koske svim starterima nakon što su oni poslednji put izašli iz igre. On propoveda zajedništvo i promovise to s jasnom namerom. Za razliku od Nika Nursa, koji je javno preispitivao svoju budućnost u klubu i bio na različitim stranama sa igračima - piše autor teksta na portalu „Atletik“ i dodaje - Naravno, Rajaković se trudi da napravi svoju vezu, da igrači shvate da on ceni njihov trud. Za sve koji su gledali pažljivo Reptorse prošle sezone, samo to deluje kao odgovor.

Što se same igre tiče, trener iz Čačka već ostavlja otiske u Torontu.

– Od 75 šuteva Reptorsa, samo pet je bilo van reketa, a unutar linije za tri poena. Definitivno povoljan start. Ali, najjači utisak je da Paskal Sijakam nije šutirao sa poludistance – konstatuju novinari. Što se tiče ponajboljeg igrača tima, čija budućnost u Reptorsima još nije potpuno jasna, Rajaković je rekao da se nada će promene u napadu – koje srpski stručnjak uvodi – učiniti Kamerunca samo još efikasnijim.

– Sijakam obavlja sjajan posao kretnjama bez lopte, protrčavanjima i „spejsingom“. A talenat ne može da se sakrije na parketu. On je ekstremno talentovan i izuzetno kvalitetan igrač. Lopta će uvek pronaći najboljeg igrača na terenu – pričao je Rajaković tokom priprema Toronta.

– Mnogo pričamo igračima o kvalitetu šuteva – rekao je Rajaković posle pripremljene utakmice sa Sakramentom. – Nije svaki šut sa poludistance loš, postoji vreme i mesto kada ti odbrana daje dobre pozicije i mi želimo da ih igrači koriste. Ali, tih prilika obično nema toliko tokom utakmice. Toronto je ubedljivo pobedio Sakramento. A Rajaković, osim što je i sam bio nasmejan, vratio je osmehe i na lica nekih startera. Sijakama, za početak.

Novine u postupku izdavanja licenci

Prema Zakonu o sportu stručni rad u sportu mogu obavljati isključivo sportski stručnjaci koji ispunjavaju uslove predviđene zakonom i poseduju dozvolu za rad predviđenu sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza ili pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, kontrola ispunjavanja uslova za izdavanje dozvola i sam postupak biće znatno rigorozniji nego dosad

Naše udruženje je dobilo i zvaničnu potvrdu iz samog Ministarstva sporta, o čemu je na stranicama Trenera bilo reči, kao vođeće u primeni Zakona o sportu. Dоследni u sprovođenju te obaveze, nastavlja mo s tom praksom.

Nakon što je UO KSS usvojio predloženi nacrt **PRAVILNIKA O DOZVOLI ZA RAD SPORTSKIH STRUČNJAKA - TRENERA U OBLASTI KOŠARKAŠKOG SPORTA (Pravilnik)**, koji je izradila stručna komisija UKTS i uputila ga Ministarstvu sporta na potvrđivanje, izvesno je da ćemo od sezone 2024/2025. imati nove procedure za izdavanje licenci za rad košarkaških trenera.

Dosadašnje plave i crvene licence biće zamenjene novim dozvolama za rad košarkaških trenera - A, B i C.

Ciljano ističemo da su licence sada dozvole za rad i predstavljaju mnogo više od običnih licenci, na kakve smo dosad navikli. Kako prema Zakonu o sportu stručni rad u sportu mogu obavljati isključivo sportski stručnjaci koji ispunjavaju uslove predviđene zakonom i **poseduju dozvolu za rad predviđenu sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza** ili pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, kontrola ispunjavanja uslova za izdavanje dozvola i sam postupak biće znatno rigorozniji nego dosad.

Sportskom stručnjaku se može izdati ili obnoviti dozvola za rad ukoliko su ispunjeni uslovi u pogledu potrebne stručne spremlje ili stručne osposobljenosti, odnosno sportskog zvanja, pripadnosti nacionalnom

sportskom savezu, zdravstvene sposobnosti, profesionalne prakse (praktičnog stručnog rada), stručnog sportskog iskustva, stručnog usavršavanja, postignutih sportskih rezultata, troškova izdavanja dozvola za rad. Dakle, Komisija za izdavanje dozvola za rad pri nacionalnom sportskom savezu - KSS, a u kojoj će dva predstavnika biti iz UKTS, sprovodiće postupak izdavanja dozvola za rad, sve prema proceduri koju propisuje UO KSS, na predlog UKTS.

Ne moramo posebno isticati koliko je bilo važno to što je naše udruženje, na osnovu višedecenijskog stručnog rada naših trenera i stručne službe, moglo da sagleda specifičnosti poziva košarkaški trener i bude prepoznato kao jedino strukovno udruženje u okviru nacionalnog granskog saveza koje aktivno učestvuje u proceduri izdavanja dozvola za rad sportskih stručnjaka - trenera.

Kada se ima u vidu da je Pravilnik za izdavanje dozvola za rad sportskih stručnjaka, pored Zakona o sportu, morao da bude usklađen i s Pravilnikom o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja Republike Srbije, Pravilnikom o dozvoli za rad sportskih stručnjaka, Pravilnikom o stručnom osposobljavanju i usavršavanju za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu i svim aktima KSS i UKTS, jasno je da trenerski rad u košarci više nije moguće posmatrati izolovano, već će dalje modifikacije položaja trenera obuhvatiti i radnopravnu zaštitu u skladu sa Zakonom o radu Republike Srbije, što je jedan od preduslova za harmonizaciju zakonskih propisa sa Evropskom unijom.

Kao što je već naglašeno, umesto dosadašnje dve licence za rad, pravilnikom su predviđene tri vrste dozvola za rad sportskih stručnjaka u oblasti košarkaškog sporta:

- košarkaških trener sa A dozvolom,
- učitelj košarke sa B dozvolom
- operativni košarkaški trener sa C dozvolom.

Sama prijava za dozvolu biće strogo formalizovana, bez mogućnosti za arbitrarnost prilikom ispunjavanja uslova iz Pravilnika i izdavanja dozvola za rad sportskim stručnjacima.

Dozvola za rad (licenca) daje pravo na rad i vođenje ekipa u rangu predviđenom za nivo licence i u skladu sa organizacijom nivoa takmičenja u okviru KSS.

S obzirom na to da se dosadašnja licenca zamenjuje dozvolom za rad, nužno je ispunjenje i dodatnih uslova, pored stručnog obrazovanja nužnog za svaku od dozvola, a to su zdravstvena sposobnost i **obavezno permanentno stručno usavršavanje prisustvom na seminarima, predavanjima, radionicama i učešće na kongresima u organizaciji UKTS.**

Članom 4. Pravilnika upravo je predviđena obaveza košarkaškog stručnjaka – trenera da tokom rada, usavršava svoje znanje i veštine. Pod stručnim usavršavanjem podrazumeva se sticanje znanja i veština, koje obuhvata kontinuiranu edukaciju tokom radnog veka, te je učešće na stručnim i naučnim skupovima, seminarima i kursevima u oblasti košarke i definisano - 2/3 iz oblasti košarke i 1/3 iz oblasti opštih tema sporta.

Blagovremeno skrećemo pažnju da će ubuduće **edukacija biti OBAVEZNA tokom celog trajanja predavanja**, a ne fakultativna, jer predstavlja uslov za produženje dozvole za rad, te će shodno tome treneri koji ne budu ispunjavali ovaj uslov automatski ostajati bez dozvola za rad i neće moći da obavljaju delatnost.

Zakon o sportu je definisao da se stručno osposobljavanje obavlja u okviru četiri nivoa stručne osposobljenosti i minimalan broj sati koje sportski stručnjak mora da pohađa:

Prvi nivo, koji se stiče stručnim osposobljavanjem (teorijskim i praktičnim) u trajanju od 120 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova u sportu. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno završeno najmanje srednje obrazovanje;

Drugi nivo, koji se stiče stručnim osposobljavanjem (teorijskim i praktičnim) u trajanju od 240 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova u sportu. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno završeno najmanje srednje obrazovanje;

Treći nivo, koji se stiče stručnim osposobljavanjem (teorijskim i praktičnim) u trajanju od 360 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova u sportu. Uslov za sticanje ovog nivoa je završeno najmanje srednje obrazovanje; i

Četvrti nivo, koji se stiče stručnim osposobljavanjem (teorijskim i praktičnim) u trajanju od 360 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova sa decom u sportu, a za koji je predviđen treći nivo stručnog osposobljavanja.

KSS i UKTS će, kao i dosad, omogućiti košarkaškim trenerima da u okviru programa UKTS pohađaju košarkaške stručne seminare neophodne za dobijanje ili produženje dozvole za rad, i to za:

- **Mlađe kategorije** - permanentno usavršavanje i učešće na seminaru Trenerski dani „Borivoje Cenić“ za mlađe kategorije i seminaru Košarkaška klinika „Dušan Ivković“.

- **Seniorske ekipe** - učešće na seminaru Košarkaška klinika „Dušan Ivković“.

Imajući u vidu da je Zakon o sportu predvideo minimum stručnog osposobljavanja, zavisno od vrste stručnih poslova od 120 do 360 sati, UKTS će kroz stručne seminare i obuke dodatno obavljati permanentu edukaciju članova kako bi ispunili uslove za produženje dozvole za rad trenera.

Pohađanje znači prisustvovanje svim časovima, odnosno predavanjima, o čemu će se voditi evidencija, imajući u vidu da je bitan uslov za izdavanje ili produženje licence upravo prisutnost stručnjaka minimalno određenom broju časova stručnog usavršavanja u organizaciji UKTS. Ciljano to ponavljam da se ne bi dešavalo da na klinici ili predavanjima od prvog do poslednjeg predavača ili moderatora rapidno opada broj prisutnih, što bi moglo dovesti do toga da trenerima koji ne budu prisutni na svim predavanjima usled nedovoljnog broja sati obuke ne bude produžena licenca.

Traineri koji iz opravdanih razloga ne budu mogli da prisustvuju seminarima biće obavezni da brane seminarski rad pred tročlanom komisijom UKTS, koja će raditi valorizaciju tog rada.

Celokupan tekst Pravilnika objavljen je na zvaničnoj internet prezentaciji UKTS, te vas i ovom prilikom pozivam, ako niste dosad, da se u celosti upoznate s njim, imajući u vidu da je on bazični akt kojim se uređuju uslovi za obavljanje jednog posebnog, a nama nekada najboljeg, a nekada najtežeg posla - košarkaškog trenera. ●

Autor je pravni zastupnik UKTS i član Komisije za izradu Pravilnika o licenciranju trenera

Imajući u vidu da je Zakon o sportu predvideo minimum stručnog osposobljavanja, zavisno od vrste stručnih poslova od 120 do 360 sati, UKTS će kroz stručne seminare i obuke dodatno obavljati permanentu edukaciju članova kako bi ispunili uslove za produženje dozvole za rad trenera

Stručno osposobljavanje – značaj i zakonski okviri

Stručni rad u sportu mogu obavljati sportski stručnjaci koji ispunjavaju uslove predviđene zakonom i poseduju dozvolu za rad predviđenu sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza ili pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, u skladu sa ovim zakonom

KOMPETENCije OSPOSobljenih SPORTSKIH STRUČNJAKA

- tehničko-taktičko obučavanje sportista;
- planiranje trenažnog procesa;
- vođenje treninga;
- kontrola pripremljenosti i selekcija sportista;
- analiza i korekcija trenažnog procesa i takmičenja;
- vođenje nastupa na takmičenjima;
- vođenje dokumentacija rada i postignutih rezultata;
- pripremanje izveštaja o radu

Sa naglim razvojem sporta u poslednjih 10-15 godina, ulogu trenera i ostalih stručnih kadrova u sportu treba posmatrati kroz prizmu sve većih zahteva koji se pred njih postavljaju u ovoj oblasti. U nekoliko dokumenata Evropske unije sportsko tržište rada označeno je kao vrlo značajno u budućnosti. Ono se u nekim zemljama EU poslednjih desetak godina udvostručilo. Stručni rad u sportu u Republici Srbiji je odredbama člana 27 Zakona o sportu RS (Sl. glasnik RS, broj 10/2016) definisan kao „planiranje i sprovođenje sportskih aktivnosti dece i omladine, rekreacije građana, treninga sportista, sportskog vaspitanja, obučavanja i sportskog usavršavanja i sl“.

Osobe koje obavljaju ove aktivnosti su sportski stručnjaci koji imaju odgovarajuće više ili visoko obrazovanje.

Prema Zakonu o sportu, osposobljavanje sportskih stručnjaka rade organizacije koje imaju dozvolu Ministarstva sporta za obavljanje ovih poslova. Jedan od uslova je da se osposobljavanje obavlja u saradnji s nacionalnim granskim savezom.

Stručni rad u sportu mogu obavljati sportski stručnjaci koji ispunjavaju uslove predviđene zakonom i poseduju **dozvolu za rad** predviđenu sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza ili pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, u skladu sa ovim zakonom.

● Pravilnik o stručnom osposobljavanju

Stručno osposobljavanje se obavlja u okviru četiri nivoa stručne osposobljenosti:

1. nivo, koji se stiče stručnim osposobljavanjem (teorijskim i praktičnim) u trajanju od 120 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova u sportu. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno završeno najmanje srednje obrazovanje;

2. nivo je u trajanju od 240 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova u sportu. Uslov za sticanje ovog nivoa je prethodno završeno najmanje srednje obrazovanje;

3. nivo je u trajanju od 360 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova u sportu. Uslov je završeno najmanje srednje obrazovanje;

4. nivo stiče se osposobljavanjem u trajanju od 360 sati obuke za obavljanje određene vrste stručnih poslova s decom u sportu. Uslov za sticanje ovog nivoa je završeno treći nivo stručnog osposobljavanja.

● Pravilnik o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja

Zvanja u okviru zanimanja trener u sportu jesu:

- 1) sportski operativni trener;
- 2) sportski operativni kondicioni trener;
- 3) sportski operativni trener – sportski učitelj;
- 4) sportski trener;
- 5) sportski kondicioni trener;

6) diplomirani sportski trener;

7) specijalista sportski trener.

Za sticanje zvanja **sportski operativni trener - sportski učitelj** neophodni su sledeći uslovi:

1) stečeno sportsko zvanje sportski operativni trener u odgovarajućoj grani sporta i završen program posebnog stručnog osposobljavanja za rad s decom IV nivoa;

2) obavljanje, do stupanja na snagu Zakona, vaspitno-obrazovnog rada sa sportistima od najmanje 25 godina, od čega najmanje 15 godina u radu s decom. ●

Autor je rukovodilac Centra za stručno osposobljavanje Fakulteta za sport Univerziteta „Union Nikola Tesla“ Beograd

**FAKULTET ZA SPORT
BEOGRAD**

STRUČNA SARADNJA

Fakultet za sport Univerziteta „Union Nikola Tesla“ iz Beograda osnovan je 2012. godine kao prva visokoškolska ustanova u Srbiji čija je matična oblast isključivo sport. Misija fakulteta je da sportskim organizacijama i klubovima, obrazovnim, kulturnim i medijskim ustanovama, kao i rastućem sportskom tržištu u Srbiji i šire ponudi akademski obrazovan i uskostručni specijalizovani sportski kadar, sa svim kompetencijama za buduću delatnost, osposobljen da kvalitativno doprinese razvoju sporta, zadovoljavajući najviše standarde.

Fakultet za sport Univerziteta „Union Nikola Tesla“ iz Beograda poseduje dozvolu za rad Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, kao i dozvolu izdatu od Ministarstva sporta RS.

Fakultet sa Košarkaškim savezom Srbije ima potpisan sporazum o saradnji, kao i sa Udruženjem košarkaških trenera Srbije. Saradnju sa UKTS ima svoju dinamiku i pre pomenutog Zakona o sportu. Tu saradnju, na obostrano zadovoljstvo, možemo smatrati vrlo korisnom u niz konkretnih primera.

Kako je osnovni smisao funkcionisanja UKTS stručno usavršavanje trenera, smatramo da svojim aktivnostima i ovom saradnjom i mi, sa Fakulteta za sport, možemo i moramo dati doprinos kvalitetnom stručnom usavršavanju članova UKTS.

Ofanzivni koncept

Ako sam nešto naučio dosad, to je da se košarka konstantno menja i da mi kao treneri moramo da evoluiramo, da se stalno prilagođavamo i učimo. Ako nismo spremni na to, vrlo je verovatno da ćemo brzo postati nezaposleni. Stvari koje sam radio pre samo pet godina u Frankfurtu sada gotovo da ne radim uopšte. Menjaju se tendencije, principi i igra na kojoj insistiraju protivnički treneri, način na koji napadaju i brane se, menjaju se pravila i kalendari takmičenja, kao i navike i očekivanja igrača i vi morate da pronađete pravi način da napravite da sve to funkcioniše.

Tu je poseban izazov poređenje rada u klubu i reprezentaciji. Vreme koje imate na raspolaganju je gotovo neuporedivo u korist kluba, pa tako za nešto što u klubu imate luksuz da vežbate i uigravate sedam dana, u nacionalnom timu ste srećni da dobijete trening i po. Zato morate da budete spremni da odbacite višak, da se koncentrišete na najvažnije i da uputite jasne poruke igračima šta se kad i kako radi. Upravo zbog toga imam princip da sve informacije koje dajemo igračima budu u trojkama. To u praksi znači da ako imamo principe u određenoj situaciji, sastojaće se iz maksimalno tri pravila, jer sve preko toga je teško igračima da pohvataju i implementiraju u visokostresnim uslovima žive igre.

Kada krećemo s trening kampom, u fokusu su odmah tri sledeće stvari:

1. razvoj igrača;
2. odbrana jedan na jedan;
3. ofanzivni koncepti.

Današnja tema su baš ofanzivni koncepti. Veoma je važno da odmah na početku, ali i tokom samog predavanja naglasimo da koncepti nisu akcije i da dolaze ispred njih, u smislu da su akcije konkretne kretnje i pozicioniranja sa odgovarajućim okidačima, a koncepti su sveprisutni u svemu što radimo. Koncepti su aktivni i kada smo izvan akcije i kada smo u kontranapadu i kada smo unutar dogovorene kretnje. Učimo ih pre nego što radimo akcije i kasnije, kada postavljamo akcije, one u sebi sadrže koncepte. To su ideje koje u praksi treba da realizujemo kako poziciono, tako i u primarnom i sekundarnom kontranapadu. Kao što sam već pomenuo, sve što prezentujemo igračima, prezentujemo u tri stvari, a tri glavne stvari o kojima pričamo u okviru ofanzivnih konceptata su:

1. spejsing;
2. uglovi;
3. tajming.

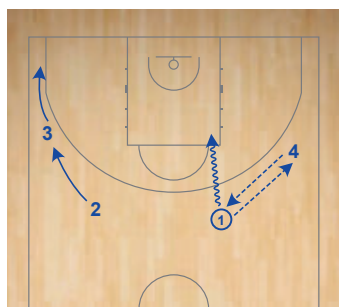
Tu su prisutna dva vrlo važna pravila koja nam olakšavaju situacije do kojih dolazi u živoj igri. Prvo je da jedan igrač na strani pomoći ne može da čuva dva igrača, a drugo da igrač na strani lopte ne može da čuva igrača i da pomaže. Insistiramo do iznemoglosti na protoku lopte, pomeranju igrača u skladu s loptom, ali i rad nogu. Tu dolazimo do izgubljene umetnosti u današnjoj košarki, a to je dodavanje. Nema mekanih dodavanja, već isključivo jaka čvrsta dodavanja dolaze u obzir. Svako meko i sporo dodavanje je već pola izgubljene lopte, ali čak i da lopta ostane u našem posedu, taj close out koji smo imali sada je manji, dajemo odbrani znatno više vremena da se oporavi i izotira i šansa je propuštena. Koliko su bitni sami tehnički elementi na terenu, bitna je i priča. Tiha sala je gubitnička sala. Znaite i sami sigurno da kada igrate protiv ekipe koja mnogo priča, konstantno imate utisak da znaju šta rade u svakom trenutku, čak i ako to nije slučaj. Priča dovodi sve igrače na istu stranicu i eliminiše zabunu. Kada tim priča, daje samopouzdanje treneru. Naravno, koliko god da je važno šta pričaju na terenu, moraju to da potkrepe delima.

Poćemo sa osnovnom vežbom četiri na nula kako bismo doćarali ideje s kojima ulazimo u svaki napad (dijagram 1). Igrač koji ne dobije loptu na krilu po pravilu ide u korner. Prilikom prodora želimo nešto što ja volim da zovem dodir reketa. To u praksi znači da igrač barem jednom nogom zakorači u reket prilikom prodora i tako ostvari dubinu iz koje ćemo dalje da pravimo raspored i rešavamo. Sastavni deo našeg podučavanja ofanzivnih konceptata u smislu ideja u napadu je i ofanzivni skok, ali i defanzivna tranzicija. Jedno bez drugog i bez trećeg je nemoguće.

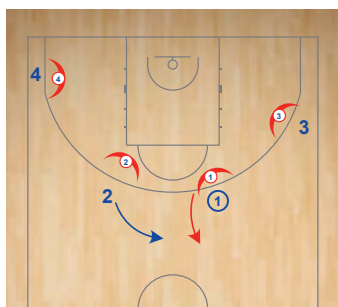
Koliko god da ulazimo brzo u prostor ispod trojke ili reketa, gledamo da izađemo još brže kako ne bismo stvarali zagušenje na bilo koji način. Igrači koji se nalaze ispod nivoa penala, nevažno da li su unutrašnji ili spoljašnji, u trenutku štuta postaju ofanzivni skakači. Igrači koji se nalaze visoko na perimetru su zaduženi za odbranu kontranapada. Izuzetak je ako je jedan od tih igrača odličan u ofanzivnom skoku i onda može da dobije specijalnu dozvolu, ali nema polurešenja. Ako ide na skok, ide 100%, po svaku cenu da uhvati loptu, ili ne ide uopšte. Zamislimo scenario da igrač sa centralne pozicije štira.

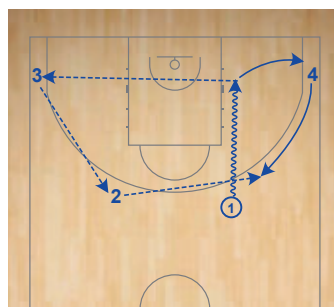
Zato morate da budete spremni da odbacite višak, da se koncentrišete na najvažnije i da uputite jasne poruke igračima šta se kad i kako radi. Upravo zbog toga imam princip da sve informacije koje dajemo igračima budu u trojkama. To u praksi znači da ako imamo principe u određenoj situaciji, sastojaće se iz maksimalno tri pravila, jer sve preko toga je teško igračima da pohvataju i implementiraju u visokostresnim uslovima žive igre.

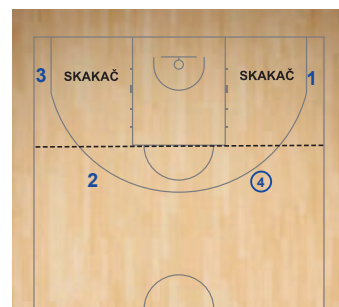
DIJAGRAM 1

DIJAGRAM 1a

DIJAGRAM 1b

DIJAGRAM 1c

Sledeća opcija je pick and pop na strani, u okviru kog je prva opcija uvek reject bloka. Važno je učiti igrače da napadaju od bloka jer im to na strani daje sjajnu priliku za napad obruča direktnom linijom ka košu. Ukoliko realizacija nije moguća, opcija je pas u dalji kornjer ili naskok, pivot i pas na stranu odakle je igrač došao jer će u popu ostati skriener (**dijagram 1e**). Reject je prva opcija, ali to ne znači da ne želimo da iskoristimo blok ako situacija nalaže da je to bolja opcija. Važno je sada dati pravu informaciju skrineru. Ukoliko hoće da napravi slip onda je tajming manje bitan, ali ako igrač s loptom hoće da iskoristi blok, mora da bude strpljiv i da sačeka i iskoristi dobar blok. Svaki scenario pri kom krene pre vremena stavlja skrineru u opasnost da napravi foul u napadu kretanjem u bloku. Ako iz korišćenja pika igrač doda loptu pre nego što je došao do reketa, samo se vrati nazad u poziciju odakle je došao, nema menjanja strane. Vežba je sada dva dodira reketa prodorom pre nego što se odlučimo za šut. Ovde kao treneri možete da se igrate i stalno da menjate šta i kako tražite od igrača, koji su okidači za realizaciju i slično.

Iz rasporeda možete da napravite i brzu takmičarsku šutersku vežbu tako što će obe ekipe da šutiraju iz pomenutih principa, pa brojite rezultat (**dijagram 2**).

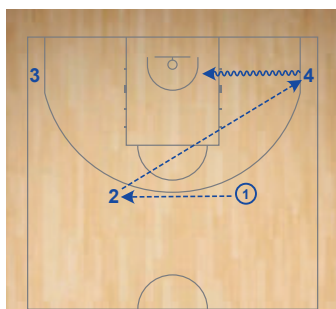
Sledeća vežba u okviru koje možemo da testiramo svoje razumevanje principa koje smo postavili nalazi se na **dijagramu 3**. Tri igrača su u napadu i poželjno je da barem u početku budu tri trenera u odbrani. Ukoliko nemate dovoljno trenera, možete postaviti i igrače, ali iz mog iskustva, oni to neće shvatiti dovoljno ozbiljno. Odbrana rotira na fingirani višak i dalje igrači čitaju, otvaraju linije dodavanja i šutiraju. Poželjno je da se ovde treneri poigravaju i menjaju rotacije kako bi naterali igrače da donose odluke. U jednom trenutku mogu da izrotiraju, u sledećem da samo iskoče i vrate se. Vodite računa posebno o igračima u kornjeru. Prečesto se dešavaju situacije da zakorače nogom u aut pokušavajući da ostvare dodatnu širinu. Mora da se vežba taj segment.

Sledeća vežba uključuje pet igrača, s tim što smo i dalje bez odbrane. Centar će blago da kasni, plejmejker je s loptom, a igrač na strani plejmejкера će da ode u kornjer, a s druge strane će igrači da budu raspoređeni u kornjeru i na 45 stepeni (**dijagram 4**). Važno je da barem inicijalno razigramo centra, jer ako ne bude dobijao loptu, prestaće da trči i da je traži i onda nećemo uspeti da ga aktiviramo. In insistiram do iznemoglosti da se pozicionira u srcu reketa ispred obruča i to je ideja, čak i na rizik da sudije sviraju tri sekunde u reketu, jer je moj utisak da se u okviru FIBA košarke dosta retko odlučuju na to. Zbog toga maksimalno eksplatišemo tu tendenciju jer taj raspored daje najbolju kombinaciju dubine i širine. Traži loptu u sredini i jasno izgovara to, a igrač s loptom

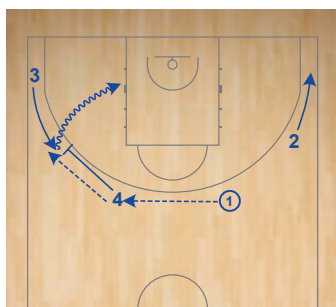
Sastavni deo našeg podučavanja ofanzivnih konceptata u smislu ideja u napadu je i ofanzivni skok, ali i defanzivna tranzicija. Jedno bez drugog i bez trećeg je nemoguće

Njegov defanzivac se zaleteo na šut i proleteo, što ga automatski čini opasnošću za kontru. Zato napadač na udaljenosti prvog pasa do šutera mora da bude zadužen za odbranu tog istrčavanja (**dijagram 1a**). Nisam vičan u modernoj analitici igre, ali šut posle ofanzivnog skoka je drugi najefikasniji u košarci u smislu procenta realizacije posle kontranapada. Zbog toga gledamo da ofanzivni skok izbacimo napolje i pasovima otvorimo kontrastranu, a nakon drugog ofanzivnog sledi brza realizacija na obruču u razmaku od tri sekunde. Vežba funkcioniše tako što igrač s loptom nakon bumerang pasa napada reket, izbacuje pas u kornjer, što inicira odmah dalje dodatne pasove u okviru perimetra na stranu pomoći. Ukoliko šuter pogodi, tu je kraj, a ukoliko promaši, nakon ofanzivnog skoka ponovo ide pas spolja do novog šuta i nakon toga se vežba završava pogotkom ili brzom realizacijom nakon drugog ofanzivnog skoka (**dijagram 1b i 1c**). Vrlo je važno da naučimo ofanzivnog skakača da napravi pivot pre nego što baci izlazni pas, a da igrač kome je lopta namenjena popravi ugao.

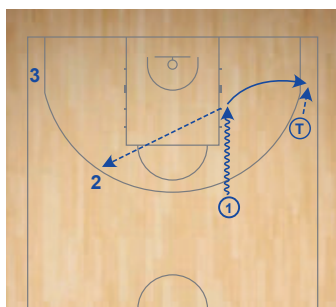
Skip pas je važan segment u okviru našeg učenja. To je znak da izlazimo iz napada i počinjemo da igramo košarku u smislu da su dalje na snazi odluke igrača. U većini slučajeva skip pas se baca kada je dugački close out na tom igraču i to mu daje idealnu šansu da novostečeni višak valorizuje poenima. Opet je obavezno da prilikom napadanja tog close outa igrač ostvari taj toliko puta pomenuti dodir reketa (**dijagram 1d**).

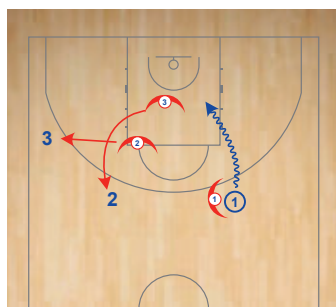
DIJAGRAM 1d

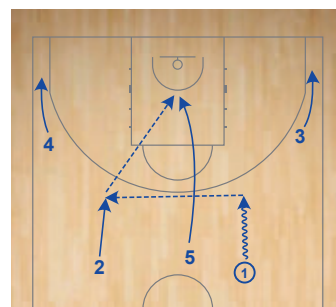
DIJAGRAM 1e

DIJAGRAM 2

DIJAGRAM 3

DIJAGRAM 4

spolja gleda kako da mu tu loptu, ako je moguće, doda o pod. Sledeća varijanta je da iz dotrčavanja kao prateći igrač pravi pik plejmejkeru u okviru sekundarnog kontranapada, rola i opet pečatira svoje mesto u reketu (**dijagram 4a**). Važan je ugao bloka, posebno ako defanzivac na igraču s loptom ide ispod. Ugao treba da bude takav da je skriener okrenut leđima ka kapici. Pik može da bude i iks blok, koji je najbliži ghost bloku, u smislu da nema konkretnog bloka i kontakta s defanzivcem, već se više protrčava ispred igrača s loptom, stvara konfuziju i dalje rola na isti način kao pri konvencionalnom bloku (**dijagram 4b**). Vrlo je važno da definišemo šta radimo kada je lopta stala i protok se zaustavio. U situacijama kada je pik na strani moramo da damo informaciju kuda ide unutrašnji igrač koji se već nalazi u reketu. Ukoliko je reject na piku, unutrašnjeg igrača želimo na suprotnom drugom skakačkom mestu, a ukoliko je pik iskorišćen, onda se unutrašnji spušta na mesto dunkera. Jedino što nikako ne smemo da dozvolimo jeste da stojimo u mestu jer je čak i izlaz na neplaniranu stranu bolji od pukog stajanja u mestu.

Ako protivnik brani bočni pik s preuzimanjem, razlikujemo dve osnovne situacije koje su direktnoj relaciji s preostalim vremenom na satu. Dobro oružje protiv preuzimanja je slip. Suprotni unutrašnji mora da sačeka da vidi da li će igrač s loptom da napada prodrom, jer ako je odgovor da, onda mora da se pomera shodno prilici. Ukoliko nema penetracije, onda je najbolje za unutrašnjeg igrača koji se nalazi na suprotnoj strani zamišljene linije po sredini terena. Bolje da igrači zakasne za nijansu nego da stignu prerano. Post želimo da napadnemo svakako, samo ugao za unutrašnjeg igrača mora da bude drugačiji, popravljen u odnosu na inicijalu situaciju.

Izuzetno nam je važno rešavanje situacija dva na jedan i shodno tome ulažemo mnogo vremena u taj segment igre (**dijagram 5**). Za razliku od konvencionalnog vezivanja te vežbe za pune dimenzije terena, mi volimo da krenemo od laktova i jednog driblinga i da postepeno povećavamo razdaljinu. Rešavanje ovih situacija je sama suština košarke. Napadamo da damo koš i do kraja, a tek sekundarno se gleda dodavanje ako odbrambeni igrač izađe na loptu. Kada radimo sa centra, volim da igrača s loptom inicijalno stavim u sredinu i na taj način ga primoram da pre realizacije promeni ugao.

Na **dijagramu 6** je prikazana varijanta pika koji je usmeren dalje od dvojice igrača na perimetru ka jednom na strani lopte zbog boljeg rasporeda. Ako se bamp desi s prvog pasa, nema dizanja za loptom u kružnoj kretnji, niti bilo kakvog pomeranja igrača s kog je pomoć otišla na bamp. Skip pas se ponovo pokazuje kao krucijalan tehnički element kako u izvođenju samog pasa, tako i

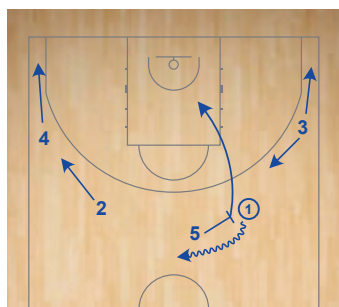
u prijemu igrača i rešavanju dugačkog close outa. Igrači koji se penju za loptom unutar kružne kretnje moraju biti strpljivi i da sačekaju da igrač s loptom zaista krene u dribling i ostvari napredovanje u bilo kom smeru. Dokle god je stacionaran, poželjno je da budu i oni.

Prilikom agresivnog pojavljivanja defanzivca, koji inicijalno brani skrinera prilikom pika, rešenje koje želimo je kratki rol skrinera na kapicu reketa i odatle mu saigrači otvaraju tri mogućnosti za pas popravljajanjem uglova i pomeranjem s početnih pozicija.

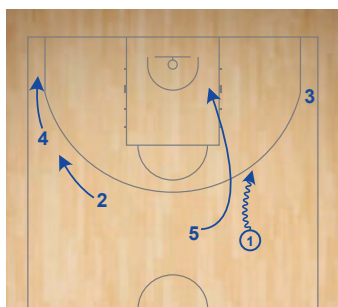
Već smo pomenuli rešavanje preuzimanja u odnosu na vreme na satu. Kada nam ostane više od deset sekundi, to je dovoljno vremena da spustimo loptu unutra na post i šta god da se desi u tom procesu, možemo da budemo prilično sigurni da će biti dovoljno vremena. U situacijama pak kada nemamo više od deset sekundi, kao najdelotvornija opcija se pokazao ghost blok, koji je u stvari blok samo po imenu jer kontakta s defanzivcem nema, već samo pravovremeno protrčavanje ispred igrača s loptom i stvaranje konfuzije u odbrani. ●

Priredio: Miloš Vujaković, viši košarkaški trener

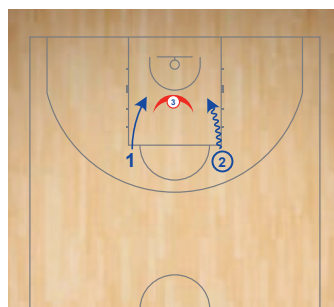
U situacijama pak kada nemamo više od deset sekundi, kao najdelotvornija opcija se pokazao ghost blok, koji je u stvari samo pravovremeno protrčavanje ispred igrača s loptom i stvaranje konfuzije u odbrani

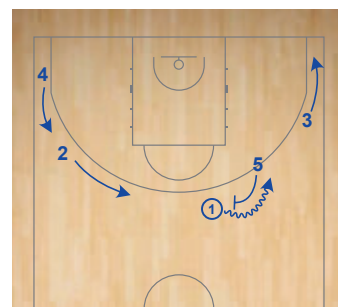
DIJAGRAM 4a

DIJAGRAM 4b

DIJAGRAM 5

DIJAGRAM 6

Fundamenti timске odbrane u mlađim kategorijama

Jedan od najizazovnijih perioda u razvoju mladih igrača jeste prelazak iz juniorskog u seniorski program. Od početka njihovog bavljenja košarkom, kada se obavlja osnovna selekcija, te se sa njima kroz dalji rad koristi primenljiva metodika treninga – sve je usmereno ka tome da ti mladi ljudi mogu da postanu seniorski igrači, po mogućstvu reprezentativci itd. Naravno, shodno podneblju, određenim geografskim ograničenjima ili pak tradicijama, taj se proces manje ili više razlikuje od države do države, ali je jedna stvar svima i svugde zajednička – i treneri i igrači moraju da znaju da talenat nije sreća, već i obaveza.

Takođe, pored ovog univerzalnog pravila o talentu, jedna od konstanti jeste da igrači traže za trenera pravu ličnost i pravo rukovođenje procesom razvoja. Iako se uloga trenera u razvoju mladog igrača s godinama menjala, to ne znači da se i smanjivala – jednostavno, više je činilaca upleteno u proces razvoja: roditelji, agenti, okruženje i sl.

Kada govorimo o nekim osobinama trenera koji bi trebalo da nose razvoj mladih igrača, sigurno je da su tu istrajnost i prilagodljivost. Treneri moraju biti istrajni na svom putu razvoja igrača i ne smeju da pokleknu pred problemima bilo koje vrste, kojih u manjoj ili većoj meri ima uvek i svuda. Zadatak trenera je da probleme pretvori u izazove. S druge strane, treneri moraju biti prilagodljivi i sposobni da se s vremenom menjaju. Te promene i adaptabilnost se pre svega ogledaju kroz metodiku, komunikaciju, uticaj modernih tehnologija i društvenih mreža... Trener sve to mora da sagleda, da se prilagodi i tamo gde bi eventualno nastao novi problem – mora da se stvori rešenje.

Kada se ponovo osvrnemo na temu prelaska iz juniorskog u seniorski program, treba da znamo da mladi igrači koji ulaze u prvi tim ne moraju nužno da budu bolji od seniorskih igrača, ali u nekim stvarima moraju da budu ili podjednako ili bar približno dobri. Tu se pre svega misli na razumevanje košarke. Bez obzira na neke eventualne nedostatke, bili oni trenutni ili perma-

Kada govorimo o nekim osobinama trenera koji bi trebalo da nose razvoj mladih igrača, sigurno je da su tu istrajnost i prilagodljivost. Treneri moraju biti istrajni na svom putu razvoja igrača i ne smeju da pokleknu pred problemima bilo koje vrste, kojih u manjoj ili većoj meri ima uvek i svuda. Zadatak trenera je da probleme pretvori u izazove. S druge strane, treneri moraju biti prilagodljivi i sposobni da se s vremenom menjaju

nentni (atletske sposobnosti, visina i sl.), svi igrači koji su projektovani kao talenti moraju da shvataju igru i da za nju imaju osećaj. Takođe, sposobnost koja kod mladog igrača treba da bude izražena je da je u stanju da donosi odluke na malom prostoru. Ono što je kroz košarkašku istoriju bilo karakteristično za Srbiju, ili ondašnju Jugoslaviju, jeste da je iznedrila vrhunske visoke igrače koji se odlično snalaze na skućenom prostoru. Naravno, ovde je oduvek bila visoka produkcija igrača na svim pozicijama, ali svakako je, bar sa aspekta ovakve snalažljivosti, naša metodika treninga proizvela veliki broj centara. Pored snalaženja na malom prostoru, mladi igrač treba da ima i sposobnost čitanja situacija u momentu, onoga trenutka kako se odvijaju u igri.

Mladi igrač, pored nabrojanih sposobnosti snalaženja na malom prostoru i čitanja situacija u igri, takođe mora da bude mentalno spreman. Pre svega, tu tranziciju iz mlađih kategorija u seniorski program on mora da shvati na pravi način i da to sagleda isključivo kao naredni korak u svom razvoju, a ne kao bilo kakvu zaslugu, nagradu ili slično. Takođe, sva očekivanja koje okruženje neminovno stvara (i koja su obično jako velika) mladi igrač mora da bude u stanju da drži pod kontrolom. Potom, tu je i način na koji on prihvata pritisak od trenera, ali i saigrača. Apsolutno je neophodno da se igrač pred svojim saigračima izbori za svoj status i time potvrdi prethodno poverenje koje mu je trener dao. Mladi igrač će kod svojih saigrača u seniorskom pogonu najpre steći poverenje tako što pokazuje entuzijazam i upornost na treningu.

Pored svih prethodno nabrojanih činilaca, tu je (od takođe nemerljive važnosti) i ljubav prema svom klubu i identifikacija s programom. Pored toga što je preduslov za razvoj mladog igrača, ovakva osećanja ću mu svakako biti i od pomoći u borbi sa eventualnim poteškoćama na putu.

Trener svakako mora da na vreme prepozna kod svog mladog igrača ove osobine (ili pak njihov nedostatak), sve to sagleda kao celinu koja je ispoljena kao talenat i time da se vodi u eventualnom prebacivanju igrača iz juniorskog u seniorski program.

● Odbrana

U svetlu svih prethodno opisanih činilaca razvoja mladog igrača, sigurno je da je igranje odbrane jedan od presudnih faktora pri prelasku u seniorski program. Sviiskusni igrači, koji dočekuju mladog igrača u razvoju pri njegovom dolasku u seniorski tim, davaće mu bezrezervnu podršku za sve promašene šuteve ili eventualne greške u napadu ako i samo ako je taj mladi igrač voljan da igra požrtvovano odbranu. Na isti način, jedino kroz odbranu, mladi igrač stiće kredit i kod trenera. Odbrana je mesto odakle počinje uspeh. Bez odbrane i bez uspostavljenih pravila u odbrani, bila ona individualna ili timska, nema uspeha u košarci. Ovo je univerzalno pravilo za sve nivoe košarke, tako da smo sada svedoci da ni u NBA, koji obiluje vrhunskim napadačkim sposobnostima igrača, nije moguće napraviti dobar rezultat bez podjednako dobre odbrane. Sigurno je da, ukoliko za primer uzmemo ekipu Denver Nagetsa, tokom dugačke sezone sa više od 80 utakmica nije jednostavno uvek igrati dobru odbranu, ali je evidentno da su odbrambena pravila uspostavljena.

Opšta je definicija da naša odbrana počinje onog

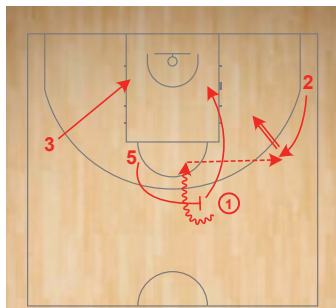

trenutka kada više nismo u posedu lopte, bilo nakon postignutog koša, promašenog šuta, izgubljene lopte... Međutim, zapitajmo se: da li naša odbrana zaista počinje tog momenta ili čak ranije? Rekao bih da je to ipak nešto ranije. Ako želiš da kontrolišeš svoju sudbinu, onda je mnogo bitno kakav ti je ritam napada. Ne samo zbog načina na koji se postižu poeni, ne samo zbog toga što određeni poeni vode u povećanje samopouzdanja već zato što kvalitet napada diktira kvalitet odbrane koja sledi. U ovom slučaju, ritam napada posmatramo u sledećem kontekstu: brza ili sa druge strane kontrolisana, sporija igra; igra koja je više unutrašnja ili više orijentisana ka perimetru. Za razliku od pojedinih sportova, u kojima se insistira isključivo na brzjoj igri, kakav je recimo hokej na ledu, u košarci je izuzetno bitno menjati ritam i povremeno igrati čak i sporije. Ovo se posebno odnosi na napad, iako je i u odbrani važna promena ritma igre. Ekipe koje uspešno kontrolišu svoj napadački ritam, koje tačno znaju kada žele da igraju kontranapad, kada žele da imaju unutrašnju igru, kada je težnja igrati PnR, takve ekipe imaju sve preduslove da igraju pre svega dobru defanzivnu tranziciju.

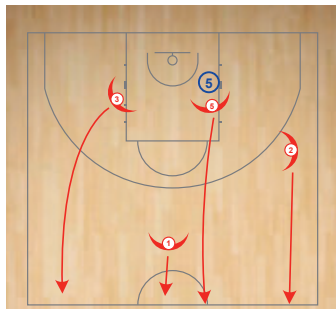
Tranzicija u odbrani jeste prvi njen fundament, i to kako se branimo od kontranapada. Takođe, sve ostale dobre stvari koje jedan tim radi na utakmici moraju biti praćene i dobrom defanzivnom tranzicijom. Uzmimo za primer kontrolu izgubljenih lopti: sa otprilike 15 i više nemamo mnogo šanse da pobedimo. Ukoliko se broj izgubljenih svede na otprilike 10 do 12 – onda su šanse mnogo veće. Motivacija takođe treba da bude izražena brojevima. U današnje vreme trener ne može da u pripremi utakmice izađe pred tim i samo da istakne važnost utakmice, kako je potrebno boriti se i sve što ide uz to... Igrači su svega toga svesni i bez trenera, a od njega traže da im pokaže način i put do pobede.

Ukoliko se vratimo defanzivnoj tranziciji, u situaciji kada jedna ekipa ima vrlo jasno definisane tipove igre (kontranapad, brzi napad, pozicioni napad), onda su tu stvoreni uslovi za eventualni skok u napadu. Upravo je ofanzivni skok polazna tačka defanzivne tranzicije. Dalje, svaki osvojeni ofanzivni skok jedne ekipe bi zapravo značio jednu priliku manje za kontranapad druge ekipe.

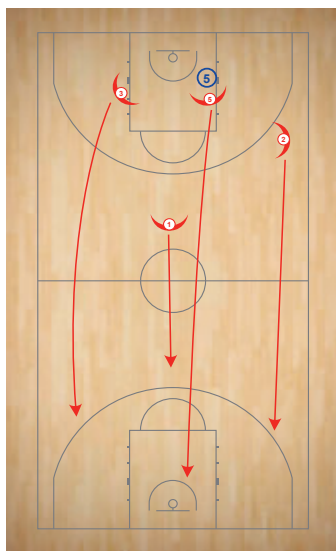
Takođe od nemerljive važnosti je i ljubav prema svom klubu i identifikacija s programom. Pored toga što je preduslov za razvoj mladog igrača, ovakva osećanja ću mu svakako biti i od pomoći u borbi sa eventualnim poteškoćama na putu. Trener svakako mora da na vreme prepozna kod svog mladog igrača ove osobine (ili pak njihov nedostatak), sve to sagleda kao celinu koja je ispoljena kao talenat i time da se vodi u eventualnom prebacivanju igrača iz juniorskog u seniorski program

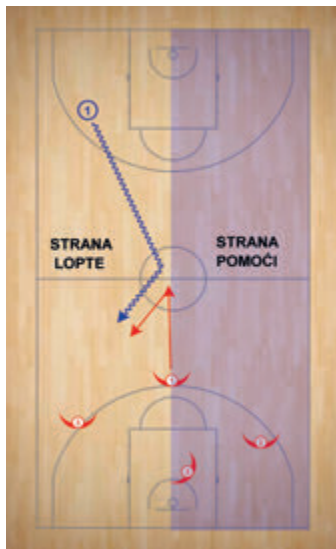
DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

I napadački skok i defanzivna tranzicija imaju neke svoje osnovne principe, koji se takođe treniraju i uvežbavaju. Na primer, pravila ofanzivnog skoka svakako zavise od mesta s kog je upućen šut... Još jedan osvrt na neke ciljeve u igri, ponovo izražene brojevima: želimo da na svakih 10 upućenih šuteva napravimo tri ofanzivna skoka. Dalje, takođe izraženo govorom brojeva: za svaku ekipu bi trebalo da je cilj, kada govorimo o defanzivnoj tranziciji, da poeni koje prima iz kontranapada ne učestvuju u ukupnom broju poena sa više od 25%.

S obzirom na prirodu moderne napadačke igre i težnje da se prednosti stvore u igri 2:2, sasvim je razumljivo da igrači od svojih trenera traže jasna uputstva i precizno definisane principe odbrane od PnR. Sigurno je da je to izuzetno važan segment igre u odbrani, ali je ipak defanzivna tranzicija prvi fundament.

Uzmimo za primer situaciju gde dolazi do promene poseda nakon šuta za 3 poena, u ovom slučaju kao ishod igre 2:2:

Nakon igre centralnog PnR, igrač s loptom upućuje pas na perimetar i napad dolazi do otvorenog šuta; na ofanzivnom skoku su angažovani O3 i O5 (**dijagram 1**).

U trenutku kada je uhvaćen skok i promenjen posed, svi igrači odbrambenog tima imaju obavezu da u periodu od tri sekunde punim sprintom dotrče u zadnje polje, dakle preko centralne linije (**dijagram 2**).

Nakon što smo definisali vremenski zadatak od tri sekunde, za koliko naši igrači treba da dođu u zadnje polje, sledeći korak je da definišemo i mesta na terenu na koja treba da dotrče punim sprintom. Prevažadni zadatak svih igrača u odbrani je da zaštite sredinu, te stoga i dotrčavamo na pozicije kontrole (**dijagram 3**).

Od ključne je važnosti da igrači odbrane na vreme uspostave vizuelnu kontrolu lopte kako bi mogli da na otvorenom terenu urade ispravne prilaskeske i zaustave njeno napredovanje ka košu koji branimo. Kako je glavni cilj zaustaviti loptu u zadnjem polju, ne želimo da u prednjem polju nakon promašenog šuta igramo jako na prvi pas u otvaranju kontranapada (podjednako sa aspekta denjenja na prijem prvog pasa (outlet), kao što ne vršimo pritisak ni na visokom igraču koji je uzeo defanzivni skok).

Zadatak odbrambenog X1 je da, odmah nakon prelaska polovine terena i povratka u zadnje polje, što je moguće više (bliže centralnoj liniji) u kontrolu uzme napadača s loptom i pritom ga natera u jednu od strana. Na taj način X1 svom timu pomaže na dva načina: najpre zaustavlja napredovanje lopte „niz“ otvoreni teren, a potom i definiše stranu lopte i stranu pomoći (**dijagram 4**).

Kvalitetno odigrana defanzivna tranzicija, osim što kontroliše i na najmanju moguću meru smanjuje lake poene polaganjem u kontranapadu, takođe je ključna i

za kontrolu otvorenih šuteva za 3 poena rano u posedu, kojih je u modernoj košarci sve više. Takođe, tranziciona odbrana služi i da se iskontroliše ofanzivni skok ekipe koja igra kontranapad.

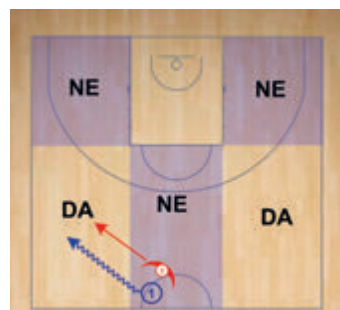
Nakon što je uspešno iskontrolisan protivnički kontranapad, uz sve sprovedene principe defanzivne tranzicije, ekipa mora da se uspešno transformiše u odbranu na svojoj polovini terena. Ovde se pre svega misli na pritisak na loptu, na prijem dodavanja (deny), unutrašnju odbranu, prilaskeske na perimetru, određene pomoći i sl.

Kako bismo uspešno sagledali važnost odbrane na polovini terena, potrebno je da razumemo određena rastojanja na košarkaškom igralištu, odnosno tzv. gapove – prazne prostore između linija, odnosno kako su ti odnosi promenjeni sa pomeranjem linije za 3 poena sa 6,25 na 6,75 m. Ovom promenom i udaljavanjem 3 poena je košarka kao igra još više na važnosti dala prodoru i danas je u modernoj košarci potrebno da igrači na svim pozicijama poseduju kvalitet penetriranja u napadu (sa eventualnim izuzetkom klasičnih centara, igrača na poziciji 5). Prirodno, ovakve promene u napadačkoj igri su za posledicu imale i adaptiranje odbrane. U prošlosti, dok je još uvek linija za 3 poena bila bliže košu, zadatak za defanzivca na lopti je bio da sam mora da se izbori s prvim driblingom napadača, dok će već na drugom moći da očekuje pomoć saigrača. Danas je to promenjeno do te mere da igrač u odbrani na lopti mora sam da reši prva dva driblinga napadača kog direktno čuva.

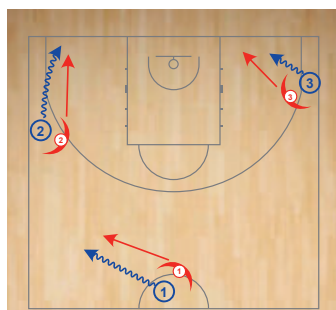
Sigurno je da je uvek težnja odbrane da ima inicijativu, a naročito ako govorimo o odbrani 5:5 na polovini terena. Ta inicijativa se, između ostalog, ogleda i u tome da se lopta dovede u delove terena gde to odbrani odgovara. U ovom slučaju možemo videti vizuelni prikaz gde bi loptu trebalo dovesti:

Naravno, s obzirom na to da svaka timska odbrana polazi od individualne odbrane na lopti, tako je i zadatak odbrambenog igrača na lopti (**dijagram 5**) da napadača s loptom dovede van idealne linije/koridora koš-koš i natera ga da nadribla u predviđenu zonu. Takođe, evidentno je da je tendencija odbrane da se ne dozvoli prijem ispod nivoa linije slobodnog bacanja. Ako se igrač napada i izborio za prijem u produžetku linije slobodnog bacanja, onda on mora biti u apsolutnoj kontroli od svog direktnog čuvara. Dalje, kada govorimo o svim prijemima na perimetru, ukoliko je odbrana na lopti agresivna na tim pozicijama, onda uz takvu odbranu na strani lopte možemo računati i na agresivnost na strani pomoći.

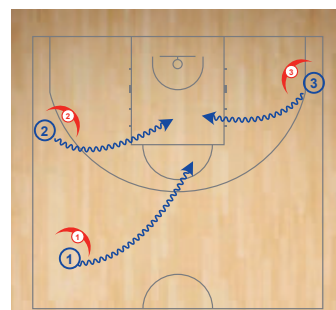
Kada govorimo o odbrani na lopti, od suštinske važnosti je princip „no middle/ no paint“, to jest ne dozvoliti napadu da loptu dovede u sredinu ili unutar linija reketa (**dijagram 6**).

DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

DIJAGRAM 07

Naravno, kao i za sve ostale taktičke elemente, i ovde je od suštinske važnosti zadovoljiti ispravnu tehniku igranja individualne odbrane – ispravan rad ruku i nogu, pre svega. Samo u kombinaciji ispravne tehnike sprovedene kroz odgovarajuću taktiku ekipa može da očekuje dobar rezultat.

Možemo videti koje su to linije prodora koje mogu da naprave probleme odbrani i koje ona mora po svaku cenu da spreči, pre svega zauzimanjem ispravnog odbrambenog stava, a potom i „kliženjem” u stavu (**dijagram 7**).

Kako je prethodno navedeno, svaka agresivnost koja se ispoljava na lopti mora biti praćena agresivnošću u odbrani na igraču bez lopte. Na sledećem dijagramu možemo videti da igrač na krilu igra „deny” odbranu u zatvorenom stavu i na svaku kretanju svog napadača reaguje tako što će sprečiti njegov prijem.

I u ovoj situaciji „deny” odbrane važe neki opšti principi tehnike: najpre, noga, odnosno stopalo odbrambenog igrača treba da bude na liniji dodavanja. Dalje, ruka mora da bude fleksibilna i u pokretu, da stalno pomaže da se nađe pravi balans između efikasnog kretanja i prevencije pasa/prijema. Takođe, odbrambeni igrač ne sme da bude niti preblizu lopti, niti preblizu svome igraču kojeg čuva. Idealnim se smatra odnos od 1/3 (ukoliko je rastojanje između lopte i napadača bez lopte 6 m, onda odbrambeni treba da bude na trećini rastojanja u denyju, dakle na 2 m od svog igrača). Pritisak koji primenjujemo na dodavanje na perimetru mora biti praćen i prevencijom unutrašnjih dodavanja ka low postu (**dijagram 8**).

Kolektivna timska odbrana je dobra samo u onim situacijama gde svi principi koji su primenjeni na strani lopte budu praćeni kvalitetnom odbranom na strani pomoći. Možemo videti primer zauzimanja ispravnog odbrambenog trougla „moj igrač-ja-lopta” od strane X3 na strani pomoći, odnosno kako se taj igrač, koji mora biti u ispravnom odbrambenom stavu sve vreme, aktivira sa dodavanjem i od onoga koji pomaže postaje onaj koji brani loptu, nakon situacije prilaska lopti, „close-out” (**dijagram 9**). Prilazak X3 „close-out” napadaču s loptom

nakon promene strane lopte (u ovoj situaciji – izlaznim pasom iz prodora – „kick out”) (**dijagram 10**).

S obzirom na to da će napad sigurno biti u kretanju i s promenom mesta igrača na terenu, odbrana mora biti u stanju da se kvalitetno repositionira i zauzme ispravne „deny” stavove na svako kretanje napadača. Promena mesta na terenu, praćenje X3 i zauzimanje stava (obratimo pažnju da X2 dozvoljava prijem tek iznad nivoa linije slobodnih bacanja) (**dijagram 11**). Tek kada napadač O2 sa loptom ispivotira ka sredini terena, tek u tom trenutku X3 zauzima „deny” zatvoreni stav po principima igre na 1/3 od svog igrača (**dijagram 12**).

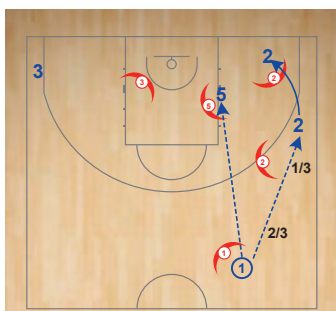
Sledi primer kompleksnijih kretanja na terenu i promene strane lopte, što je i inače tendencija modernih napadačkih sistema. O4 i O2 menjaju mesta na terenu usled nemogućnosti da O4 primi dodavanje; sa pasom na O2, svi odbrambeni igrači zauzimaju ispravan odbrambeni trougao, odnosno X2 kontrolu lopte (**dijagram 13**). O4 pokušava da probije ka košu, X4 ga tera od idealne linije prodora i u tom gapu dobija pomoć od X5, a X3 u kontrolu uzima O5 (**dijagram 14**).

Sa izlaznim pasom iz prodora po čeonj liniji, X1 i X3 rade tzv. X-odbranu, rotiraju ka perimetru i uspostavljaju kontrolu nad O3 i O1, naravno, čim je lopta promenila stranu i napustila ruke O4, tog trenutka X4/X2/X5 počinju da igraju odbranu po principima strane pomoći. Takođe, ovde možemo na delu da vidimo koncept prve i druge pomoći – onom koji prvi pomaže uvek treba dalje pomoći i pokriti njegove osnovne odbrambene zadatke (**dijagram 15**).

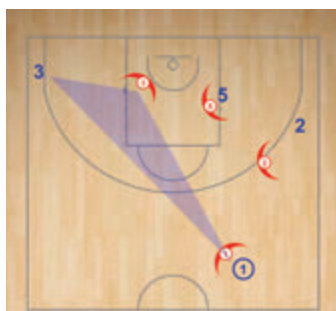
Na kraju, kada se osvrnemo na određene metodске pristupe razvoju timske odbrane, a naročito u mlađim uzrasnim kategorijama, sigurno je da, bez obzira na enormni napredak igre u poređenju sa prethodnih 30 ili 40 godina, do dan-danas se stvari nisu suštinski promenile u obuci mladih igrača – kolektivnu odbranu treba raščlanjivati na manje delove, a sve ove odbrambene principe kojima se danas bavimo treba vežbati u situacijama 3:3 i postepeno prelaziti ka kolektivnim principima igre 5:5. ●

Priredio: Aleksandar Virijević,
viši košarkaški trener

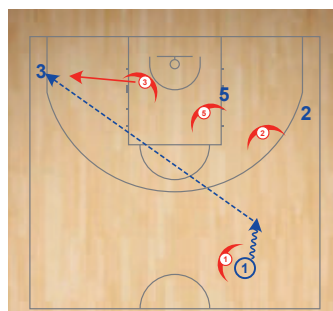
Kada se osvrnemo na određene metodске pristupe razvoju timske odbrane, a naročito u mlađim uzrasnim kategorijama, sigurno je da, bez obzira na enormni napredak igre u poređenju sa prethodnih 30 ili 40 godina, do dan-danas se stvari nisu suštinski promenile u obuci mladih igrača

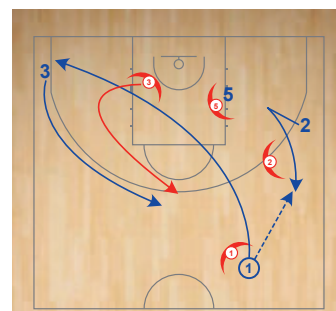
DIJAGRAM 08

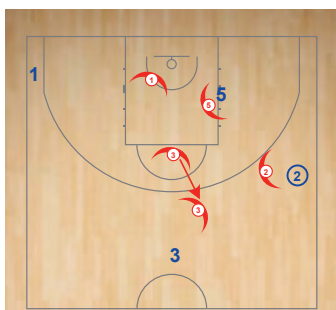
DIJAGRAM 09

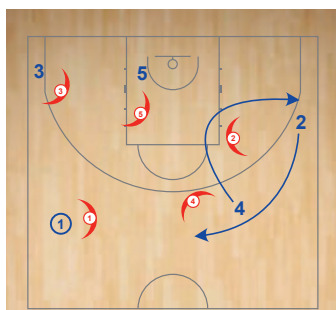
DIJAGRAM 10

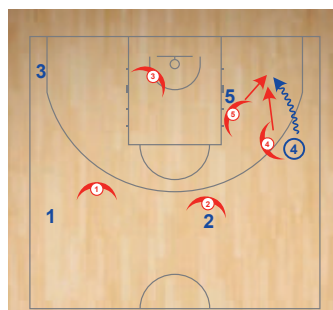
DIJAGRAM 11

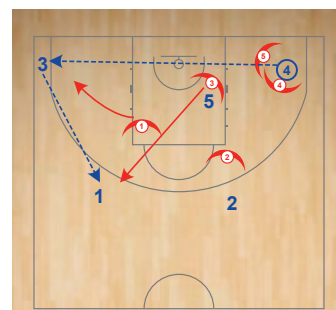
DIJAGRAM 12

DIJAGRAM 13

DIJAGRAM 14

DIJAGRAM 15

Napadi za šutere

Čast mi je da otvorim kliniku s predavanjem o setovima za šutere, pre svega zato što to predstavlja suštinu košarke. Prvo što igrači urade uvek kada izađu na teren je da uzmu loptu i šutnu na koš. Ja barem nikada nisam video da je neko ušao u salu i krenuo da vežba odbrambeni stav.

Tema pred nama je napad za šutere. To su uglavnom igrači na poziciji beka šutera i niskog krila, ali kako košarka napreduje kao igra, svi igrači na terenu moraju da budu sposobni da u svakom trenutku da daju koš. Posebno je košarkaški pejzaž promenila novostečena sposobnost sve većeg broja unutrašnjih igrača da se konstantno izvlače spolja i pogađaju u visokom procentu šuteve, naročito iz pop auta.

Prezentiraću određene isečke iz sistema koji smo postavili u Partizanu, ali i iz svih prethodnih sredina u kojima sam radio. Potrudiću se da prikazem raznovrsne opcije iz nekoliko osnovnih formacija koje su svima poznate. Jedna od njih je nekada popularna njujorška pesnica ili biranje sa dva igrača koji dobijaju blokade pri kretanju ka košu i od koša, kao i iz dijamanta, ali i iz postavke slične popularnom pistolu.

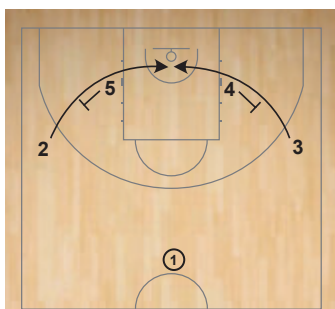
Prva formacija iz koje ćemo prikazati opcije jeste NY Fist ili pomenuta njujorška pesnica. Ovaj napad su popularizovali igrači Njujork Niksa sedamdesetih godina prošlog veka i od tada su mnogi počeli da ga kopiraju. Ideja je u biti vrlo prosta. Dva igrača bez lopte, mahom bek i nisko krilo, prvo koriste blok od unutrašnjih igrača prilikom putanje ka košu, a onda izlaze na suprotnu stranu dok se unutrašnji igrači koji prave blok zaokreću i na taj način pokušavaju da obezbede određenu prednost za igrače koji izlaze, ali ništa manje ni za sebe (dijagram 1).

Prilikom izlaza igrač mora da ide rame uz rame sa skrinerom i da čita da li ga protivnik brani tako što ide za njim ili preko blokade (dijagram 1a). Dalje je neophodno da čita pomoć i tu se onda postavlja ključno pitanje – da li je to akcija za šutera koji koristi blok ili za igrača koji pravi blok. Da bismo odgovorili na to pitanje, moramo da se vratimo na početak izlaganja, a tu se ponavlja mantra da svi igrači moraju da budu sposobni da šutem budu opasni po koš. To ne mora u svakom trenutku da bude šut za tri poena, ali neophodno je da budu pretnja barem do razdaljine penala jer ako nisu sposobni da ubace s te razdaljine, to će ostaviti velike posledice na dalji razvoj situacije, jer će odbrambeni igrači moći da skupljaju čiš. Ako odbrambeni igrač prati, a pomaže se sa skrinerom, prva i najbolja opcija za šutera koji je u tom trenutku došao do lopte jeste da doda takozvani džepni pas o pod do skrinerom koji se brzo otvara. Dalje on mora da čita pomoć i da proceni da li je otvoren pas za drugog unutrašnjeg igrača koji se spustio na zicer ili će pak odbrana da izrotira na vreme i ostavi samog šutera na suprotnoj strani. Moguće je i da odbrana pomaže s plejmejkerom pa dalje s krila kada se doda lopta plejmejkeru. U tom slučaju ide pas na krilo, a centar se okreće i pravi blok na svom igraču kako bi mu onemogućio da izađe na otvorenom šutera (dijagram 1b).

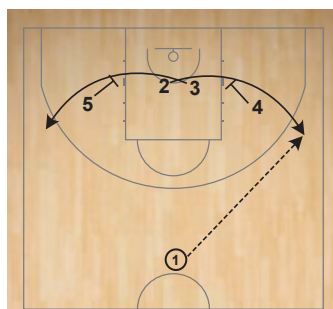
Druga varijanta je kada prateći defanzivac pokušava da odseče kretanju šutera tako što ide preko blokade i u tom slučaju skriner treba da se okrene i promeni ugao pod kojim postavlja blok, a šuter koji izlazi da se otvori u pop aut za šut (dijagram 1c).

Izuzetno je bitno da igrači na treningu šutiraju iz pozicija u kojima će se naći tokom samog meča. Nije dovoljan timski trening, pogotovo za mlađe igrače, i oni moraju da ostaju duže kako bi radili na usavršavanju i usput

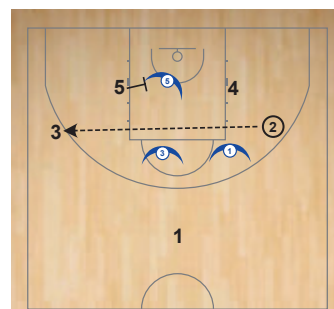
Tema pred nama je napad za šutere. To su uglavnom igrači na poziciji beka šutera i niskog krila, ali kako košarka napreduje kao igra, svi igrači na terenu moraju da budu sposobni da u svakom trenutku da daju koš. Prezentiraću određene isečke iz sistema koji smo postavili u Partizanu, ali i iz svih prethodnih sredina u kojima sam radio. Potrudiću se da prikazem raznovrsne opcije iz nekoliko osnovnih formacija koje su svima poznate.

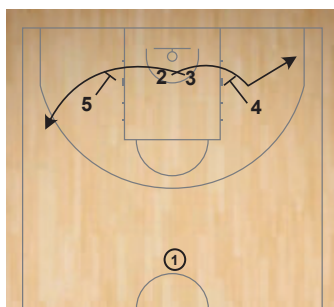
DIJAGRAM 1

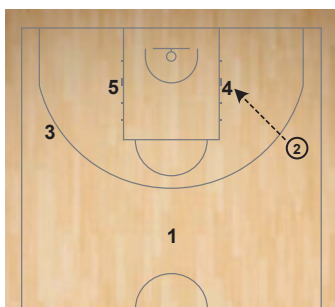
DIJAGRAM 1a

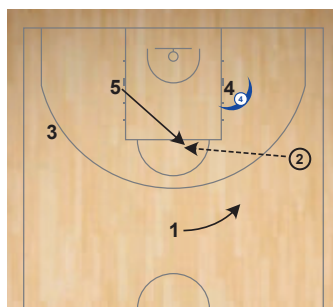
DIJAGRAM 1b

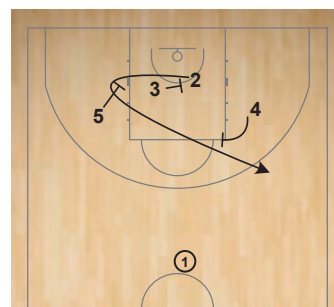
DIJAGRAM 1c

DIJAGRAM 1d

DIJAGRAM 1e

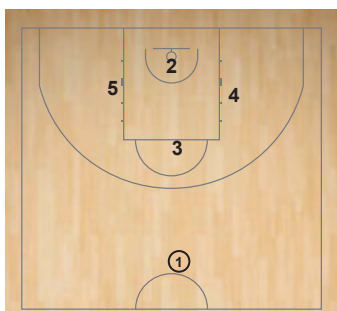
DIJAGRAM 1f

podigli nivo preciznosti, koja je ključna za uspešnu realizaciju taktičkih ideja koje imamo. Volim da im zadam ciljeve koji su naizgled lako ostvarivi kako bih testirao njihovu volju i želju za napretkom. Prosečnom šuteru obično je lako ostvariv zadatak da ubaci pedeset lopti i obavezno ostanem da vidim ko će nakon tog broja ostati i nastaviti da šutira, a ko će se spakovati i otići. To je posebno važno za mlade igrače, jer oni po pravilu nisu još uvek na tom nivou rutine iskusnih seniora i takav mentalitet im je neophodan kako bi je dostigli.

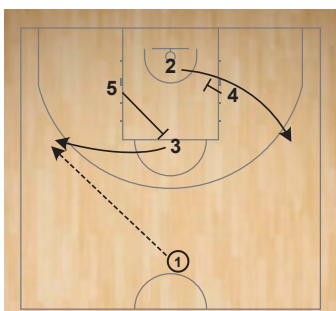
Preuzimanje je još jedna defanzivna mogućnost za koju morate da budete spremni, posebno ako šuter izlazi na stranu na kojoj blok pravi igrač na poziciji krilnog centra. Prvi način za napadanje takve defanzivne taktike protivnika je da umesto bloka na odbrambenom igraču koji prati šutera unutrašnji igrač treba da napravi blok na svom čuvaru. To nas uvodi u samu esenciju moderne košarke, a to je igra u mismeč situacijama. Tendencija je da ekipe manje rotiraju, a više koriste preuzimanje, pa je jako važno da se u pravom trenutku prepozna mismeč koji je povoljan za nas i pronađe način za odgovarajuću eksploataciju istog. Konvencionalna pamet je da prvo tražimo unutrašnjeg igrača koji s posta treba da kazni preuzimanje od strane spoljnog i ukoliko je takav pas moguć, s niskog posta se dalje čita pomoć i igra šah (**dijagram 1d**). Suština je kako ćemo da iskoristimo stranu pomoći kada se razmene dodavanja i kako ćemo da rešimo close out situacije.

Ako se odbrana odluči da post brani frontalno, to je signal za drugog unutrašnjeg igrača da napravi flash kretnju i da se iz dubine otvori na penal i otvori opciju za high-low saradnju ili prebačaj lopte na stranu pomoći. Legitimna opcija je i da odatle završi napad šutem, ali pre svega ovde želimo igrača koji je pretnja, ne nužno i onaj koji završava. Bitno je da bude pretnja jer će vezati odbranu, a ukoliko odbrana zna da ne može da pogodi s penala, iskoristiće to da pomognu na drugim mestima i izgubiće se protok napada (**dijagram 1e**).

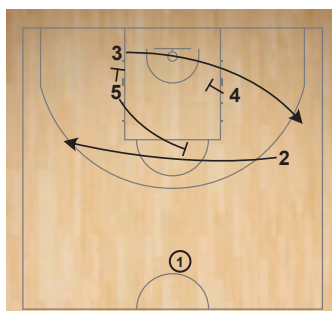
U zavisnosti od toga šta vam je prioritet, treba i da dizajnirate kretnju. Morate biti svesni da će u velikom

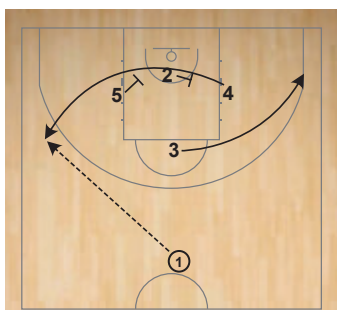
DIJAGRAM 2

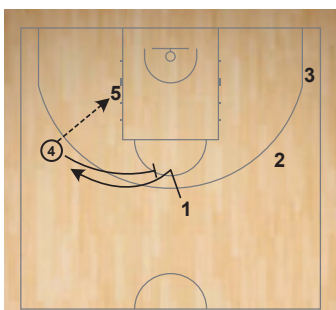
DIJAGRAM 2a

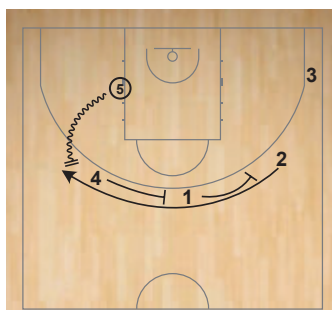
DIJAGRAM 2b

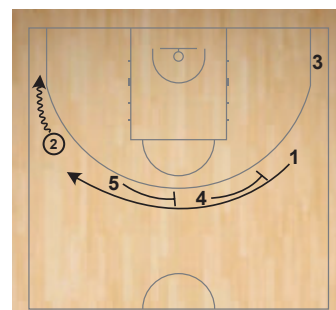
DIJAGRAM 2c

DIJAGRAM 2d

DIJAGRAM 2e

DIJAGRAM 2f

ostavlja prostor krilu da bez ometanja izađe iz blokade (**dijagram 1f**).

Svi ovi primeri su osmišljeni da vam prikažu opcije koje mogu da se odigraju korišćenjem jednostrukog bloka. Želim da vam prikažem i dalje varijante korišćenja duplih, ali i uzastopnih blokada na igraču bez lopte, kako dvostrukih, tako i trostrukih.

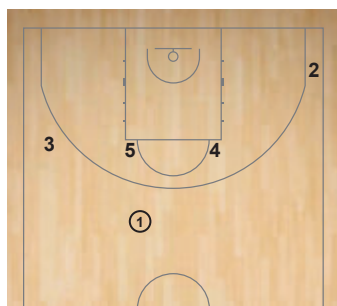
Druga formacija iz koje ćemo da tražimo rešenja za šutere je klasičan dijamant (**dijagram 2**). Bek šuter je po pravilu pozicioniran ispod obruča, dok se nisko krilo nalazi na liniji penala. Unutrašnji igrači su nešto šire postavljeni od drugog skakačkog mesta. Igrali smo ovaj napad najviše sa ciljem pravljenja kamuflaže za koga se i zbog čega igra. Morate da imate igrače na poziciji beka šutera i niskog krila, ali ništa manje i sve ostale koji su sposobni da pogode spolja. Zamislimo da je na poziciji beka ovde Kevin Panter. Cela odbrana će da se koncentriše da on ne primi loptu i ukoliko pošaljete Kevina na jednu stranu, svi će se gotovo isključivo baviti njime. Krilo čeka flare blokadu od centra i u velikom broju slučajeva ostaće sam (**dijagram 2a**). Važno je da napravi iskorak od blokade da bi navukao odbrambenog igrača. Ukoliko je odbrana pokrila kretnju iz korišćenja flare blokade, centar pravi donju blokadu za krilo. Uvek učim igrače da uzmu ono što im odbrana daje. Ako defanzivac ne da krilu da izađe, menja smer i on i bek menjaju pozicije i ponovo dobijaju blokade, samo sada bek dobija flare od centra, a centar donju blokadu od krilnog centra (**dijagram 2b**).

broju slučajeva kretnja na strani na kojoj blok pravi igrač na poziciji visokog krila rezultirati preuzimanjem za koje vam trebaju automatizmi kako ćete ih rešiti. Za ostvarivanje prednosti kroz sami blok bolja ideja je da se gađa strana na kojoj blok pravi centar, prvenstveno zbog toga što je bolje verziran za pravljenje istog, a biće i znatno teže odbrani da preuzme jer većina centara ne može da brani beka šutera u igri jedan na jedan.

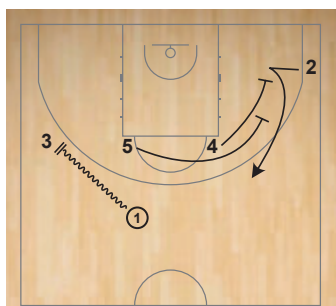
Gotovo da je neograničen broj mogućnosti za napad iz prikazane kretnje. Jedna od njih je i da ispod koša krilo napravi blok za šutera, koji nakon izlaza prazni stranu i deluje kao mamac odlaskom na suprotnu, što

Sledeća opcija iz ove postavke je da igrač ispod koša na poziciji beka krene da se poigrava sa čuvarom i umesto da izađe gore, sada on pravi blok za krilnog centra koji dobija odmah zatim i blok od centra i izlazi na šut (**dijagram 2c**).

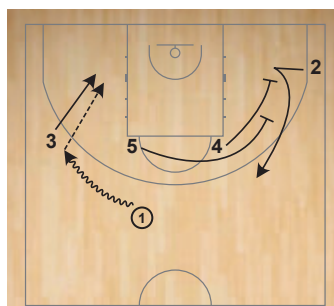
Jedan od mogućih daljih nastavaka je split saradnja, tako što će krilni centar da spusti loptu na post i da odatle ode u kontrablock za plejmejкера dok se centar penje da uruči loptu (**2d**). Detalj razlike može da bude i da pre splita plejmejker napravi blok za beka i dalje su sve kretnje iste kao na prethodnom dijagramu, samo je sada bek u ulozi plejmejкера.

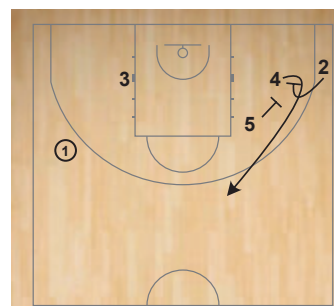
DIJAGRAM 3

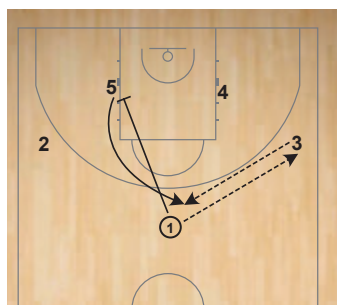
DIJAGRAM 3a

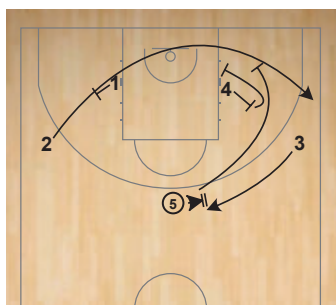
DIJAGRAM 3b

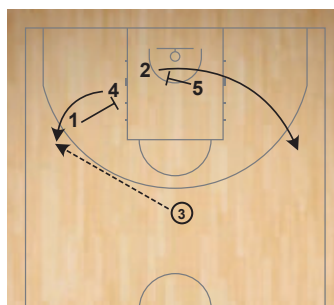
DIJAGRAM 3c

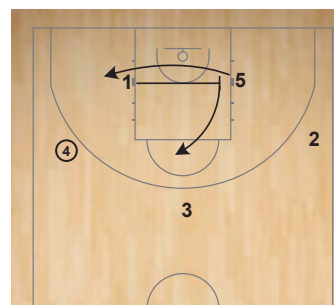
DIJAGRAM 4

DIJAGRAM 4a

DIJAGRAM 4b

DIJAGRAM 4c

Još jedna varijanta je da iz uručjenja bek raširi u korner, a da unutrašnji igrači naprave uzastopne blokade sada za plejmejkeru (**dijagram 2e**). Centar može i da ostane na popu ukoliko je sposoban pogodi za tri poena.

Treća formacija iz koje ćemo da prikazemo opcije i setove za šutere je najslabija popularnom pistol ranom napadu. Krilo se nalazi u produžetku penala, unutrašnji igrači na laktovima, a bek šuter u suprotnom korneru (**dijagram 3**). Ulaz u akciju je iz uručjenja koje plejmejker obavlja na strani za krilnog igrača, koji dalje čeka razvoj situacije na strani pomoći. Ideja je da se unutrašnji igrači okrenu i da naprave dve uzastopne blokade za šutera koji bi se u tom slučaju popeo iz kornera kroz blokade za prijem lopte i šut. Bitno je da šuter bude blizu odbrambenog igrača dok se priprema da iskoristi blokade kako bi bio u kontaktu i poziciji da na najbolji mogući način naučve čuvara na blok i stvori prednost (**dijagram 3a**).

Druga opcija je dobro rešenje ukoliko imate krilo koje je osposobljeno da igra leđima i da napadne koš s niskog posta. Umesto da dobije uručjenje spušta se na niski post, traži i dobija loptu da igra jedan na jedan protiv direktnog čuvara, a uzastopna blokada se dešava na isti način (**dijagram 3b**). Ako ne može bek da dobije loptu, nastavlja kretanju ukруг, a centar pravi ponovo izlaznu blokadu, ali sada za krilnog centra. Važno je da igrač na poziciji krila, koji je predodređen da napada s posta, zaštiti loptu i čeka grešku odbrambenog igrača, koji će u velikom broju slučajeva da krene za loptom i tako nesvesno otvoriti put ka košu napadaču.

Treća opcija je da ne ode lopta na post i da se čeka šuter. Međutim, šuter neće izaći, nego će zavrnuti da napravi blok za krilnog centra, koji će odmah zatim dobiti i blok od centra za izlaznu kretanju (**dijagram 3c**).

Da bismo prikazali kako u praksi funkcionišu kretanja sa tri uzastopne blokade, vratićemo se na početnu formaciju kao iz njujorške pesnice. Razlika za početak je da se nakon pasa na izlaznu kretanju plejmejker spušta da napravi blokadu za centra (**dijagram 4**). Ako je centar šuter, može već nakon tog izlaza da šutne. Mora da ima mogućnost da ako mu se zatvori izlaz, ode suprotno i

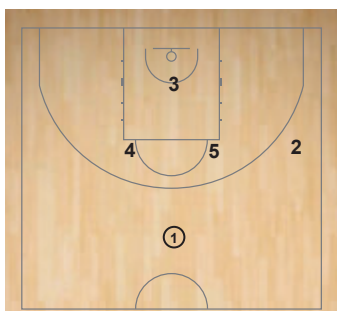
iskoristi blok od krilnog centra. Dalji nastavak ako centar ne šutne je zapravo ulaz u trostruku uzastopnu blokadu (**dijagram 4a**). Krilni centar fintira flare pa se spušta za blokadu, a prvu pravi plejmejker. Krilo ide na uručjenje sa centrom, nakon čega centar odmah odatle ide da napravi tu treću blokadu za beka šutera i iz toga se ili spušta na zicer ili otvara pop u korner. Detalj promene može da bude da umesto te treće uzastopne blokade za šutera, centar dobije blokadu od šutera ukoliko ga čuvar prati agresivno. Još jedna promena može da bude da iz istog ulaza kada krene bek da koristi uzastopne blokade da se plejmejker vrati dole i u isto vreme napravi blok za krilnog centra (**dijagram 4b**).

Ukoliko krilni centar nije u poziciji da ima dovoljno odvajanje od čuvara da može da šutne, a želimo da stvorimo taj prostor, plejmejker će u tom trenutku da napravi blok za centra i da napravi flash kretanju na penal (**dijagram 4c**). Ovaj napad je igrao Dule Vujošević kada je bio moj trener 1987. godine sa neznatnim razlikama u odnosu na to kako ga ja igram danas. Košarka se menja, ali se neke stvari nikada neće promeniti.

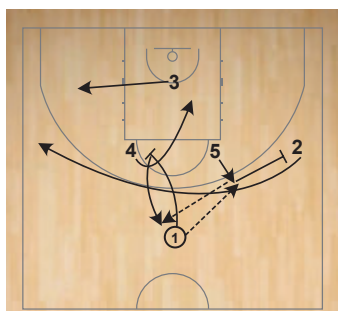
Prošli smo jednostruke, uzastopne i trostruke uzastopne blokade pa je tako sledeći dupli blok, što može da bude veoma dobro rešenje iz kog će se otvoriti prostor za šutera. Poslednjih godina je izuzetno popularna postala lift kretanja, gde se šuter provlači između mahom unutrašnjih igrača koji odmah zatim spajaju blok i zatvaraju vrata tako da defanzivac udari u zid. Koliko god da je ova kretanja efikasna, ona je i opasna u praksi jer sudija relativno često, s razlogom i bez, svira foul u napadu za kretanje u bloku. Zato je važna uigranost kako bi tajming bio pogođen, a da bi se uopšte vrata zatvorila na vreme, igrač koji ih koristi mora da napravi dovoljnu separaciju od čuvara da dok on prođe, skринeri imaju dovoljno vremena da spoje blok.

Jedan relativno prost napad za ovu saradnju ide iz nove formacije. Centar je na kapici, krilni centar na suprotnom laktu, bek je u produžetku linije penala, a krilo ispod koša (**dijagram 5**). Plejmejker dodaje do centra i pravi blok za krilnog centra, što on koristi da protrči

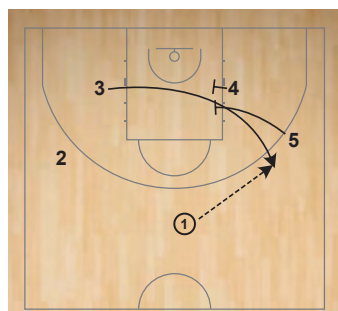
Poslednjih godina je izuzetno popularna postala lift kretanja, gde se šuter provlači između mahom unutrašnjih igrača koji odmah zatim spajaju blok i zatvaraju vrata tako da defanzivac udari u zid. Koliko god da je ova kretanja efikasna, ona je i opasna u praksi jer sudija relativno često, s razlogom i bez, svira foul u napadu za kretanje u bloku. Zato je važna uigranost kako bi tajming bio pogođen, a da bi se uopšte vrata zatvorila na vreme, igrač koji ih koristi mora da napravi dovoljnu separaciju od čuvara da dok on prođe, skринeri imaju dovoljno vremena da spoje blok.

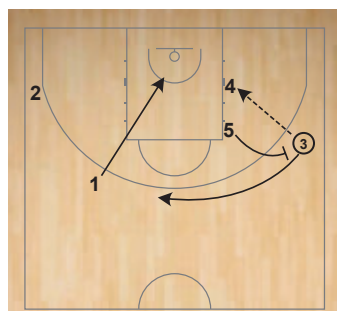
DIJAGRAM 5

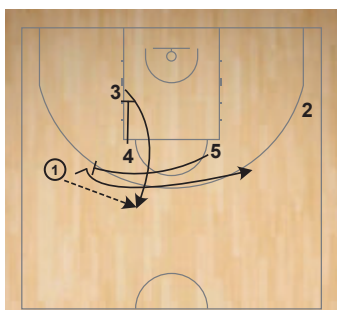
DIJAGRAM 5a

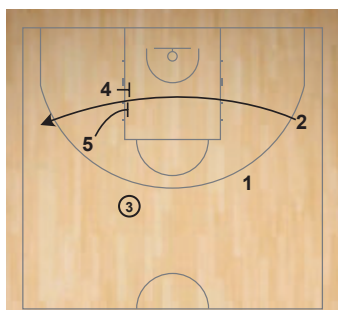
DIJAGRAM 5b

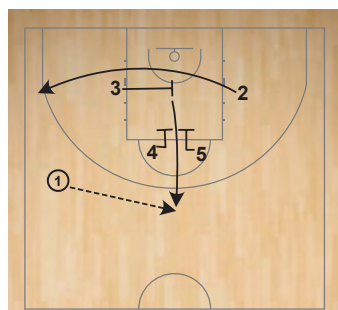
DIJAGRAM 5c

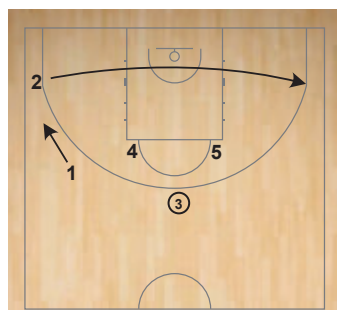
DIJAGRAM 6

DIJAGRAM 6a

DIJAGRAM 7

DIJAGRAM 7a

Ja najviše volim kada sami igrači prepoznaju dešavanja na terenu i naprave reakciju kakvu možda nisam ni očekivao, jer me je još pokojni profesor Nikolić naučio da uvek posmatram igrače i da ako se gledaju na pravi način, od njih se može mnogo naučiti. Imao sam sreću da kroz karijeru saradujem sa zaista sjajnim igračima od kojih su neki danas i treneri i mogu sa zadovoljstvom da konstatujem da sam mnogo stvari od njih naučio.

dole, pa se plejmejker vraća gore za prijem, nakon čega centar pravi blok za beka, koji produžava u fintiranje pika (**dijagram 5a**). Dalje kada bek primi loptu iz finte pika, krilo bira da li će da ide na suprotnu stranu i očisti istu ili će da ostane u korneru. To je sve samo uvod za ono što je pravi cilj, lift za krilo u poziciji drugog skakačkog mesta. Tajming za polazak kroz blokade mora da bude u trenutku kada bek šuter fintira pik (**dijagram 5b**).

Ako ne može da šutne jer je defanzivac stigao, dalje može da traži pik saradnju ili da spusti loptu na krilnog centra pa dalje centar pravi flare za krilo, a plejmejker sa 45 stepeni utrčava i, osim što preti time, otvara prostor za flare (**dijagram 5c**).

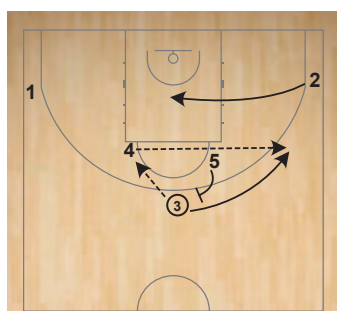
Sve ovo može da se ponovi i iz ziper ulaza (**dijagram 6**). Pas ide na krilo, centar pravi blokadu za plejmejкера i to je sve uvod za lift koji unutrašnji igrači da naprave za beka (**dijagram 6a**). Bitno je da dodavač gleda u suprotnu stranu od željene jer tako olakšava sebi pas zbog stava odbrambenog igrača. Uvek učite igrače da kamufliraju pravu nameru jer će tako jedino moći da dođu u situaciju da izvrše pravu protiv vrhunskih defanzivaca. Treća opcija za igru iz lifta jeste da se plejmejker odvoji na stranu, a krilo napravi blok za šutera i izađe kroz lift, a šuter produžava u korner (**dijagram 7**). Može i da bude s pikom da dodatno otežate odbrani. Iz prijema lopte nakon lifta koji se ne završi šutem ulazi se u rogove (**dijagram 7a**). Bek šuter utrčava u reket nakon pasa na krilnog centra, a centar pravi flare blokadu za krilo (**dijagram 7b**). Ako iz flare blokade igrač koji dobije pas ne rešava, može da se dalje uključi bek šuter tako što fintira blok ispod koša i sada on koristi lift (**dijagram 7c**). Ima vremena da se sve to izvede iako na prvi pogled možda tako ne izgleda. Nakon merenja došli smo do saznanja da je samo deset sekundi trajala izvedba, a uspeali smo da napravimo dva lifta, što je izuzetno teško za odbranu da postigne.

Ponovo se vraćamo na ziper, ali je sada centar inicijalni skriner za izlaz (**dijagram 8**). Bek šuter je na penalu, krilni centar na laktu, nakon čega se spušta da sa centrom napravi uzastopne blokade za plejmejкера. Bek

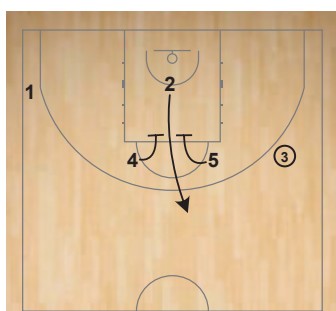
šuter s penala prati plejmejкера i ide u korner, a centar pravi flare za krilo (**dijagram 8a**). Možete da napravite i napad sa dva prava centra, čime biste znatno otežali protivniku bilo kakvo poigravanje s preuzimanjem. Isto to može da se uradi i na kontrastrani. Plejmejker neće iskoristiti uzastopne blokade, vratiće se nazad, bek šuter je dužan da automatski prati, a sada krilni centar pravi flare i sve ostalo je isto (**dijagram 8b**). Interesantan detalj promene može da bude da plejmejker, umesto da zavrne, napravi blok za krilnog centra pa on dobije na kraju uzastopne blokade (**dijagram 8c**).

Još jedno oružje u postavljanju setova za šutere je uručenje. Formacija je takva da je bek šuter u produžetku penala, krilni centar na bližem laktu, centar na daljem, a krilo u korneru (**dijagram 9**). Ajverson kretnja, u kojoj bek šuter koristi horizontalne blokade, pa centar pravi blok za krilnog centra koji se penje u pik, i odmah zatim centar pravi flare za jedan (**dijagram 9a**). Varijanta koja može da se odigra je i da bek šuter samo vrati loptu plejmejkeru pa da on igra pik centralno sa centrom (**dijagram 9b**). Treća varijanta je da plejmejker baci pas na centra i krene da fintira kretnju za loptom, a za to vreme da krilo napravi leđnu blokadu za krilnog centra (**dijagram 9c**). Odmah odatle se otvara i četvrta varijanta, a to je da krilni centar ipak napravi blok za krilo koji će se popeti da šutne iz uručenja (**dijagram 9d**). Ako slučajno visoki igrač preuzme prilikom uručenja, to će otvoriti putanju ka košu za zakucavanje. Pozicija za krilne igrače u širini mora da bude korner, ali potpuni korner zbog rasporeda i težine za odbranu da rotira. Opcija je i da ode pas na krilnog centra, nakon čega idu dva uručenja pa blok dole centra za krilo i flare krila za krilnog centra (**dijagram 9e**).

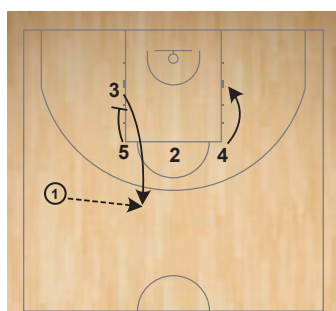
Napad koji je Argentina igrala svojevremeno, a najviše za Đinobilija pa su posle svi počeli da kopiraju, kreće iz boks formacije u kojoj se igrači nalaze na linijama reketa. Bočni spoljni igrači su dole, a unutrašnji gore (**dijagram 10**). Centar pravi blok za beka koji dobija loptu, ali odmah vraća uručenje, nakon čega dobija flare, a krilo odozdo izlazi na stranu centra i saradnjom prave krug (**dijagram**

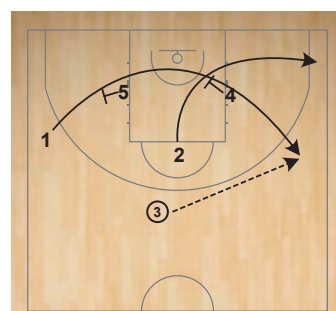
DIJAGRAM 7b

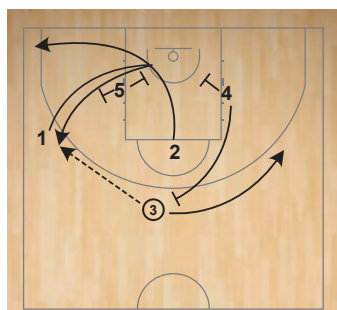
DIJAGRAM 7c

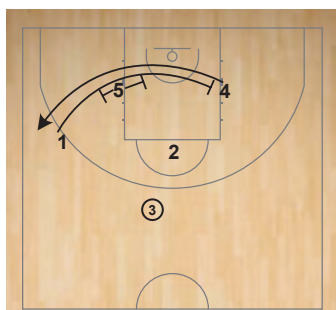
DIJAGRAM 8

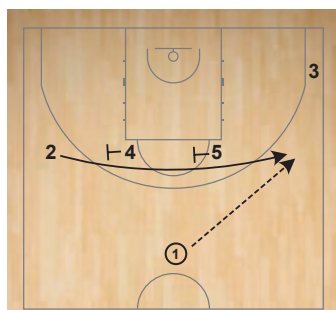
DIJAGRAM 8a

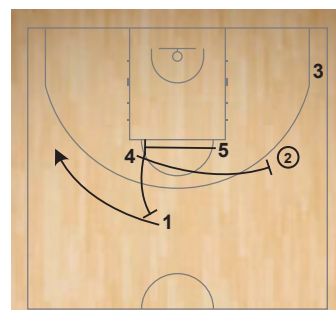
DIJAGRAM 8b

DIJAGRAM 8c

DIJAGRAM 9

DIJAGRAM 9a

10a). Prate se međusobno tako što krilo prati beka šutera u smislu da na koju god stranu krene bek, krilo ide na suprotnu. Opet se u fokus stavljaju finte pokreta pre izlaza jer samo dobrim kamufliranjem izlaza može da se obezbedi dovoljna separacija za realizaciju. Neizbežna je i hamer opcija. Hamer je najviše popularizovao Greg Popović sa San Antoniom, a u suštini je blok za šutera na strani pomoći prilikom čeonog prodora igrača sa loptom i izuzetno je težak da se odbrani ako se pogodi tajming zbog toga što mora da se pokrije šuter, a pretnja je i skriner na ziceru. U ovoj našoj varijanti nakon vraćanja uručjenja za plejmejкера sačekava se pik od centra, a bek dobije flare od strane krilnog centra (**dijagram 10b**). Do hamera možemo i da dođemo iz nešto drugačijeg rasporeda igrača unutar iste formacije. Sada je centar dole, bek u korneru, a nisko i visoko krilo na laktovima. Finta bloka plejmejкера s niskim krilom nakon čega sledi pik sa visokim krilom koje se otvara u pop, a za to vreme centar pravi ledni flare za krilo u hamer (**dijagram 10c**). Bitna je ta inicijalna kretnja i da dodavač zna da pogodi teško dodavanje i za šta se i za koga igra jer će često igrač da zastane i ako izađe iz inicijalne ideje posle će se opcija zatvoriti. Svest o suštini akcije i tajmingu svih uključenih je ključna za uspešnu realizaciju.

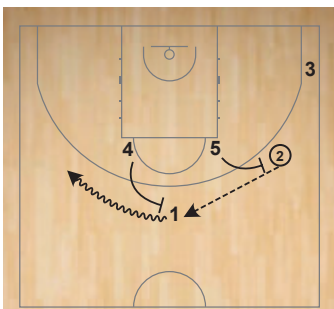
Ovo su bili neki od napada za šutere koje godina igrati s različitim igračima i timovima. Jednostavno je nemoguće da napravite kretnje isključivo za šutera, a da to ne bude povezano sa svim ostalim događajima i scenarijima koji mogu da se odigraju na terenu. Morate da prezentujete igračima nastavke jer će oni uvek pitati, a šta je sledeće ako ne obezbedimo prednost u datom trenutku. Da bi sve to zajedno imalo smisla i pravu korist, trening mora da bude u maksimalnoj brzini i intenzitetu, čak i kada se radi pet na nula. Cilj je da dođete do nivoa da igrači sami pronalaze rešenja u okviru ideja koje ste postavili pred njih. Nemojte im odmah davati rešenja unapred, nego imajte strpljenja da sačekate da vidite koliko oni sami razumeju i pogađaju poentu. Ja najviše volim kada sami igrači prepoznaju dešavanja na terenu i naprave reakciju kakvu možda nisam ni očekivao, jer me

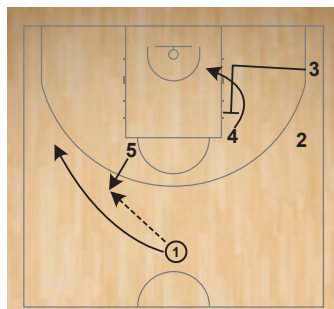
je još pokojni profesor Nikolić naučio da uvek posmatram igrače i da ako se gledaju na pravi način, od njih se može mnogo naučiti. Imao sam sreću da kroz karijeru saradujem sa zaista sjajnim igračima od kojih su neki danas i treneri i mogu sa zadovoljstvom da konstatujem da sam mnogo stvari od njih naučio.

Košarka stalno evoluira i mora da se prati na svim nivoima kako bi se ispratila sve nove tendencije i usvojilo ono što procenite da vam može biti korisno. Morate da budete maksimalno posvećeni jer je ovo posao u okviru kojeg se usavršavanje nikada ne završava. ●

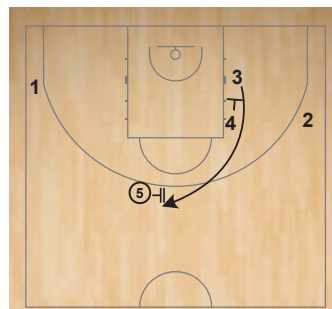
Priredio: Miloš Vujaković, viši košarkaški trener

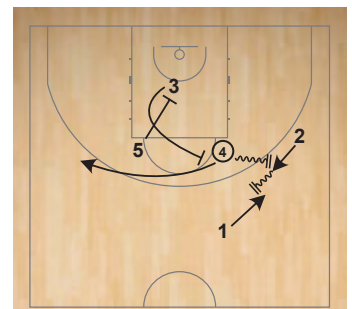
DIJAGRAM 9b

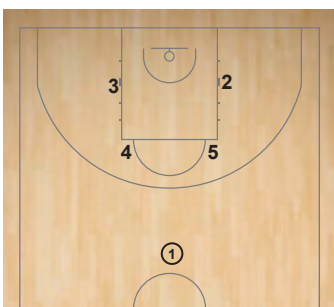
DIJAGRAM 9c

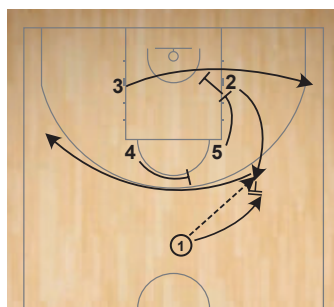
DIJAGRAM 9d

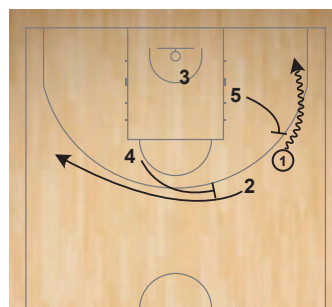
DIJAGRAM 9e

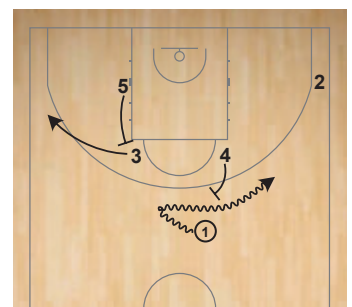
DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 10a

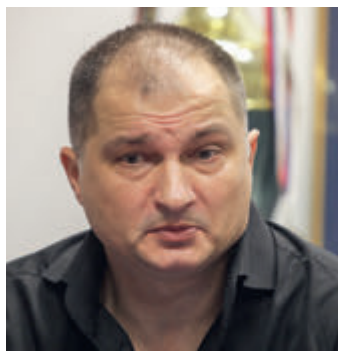

DIJAGRAM 10b

DIJAGRAM 10c

Timska odbrana protiv dominantnog igrača na niskom postu

Odbrana, kao deo košarke, od izuzene je važnosti i odavno je nešto po čemu se prepoznaje srpska košarkaška škola (filozofija). Bez obzira na to da li smo defanzivno orijentisana ekipa, fokusirani na odbranu čovek na čoveka ili zonu, da li koristimo presing ili kombinovanu odbranu, svedoci smo da u timovima koje vodimo možemo razlikovati odlične odbrambene igrače od igrača koji su slabije defanzivno obučeni. Nalik tome, postoje protivničke ekipe i igrači koji svojim talentom i efikasnošću izazivaju dodatnu defanzivnu pažnju. To su neki od razloga zbog kojih, kao treneri, moramo imati taktiku koja nam pomaže da rešimo specifične odbrambene probleme. Ovom prilikom želim da podelim svoje iskustvo rešavanja specifičnih odbrambenih situacija kroz ideju timske odbrane od dominantne igre na niskom postu.

Kad govorimo o odbrani, govorimo o nizu defanzivnih principa koje u vidu zadataka dajemo igračima. Bitno je uzeti u obzir da u ovoj temi ne govorimo samo o odbrani visokih igrača, to jest poziciji 4 (krilni centar) i 5 (centar), već o svim pozicijama. Ekipe na svim nivoima i u svim ligama koriste dobro obučene, dominantne post igrače u cilju pravljenja prednosti i realizacije napadačkih ideja.

Osnovni principi odbrane na niskom postu bez lopte su sledeći: kada je lopta u zoni iznad linije penala, telo odbrambenog igrača je bliže napadaču s loptom od igrača koga čuva. Leđima je u kontaktu s njim, a licem je okrenut ka lopti, tzv. front odbrana. Na blokovima smo u „high side frontu“. Odbrana favorizuje nogu napadača koja je bliža centru, s podignutim rukama i otvorenim šakama. Na srednjoj poziciji, u reketu, primenjen je „full front“ princip – celim telom ispred napadača. U situaciji kada je lopta na strani, ispod nivoa linije penala, princip odbrane je „¾ front“ (dijagram 1). Igrač stoji s gornje strane u kontaktu s napadačem i ispruženom rukom na liniji dodavanja. Borba za poziciju je od ključne važnosti i igračima treba nagla-

siti da je svaki centimetar važan i da je uspeh ove odbrane usko povezan s mestom na kom će napadač primiti loptu.

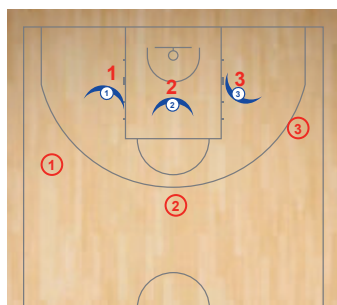
U kreiranju pozicija na niskom postu ekipe koriste blokove i kretnje kao alat za prijem lopte i ostvarivanje prednosti. Verujem da svako od vas ima svoje odbrambene principe koje koristi u tim situacijama. Iz tog razloga neću insistirati na određenom vidu odbrane od blokova u ovoj temi. Mislim da postoji više vidova odbrane koji mogu biti uspešni u ovom sistemu, na vama je da donesete odluku o tome.

Nakon utvrđivanja osnovnih principa možemo da se fokusiramo na srž ovog teksta: timsku odbranu protiv dominantnog igrača na niskom postu. Generalno, reč je o transformaciji odbrane čovek na čoveka u zonu 2-3 kada igrač primi loptu na bloku. Svedoci smo da veliki broj timova igra odbranu na niskom postu sa zatvaranjem sredine i pomoći sa čeoone linije. Taj princip koristim i u ovoj transformaciji čoveka u zonu. Odbrana je čovek sa svim našim (timskim) principima koja se transformiše u 2-3 zonu na ranije određen znak, npr. crveno po prijemu lopte na niskom postu. Važno je razumeti da je košarka elastična; kretnje igrača su nepredvidive, prostorno nezavisne, usmerene od protivničkih trenera radi stvaranja prednosti u igri. Samim tim, mi ne tražimo idealni set u zoni gde će 5 biti u sredini reketu, 4 i 3 (krilo) u donjoj liniji, 1 (plejmejker) i 2 (bek) u gornjem redu (dijagram 2a, b).

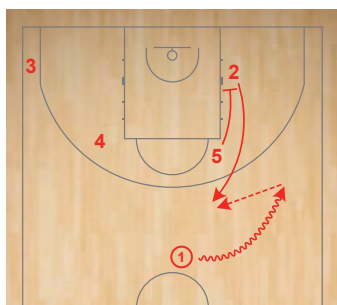
Praksa mi je pokazala da nam je potreban isključivo raspored 2-3 u što kraćem vremenu, nevezano za prirodnu poziciju igrača. Kao što sam već rekao, crveno je signal kada lopta dođe na niski post. Signal stiže od igrača koji igra odbranu na lopti. Insistiram da se verbalno uključe i ostala četiri igrača i da što više igrača na terenu signalizira crveno. Prema mom iskustvu, to diže timsku koncentraciju, a s druge strane šalje poruku napadačkom timu da smo spremni za datu situaciju. To je okidač da svako zauzme svoju poziciju što je brze moguće i da formira 2-3 zonu.

U tom rasporedu napadač s loptom će pored svog čuvara imati još dva igrača iza sebe i dva u gornjoj liniji

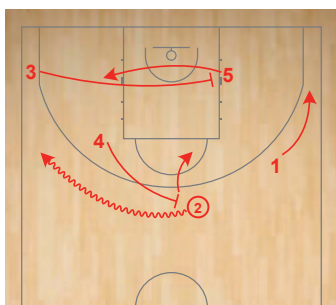
Kad govorimo o odbrani, govorimo o nizu defanzivnih principa koje u vidu zadataka dajemo igračima. Bitno je uzeti u obzir da u ovoj temi ne govorimo samo o odbrani visokih igrača, to jest poziciji 4 (krilni centar) i 5 (centar), već o svim pozicijama

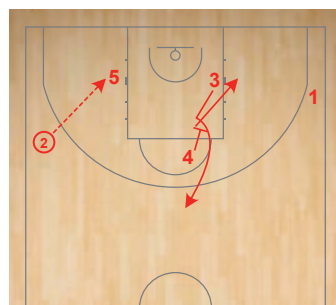
DIJAGRAM 1

DIJAGRAM 2a

DIJAGRAM 2b

DIJAGRAM 2c

zone (u visini penala). Zadatak igrača na lopti, pod pretpostavkom da je posle borbe za poziciju napadač primio loptu van reketa, jeste da bude u kontaktu s napadačem (da se nasloni na njega). Svojim telom treba da zatvori sredinu usmeravanjem put čeonu linije ka mestu gde se seku čeonu linija i linija reketa. Važno je da budemo agresivni na lopti i da rukom markiramo izlazni pas (na levom bloku, leva ruka). Dribling je okidač za udvajanje na čeonj liniji od igrača koji je na srednjoj poziciji u zoni. Prikazan je primer seta napada nakon kog prelazimo u zonu (zipp + cross screen) (**dijagramu 2a, b, c**).

Udvajanje mora biti agresivno. Idealno je naterati napadača da prekine dribling. Odbrambeni igrač 1 (u daljem tekstu O1) nalazi se sa strane pomoći, u donjem redu, odgovoran je za igrača 4 na dijagramu i on zatvara koš. Odbrambeni igrač 3 (u daljem tekstu O3) u ovom slučaju rotira na izlazni pas na 1, a prate ga O2, koji zauzima njegovu poziciju u zoni (**dijagram 3a**). O4 nakon udvajanja rotira u gornju liniju i popunjava mesto O2 (**dijagram 4**). U praksi sam probao umesto ove rotacije da podignem O1 u gornju liniju, a O4 da se vrati na igrača 4. To mi se pokazalo adekvatno, ali je potrebna brza reakcija O4 da 4 ne bi ostala sama ili zauzela još bolju poziciju ka košu (**dijagram 4a**). Zadržao sam u primeru s dijagrama 3 princip da igrač koji udvaja posle pasa rotira suprotno od dodavanja. Ostavljam vam mogućnost da prilagodite odbranu svom načinu rotacije. U ovoj odbrani je jako važno da se igraču s loptom limitira vreme razmišljanja, kao i pregled terena. Taj limitirani pregled terena daje fleksibilnost igračima u gornjoj liniji zone da predvide dodavanje i tako brzo dođu do željene pozicije u odbrani.

U akciji datoj kao primer, kada 5 s loptom krene u prodor na čeonu liniju, O2 mora da zatvori pogled 5 i samim tim brzi pas ka 2 (**dijagram 3b**). O4 mora da veruje da će mu O1 zatvoriti pas ka košu. O3, koji je između dva igrača, pazi na „basket-cut” i spreman je na rotaciju u korner. Ovo je bio primer kad imamo dva visoka igrača u donjoj liniji odbrane, ali kao što sam rekao, principi su isti i u drugim rasporedima. U slučaju da napadač doda loptu igraču 2 ili 3, svi se vraćaju na inicijalne pozicije u

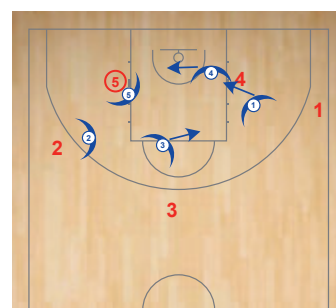
zoni (**dijagram 4b**) i igra se po principima zone koji su ranije postavljeni.

Napadi nemaju uvek istu ili predvidljivu formaciju, stoga želim da u nekoliko primera pokažem kako se ovaj vid odbrane prilagođava (**dijagram 5a**) pasu na niskom postu iz kornera. Na ovom primeru vidimo da se lopta na 3 dodaje iz kornera. Ako primenimo formiranje zone iz prethodnog primera, donju liniju zone formiraju O4, O3 i O2. Imaćemo samo jednog igrača na strani pomoći u donjoj liniji, te će udvajanje otvoriti veliku prazninu ispod kosa. Ovo tretiramo kao specijalan slučaj. Zonski raspored ćemo napraviti sa O3, O2 i O5 u donjoj liniji, a O4 i O1 će imati uloge gornja dva igrača. Vidimo na ovom primeru da su napadači raširili teren na strani pomoći u želji da naprave dobar „spacing” za igru na postu. Ukoliko smo pre prijema uradili dobar posao u odbrani, 3 je primio loptu van reketa. To će prirodno naterati dodavača 4 da se pomeri iz kornera prema produžetku linije penala. U slučaju da ostane u korneru, O4 je tada u otvorenom stavu, licem prema suprotnom košu, i igra „stunt” odbranu između 3 i 4. O1 je između 1 i 5 (sprečava „cut” od 1), O5 je između 5 i 2 (sprečava „cut” od 5) (**dijagram 5b**).

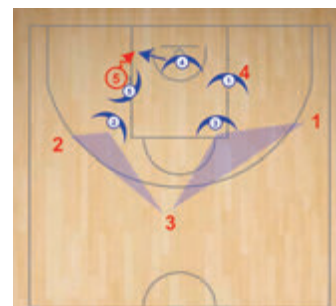
U situaciji udvajanja na dribling, ako se drži širina na strani pomoći, O4 može da odigra agresivno zatvaranje pasa na 4 ili će se, kao i u prethodnim slučajevima, uvući u zonu i čekati da (na pas) izađe u jak „close-out” (**dijagram 5c, d**). U slučaju da lob pas ode igraču na niskom postu, u poziciji blizu koša, udvajanje se radi automatski, bez čekanja driblinga (**dijagram 6**). Principi su isti kao u prethodnim slučajevima.

Ova vrsta alternativne odbrane može da se igra kao principska odbrana na niskom postu, kao specifična odbrana protiv određenih igrača i kao situaciona odbrana protiv određenih igrača u određenim delovima utakmice. Iz mog iskustva i iskustva ekipa s kojima sam radio, poslednja opcija je davala najbolje rezultate. Da naglasim, u ovoj transformaciji sve pozicije mogu da se nađu na svim mestima u zoni, te igrači moraju u potpunosti da znaju principe zonske odbrane. Takođe želim da istaknem da ovaj vid odbrane daje najbolje rezultate u kasnim delovima napada (8" ili manje), kada i napadačke 24 sekunde rade za odbranu. ●

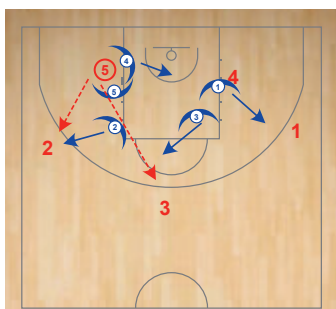
Ova vrsta alternativne odbrane može da se igra kao principska odbrana na niskom postu, kao specifična odbrana protiv određenih igrača i kao situaciona odbrana protiv određenih igrača u određenim delovima utakmice

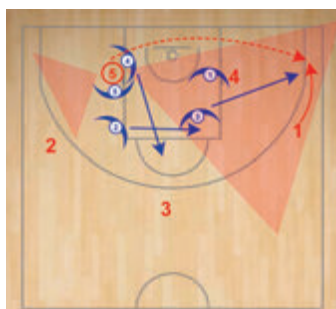
DIJAGRAM 3a

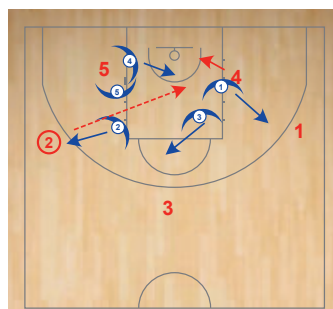
DIJAGRAM 3b

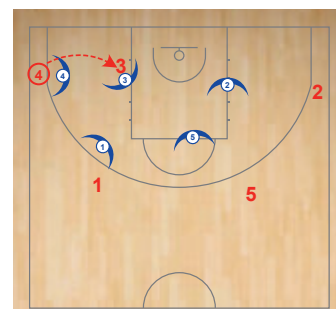
DIJAGRAM 4b

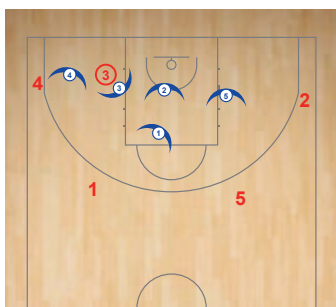
DIJAGRAM 4

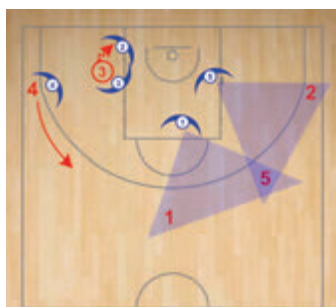
DIJAGRAM 4a

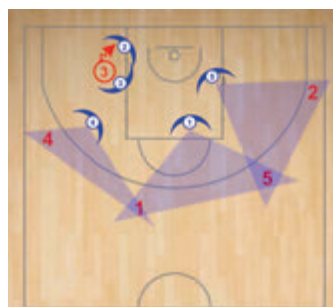
DIJAGRAM 5a

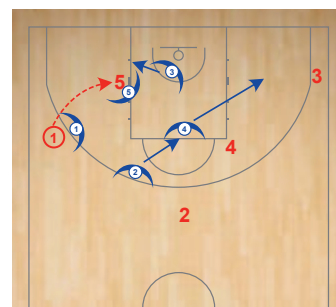
DIJAGRAM 5b

DIJAGRAM 5c

DIJAGRAM 5d

DIJAGRAM 6

Off Ball Screen, model razvojno-pripremnoog treninga

Kako sam i sam rob današnje tendencije da se uvek sve svede na Pick and Roll, dosta ofanzivnih postavki zapravo sadrže blokade na igraču bez lopte – Off Ball Screen

Ubrzani razvoj košarke na dnevnom nivou i dostupnost informacija doprineli su da se menjaju i metode obuke fundamenta, kao i usavršavanje istih. Ograničeni kalendarom takmičenja, brojem utakmica, različitostima u obučenosti igrača, treneri moraju da reše kompleksne tehničko-taktičke zadatke, a da ne uđu u pretreniranost ili loše planiranje mikrociklusa, koje može dovesti do neželjenih efekata i rezultata. Kako sam i sam rob današnje tendencije da se uvek sve svede na Pick and Rol, dosta ofanzivnih postavki zapravo sadrže blokade na igraču bez lopte – Off Ball Screen.

Smatram da je potrebno imati raznovrsnost u rešavanju neke ideje, kao i da zapravo kretnje koje se dešavaju pre samog završnog Pick and Rolla mogu biti dosta produktivnije. Sama igra bez lopte i blokade na igraču bez lopte mogu nam dati mnogo mogućnosti i prikazom određenih vežbi želim da pokažem jedan od modela u pristupu rešavanja situacija izvučenih iz ofanzivnih postavki. Same vežbe se mogu koristiti u bilo kom delu mikrociklusa ili treninga. One su tehničko-taktičkog karaktera, a mogu biti i takmičarskog kada se dostigne određeni nivo perfekcionizma u realizaciji.

● **Demarkiranje i načini prijema lopte u zavisnosti od odbrane**

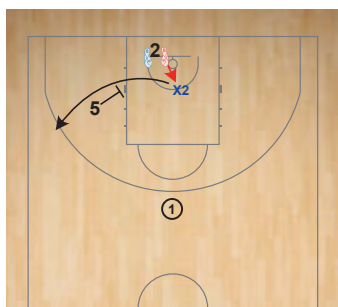
Pre samog prikaza trenažnog procesa, želeo bih da prikazem na koji način bi mogli da učimo/usavršavamo igrače. To se pre svega odnosi na tehnike demarkiranja, korišćenja blokade i prijema lopte. Današnje tendencije u košarci idu ka tome da se lopta što manje drži u rukama, da se brzo prenosi i da se donose brze odluke koje su povezane s tehničko-taktičkim zahtevima trenera. Kako smo na samom početku obuke mladih košarkaša imali kretnje bez lopte u vidu I, L, V demarkiranja, savremeni pristupi na seniorskom nivou zahtevaju da se kretnje

svedu na kratke i eksplozivne kako bi se postigao određeni tajming za korišćenje blokade na igraču bez lopte (Off Screen).

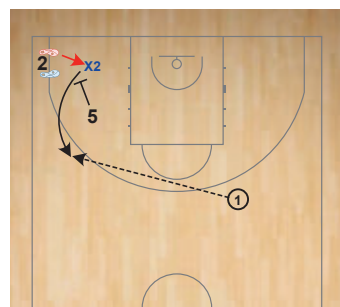
Samo demarkiranje ima zadatak da u startu napravi prednost u odnosu na postavljenu odbranu i da pomoću blokade dođe do zadatog tehničko-taktičkog cilja. Kako su danas određene kretnje već predvidive zbog dostupnosti video-materijala protivnika, na osnovu skautinga, odbrana ima zadatak da neutrališe kretnju napada i tako odloži/prekine određenu kretnju. Kada je početna kretnja ispod koša (**dijagram 1**), a igrač koji postavlja blokadu na drugom skakačkom mestu (Middle Post), igrač napada mora da uđe levom nogom između dve noge odbrane, da ubaci levo rame (ne ruku) u njegove grudi i tako iskoristi njegovu statiku kao svoju inicijalnu snagu za eksplozivnu kretnju oko blokade. Kada imamo kretnju na strani pomoći (**dijagram 2**), a odbrana ima zadatak da prati igrača preko blokade (Chase), rad nogu i tela napadača je apsolutno isti kao u prethodnom slučaju. Kad je strana pomoći formirana tako da je igrač odbrane više ka lopti, napadač koji postavlja blokadu ima za cilj da koriguje mesto blokade i blokira igrača ma gde se on nalazio, a napadač da bez ikakve pripreme istrči u punom sprintu (**dijagram 3**).

U situaciji kada se postavlja donja blokada (Pin Down/Down Screen) (**dijagram 4**), a odbrana kao taktički zadatak ima za cilj da neutralizuje korišćenje blokade (Top-Lock), zadatak napadača je da uđe desnom nogom ka igraču, iskorači levom nogom i eksplozivnom kretnjom da utrči ka košu (backdoor). Jedna pomalo zaboravljena tehnika prijema je da se visoki igrač otvori ka lopti (Flash Cut), primi loptu i otvori licem ka čeonj liniji i da on doda loptu o pod na utrčavanje napadača iza leđa odbrane (**dijagram 5**).

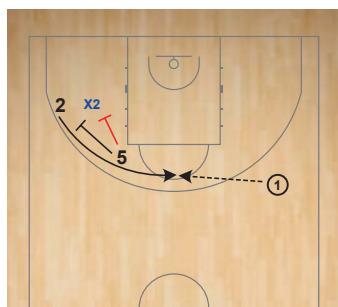
Sam prijem lopte igrača koji koristi blokadu može biti individualan, jedan ili dva kontakta, naročito kada ulazi u realizaciju šuta bez driblinga za dva ili tri poena. Svaka-

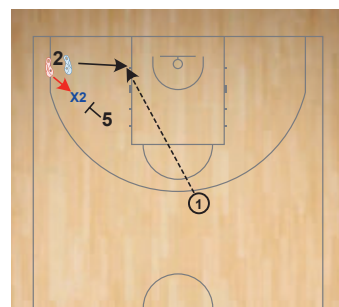
DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

ko, postoje neke prirodne motoričke kretnje koje su efikasnije od naučenih, koje mogu doprineti bržim i efikasnijim odlukama, a znamo koliko je to danas zaista bitno. Ovdje bih predočio tri osnovna prijema lopte u odnosu na blokadu, kao i sam rad nogu kako bi igračima omogućili brže i jednostavnije odluke:

Curl Cut prijem lopte (**dijagram 6**) koristimo kada je igrač odbrane u kontaktu i prati kretnju napadača. Prijem koji je svakako najbrži je u dva kontakta u slučaju ostvarivanja prednosti i realizacije šutem za dva poena.

Straight Cut prijem lopte (**dijagram 7**) koristimo kada igrač odbrane loše reaguje i ne uspeva da donese pravovremenu odluku, što za rezultat ima da se zaglavi na blokadi. U ovom slučaju smatram da je najbolji prijem u jednom kontaktu takav da se igrač okrene u kratkom leđnom pivotu s kratkim poskokom. Cilj je da se igrač napada sakrije u nivou blokade iza svog saigrača.

Fade Cut prijem lopte (**dijagram 8**) koristimo kada igrač odbrane ima zadatak da ide preko blokade. Različiti su pristupi ovoj tehnici prijema, ali smatram da je najbitnije da igrač napada napravi eksplozivn korak pored blokade L1, da se odbaci na desnu D2 u leđnom pivotu i da u trenutku prijema lopte napravi korak levom nogom L3 ka uglu, a da nakon prijema privuče desnu D4 kako bi ostvario kvalitetan balans za realizaciju ili nastavak napadačke kretnje. Kod ove tehnike čitanja blokade vrlo je bitno da igrač koji dodaje popravi ugao dodavanja kako bi ono bilo sigurno i efikasno.

● Model treninga i usavršavanje igre bez lopte

› Zagrevanje

Kako bismo kvalitetno pristupili samom planu treninga s motoričkog aspekta, smatram da je potrebno igrače pripremiti i upoznati njihovo telo sa zahtevima koje želimo da stavimo pred njih. To se najpre odnosi na rad nogu (footwork), visinu stava pre kretnje, promene pravca, promene ritma i uglova pod kojima želimo da igrač izvrši zadatu kretnju. Uz konsultaciju s kondicionim trenerom, uvodni deo treninga možemo započeti najjednostavnijim kretnjama pomoću čunjeva, koji će nam odrediti tačno mesto na kom bi igrač trebalo da izvrši zadatu kretnju.

Nakon uvodnih vežbi trčanja i dinamičkog rastezanja, čunjeve postavljamo u pravolinijskoj formaciji (**dijagram 9**). U vežbi broj 1 zadatak je da se na relativnom kratkom rastojanju igrač zaustavlja u dva kontakta i zatim, iz stava s polusavijenim nogama, ulazi u maksimalni sprint s korakom unapred bez „negativnog koraka“ unazad. Nakon nekoliko ponavljanja s promenom redosleda nogu, prelazi se na vežbu broj 2. Zadatak je da nakon laganog poluvisokog skipa igrač napravi snažan

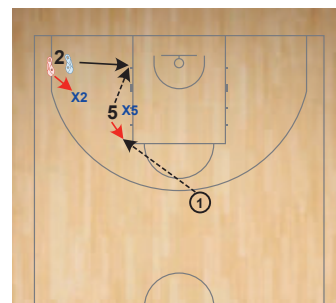
iskorak u stranu s promenom visine stava i ritma. Nakon toga nastavlja s laganim skipom, ponavljajući kretnju. U vežbi broj 3 zadatak igrača je da u punom sprintu napravi slalom oko čunjeva, a da pritom naglasi ubacivanje bližeg ramena ka čunju. Sledeći set uvodnih vežbi je u drugačijoj formaciji čunjeva (**dijagram 10**). U vežbi broj 4 želimo da se igrač zaustavlja i kreće na sledeći način:

Jedan kratki kontakt s polaskom u direktni korak, pokazuje se ista ruka koja će kasnije biti „meta“.

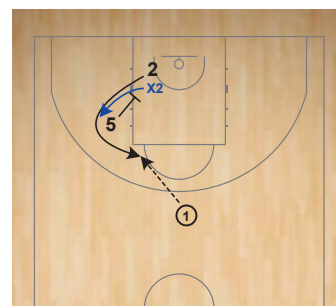
Dva kontakta, s radom nogu, prvo stopalo peta-prsti, drugo stopalo prsti-peta, nastavlja se ukrštenim korakom u punom sprintu sa pokazivanjem dve polusavijene ruke u pravcu kretnje.

U vežbi broj 5 želimo da igrač napravi slalom u punom sprintu s naglaskom da oko čunja malo promeni visinu stava ka niže i da ubaci bliže rame čunju.

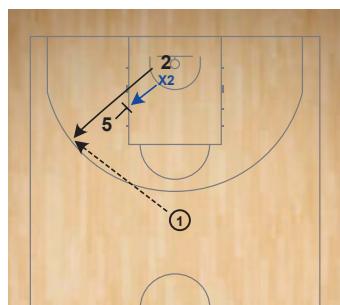
Broj ponavljanja u uvodnom delu može biti različit, u zavisnosti koliko vremena imate, kao i da li su igrači prethodno imali određeni rad u teretani. Kao dodatna vežba za zagrevanje može se koristiti igra vije ili jurke s različitim ciljevima jer time igrači, kroz igru, aktiviraju svoje nesvesne eksplozivne kretnje i reakcije.

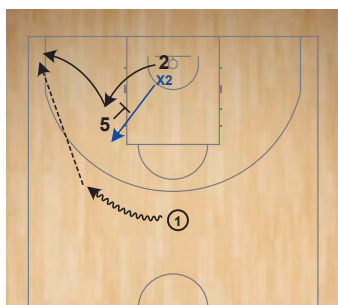
DIJAGRAM 05

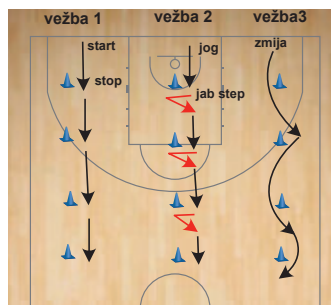
DIJAGRAM 06

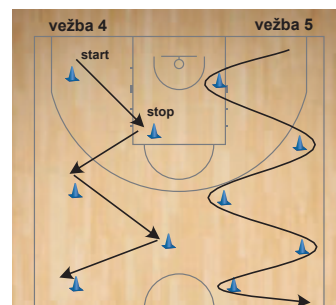
DIJAGRAM 07

DIJAGRAM 08

DIJAGRAM 09

DIJAGRAM 10

Sama organizacija vežbi je da se radi u većini slučajeva naizmenično kako bi igrači imali naviku da se kreću odmah nakon izvedenog dodavanja ili kretnje. Time podstičemo i razvijamo navike iz same igre današnjice, a to su konstantna aktivnost, koncentracija i držanje određenog tajminga i spejcinga u jedinici vremena

Blokada se može postavljati na više mesta, a karakteriše je da je kretnja uvek od lopte ka širini. Treba napomenuti da je uloga dodavača možda i najbitnija jer najčešće mora da napravi dribling korekcije kako bi pravovremenost i preciznost dodavanja bile efikasna. Trebalo bi krenuti od tupih uglova kretnji kako bi igrači postepeno razvijali osećaj za prostor

Glavni deo treninga

Na samom početku glavnog dela smatram da bi trebalo krenuti od najjednostavnijih egzekucija ka košu, različitim vrstama polaganja bez driblinga i sa njim, zatim šutevima s poludistance s driblingom i bez njega i tek na kraju sa šutevima za tri poena. U daljem tekstu ne bih želeo da pričam mnogo o egzekucijama jer imamo zaista široku paletu izbora, ali je vrlo bitno da govorimo o detaljima koje se odnose na demarkiranje, korišćenje blokada i samih dodavanja jer je sve uzročno-posledično povezano. Bitno je naglasiti da ulazne kretnje moraju biti oštre, s kratkim demarkiranjem, ubacivanjem rame na i pokazivanjem ruku (meta) kako bi dodavaču jasno pokazali gde žele loptu. Dodavanja moraju biti različita i maksimalno oštra, s pravolinijskim kretnjama. Naglasio bih da ne bi trebalo koristiti dvoručna dodavanja s grudi kada se igrač kreće ka košu, već jednoručna sa iskoricima u stranu, kao i dodavanje s dve ruke iznad glave u zavisnosti od aktivnosti odbrane. Sve vežbe mogu imati različite ciljeve ka određenom broju postignutih koševa, kao na primer: bez promašaja na prodorima u nizu, ne smeju se promašiti dva-tri šuta u nizu itd. Mislim da ne bi trebalo zadavati ciljeve za određeno vreme jer se time gubi fokus na detaljima, što zapravo želimo ovakvim tipom treninga. Naglasio bih da su vežbe slagane po tipu kretnji, kao i težini rešavanja zadatka. To ne znači da bi moralo da se ide po ovakvom rasporedu, već po tome šta želimo da postignemo, kao i u zavisnosti od toga kakve grupe kreiramo, da li grupu sa unutrašnjim igračima, da li grupu sa spoljnim igračima ili kombinaciju obe. Kada imamo kombinaciju unutrašnjih i spoljašnjih igrača, trebalo bi uvek organizovati vežbe tako da jedan igrač ima realizaciju ispod koša, a drugi sa određene distance.

Sama organizacija vežbi je da se radi u većini slučajeva naizmenično kako bi igrači imali naviku da se kreću odmah nakon izvedenog dodavanja ili kretnje. Time podstičemo i razvijamo navike iz same igre današnjice, a to su konstantna aktivnost, koncentracija i držanje određenog tajminga i spejcinga u jedinici vremena. Jedan od načina kako možemo započeti trening je da postavimo dve

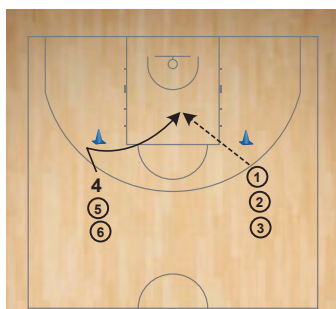
grupe igrača na suprotne strane i da prva situacija bude Shuffle Cut kretnja (**dijagram 11**) sa opcijama egzekucije: bez driblinga iz dvokoraka, bez driblinga sa ulaskom u jump stop, prijem nakon prelaska linije slobodnog bacanja i jednog driblinga sa zakorakom itd. Sledeća ideja je da igrač nakon prve kretnje napadne sredinu, a zatim, s promenom ritma, napadne backdoor. Dodavanje bi trebalo biti o pod, a igrač da pokaže unutrašnju ruku u visini kolena. Realizacija može biti na više načina (**dijagram 12**).

U situaciji kada imamo grupu sa unutrašnjim i spoljnim igračima, a želimo da usavršimo Shuffle Cut kretnju, vežbu možemo kreirati tako postavimo obe pozicije u istu situaciju s različitim zadacima (**dijagram 13**).

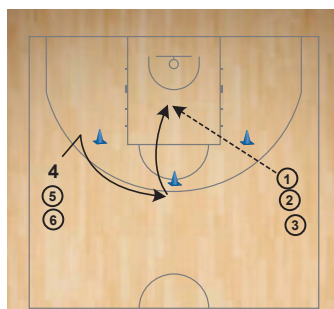
Jedna od kretnji koja se često koristi je Flex Cut, koja ima za cilj da kontinuitetom međusobnih blokada Screen for Screener napravi prednost i iskoristi nedostatak koncentracije i komunikacije kod odbrane. Igrače možemo podeliti u dve grupe, u ovom slučaju igrače na spoljnim pozicijama (**dijagram 14**). Nakon dodavanja ka trenerima (mogu biti i igrači), igrač 1 ulazi u blokadu igraču 3, gde on napada drugi obruč na niskom postu, a igrač 1 nastavlja izlaznu kretnju oko čunja, gde može koristiti različite šuteve s poludistance i distance (**dijagram 14.1**).

Sledeća opcija bi mogla da se organizuje s kombinacijom unutrašnjih i spoljnih igrača (**dijagram 15**). Visoki igrači nakon blokade napadaju blok s leve strane dok spoljni igrači imaju realizaciju za dva ili tri poena. Bitno je naglasiti da igrači moraju da naprave određenu pauzu s promenom ritma kod postavljanja blokade, da se očesu rame o rame kako ne bi bilo međuprostora za odbranu. Takođe, visoki igrači bi trebalo da uvek imaju vizuelnu konekciju s loptom/dodavačem i da uvek jasno pokažu ruku gde žele da prime loptu (**dijagram 15.1**).

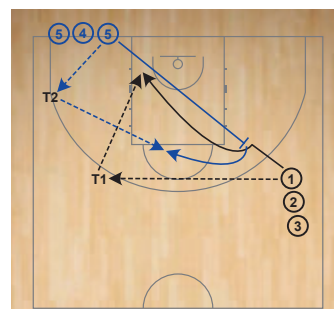
Sledeća kretnja koja je veoma zastupljena je Screen Away. Cilj kretnje je da se napravi blokada na strani pomoći koja je kreirana tako da su igrači odbrane u otvorenom stavu ka lopti na minimum od dva dodavanja od lopte. Kada imamo samo grupu spoljnih igrača, možemo napraviti opciju da oni međusobno postavljaju blokade, a da trener bude pasivna odbrana koja će imati za zada-

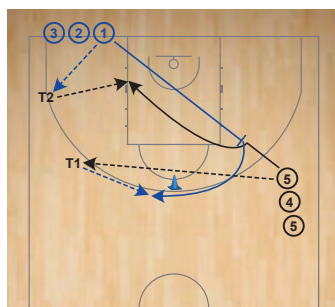
DIJAGRAM 11

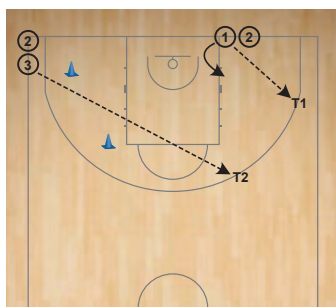
DIJAGRAM 12

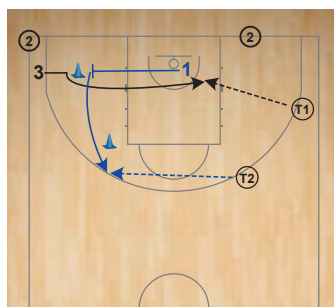
DIJAGRAM 13

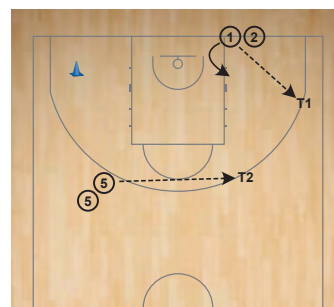
DIJAGRAM 13.1

DIJAGRAM 14

DIJAGRAM 14.1

DIJAGRAM 15

tak da stvori privid igraču napada kako da se demarkira i reaguje u trenutku postavljanja blokade. Prva opcija je da odbrana reaguje tako što će pratiti – chase igrača napada. Napad ima za cilj da odreaguje Curl Cut kretnjom (dijagram 16). Sledeća opcija je da odbrana ide ispod – short cut, a igrač napada ima zadatak da napravi Straight Cut, da se sakrije iza blokade (dijagram 16.1). Vrlo korisna opcija kada imamo igrače sa svih pozicija gde želimo da razvijemo tajming blokade (dijagram 16.2).

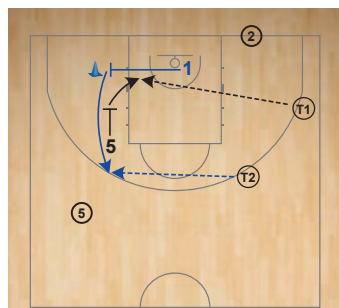
Segment napada u kom su zastupljene uzastopne blokade ili Stagger Screen ima zaista široki spektar opcija, kako za spoljne, tako i za unutrašnje igrače. Ono što bi trebalo napomenuti jeste da bi trebalo uzastopne blokade postavljati minimum jedan metar ispod linije za tri poena kako bi napadači imali veliki izbor čitanja i prijema lopte, jer mislim da nije cilj primiti na 10 metara od koša, gde je igrač praktično bezopasan za opciju šuta, osim u vrlo retkim situacijama kod igrača koji igraju na visokom nivou takmičenja. Sledeći bitan detalj je da su blokade postavljene „stepenasto“ kako igrač odbrane ne bi bio u mogućnosti da kreira identičnu odbranu na obe blokade, s tim da bi druga blokada morala biti makar pola metra dublje u odnosu na prvu.

Trebalo bi krenuti od osnovne kretnje, gde igrači izlaze u pravolinijskoj kretnji s različitim prijemom i realizacijom u zavisnosti od zamišljene odbrane (dijagram 17). Jedna pomalo zapostavljena kretnja, koja može biti kao rešenje protiv vrlo agresivnih odbrana, jeste da se, u slučaju da igrač odbrane prati – chase, igrač napada na-

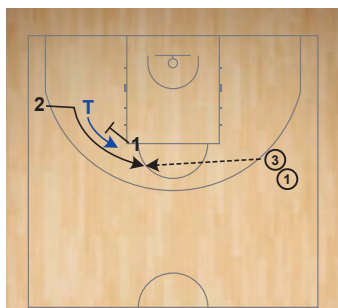
glo zaustavi ili ukopa između dve blokade i tako uspori ili iznuđi foul od odbrane. Nakon toga ulazi u sprint i donosi zadatu odluku realizacije (dijagram 17.1). Kretnja koja je vrlo efektivna kod Top-Lock odbrane je da napadač napravi slalom kretnju ili Snake Move kako bi naterao igrača da bude obazriv za backdoor utrčavanje i da ga natera da na drugoj blokadi mora ući u chase (dijagram 17.2)

Kretnja koja je dosta zastupljena iz Stagger opcije, a dosta je efektivna jeste Sharp Curl. Najbolje je napraviti je s kombinacijom spoljnih i unutrašnjih igrača, ali se može kombinovati i sa igračima koji su na sličnim pozicijama tako da uvek jedan pravi oštru kretnju oko igrača ka košu, a drugi koristi izlaznu s realizacijom šuta za dva ili tri poena (dijagrami 18 i 18.1).

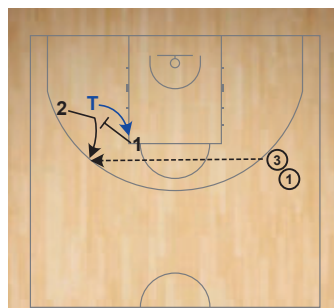
Kretnja koja se dosta koristi kao primarna ili kao sekundarna nakon nekog prodora ka košu ili igre na niskom postu je Fler Screen. Cilj blokade je da onemogući igraču odbrane da reaguje pravovremeno, naročito nakon pomoć-vraćanje – Stunt defanzivne kretnje. Blokada se može postavljati na više mesta, a karakteriše je da je kretnja uvek od lopte ka širini. Treba napomenuti da je uloga dodavača možda i najbitnija jer najčešće mora da napravi dribling korekcije kako bi pravovremenost i preciznost dodavanja bile efikasne. Trebalo bi krenuti od tupih uglova kretnji kako bi igrači postepeno razvijali osećaj za prostor. Nakon izdriblavanja iz ugla i uručenja, igrač nastavlja u punom sprintu ka sredini, gde može napraviti različite odluke realizacije (dijagram 19).

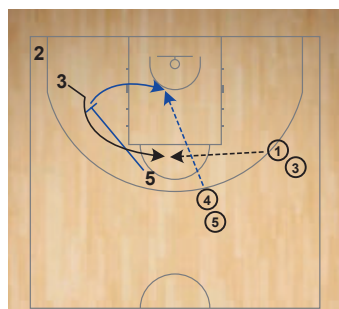
DIJAGRAM 15.1

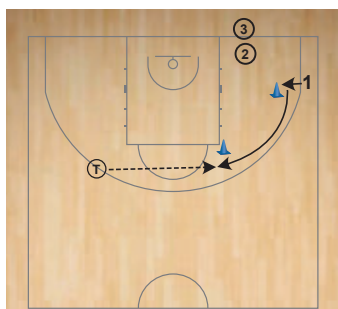
DIJAGRAM 16

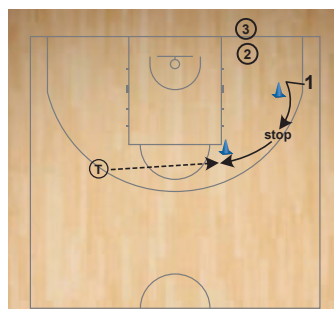
DIJAGRAM 16.1

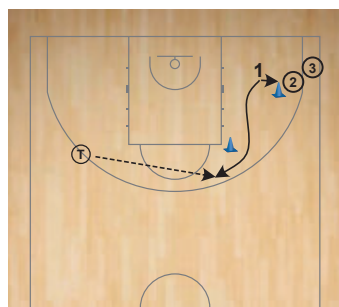
DIJAGRAM 16.2

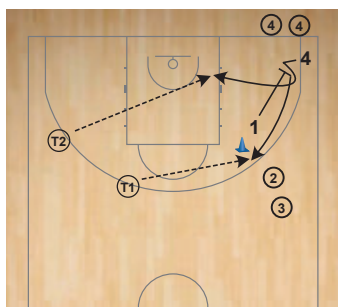
DIJAGRAM 17

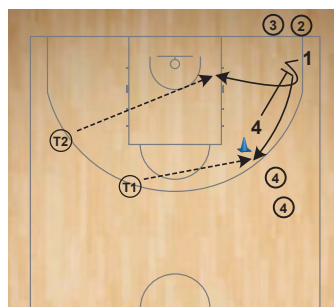
DIJAGRAM 17.1

DIJAGRAM 17.2

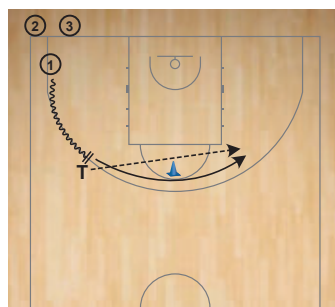

DIJAGRAM 18

DIJAGRAM 18.1

Segment napada u kom su zastupljene uzastopne blokade ili Stagger Screen ima zaista široki spektar opcija, kako za spoljne, tako i za unutrašnje igrače. Ono što bi trebalo napomenuti jeste da bi trebalo uzastopne blokade postavljati minimum jedan metar ispod linije za tri poena kako bi napadači imali veliki izbor čitanja i prijema lopte, jer mislim da nije cilj primiti na 10 metara od koša, gde je igrač praktično bezopasan za opciju šuta, osim u vrlo retkim situacijama kod igrača koji igraju na visokom nivou takmičenja

DIJAGRAM 19

Najbitnije je raditi na detaljima i analizirati produktivnost na treningu i utakmicama. Za kraj, želeo bih da se nadovežem na konstataciju koju često čujemo u TV prenosima, da je forma prolazna, a klasa večna, i da je preformulišem u to da su tendencije prolazne, a tehnika večna

Kada imamo situaciju da odbrana ide ispod blokade, napadač treba da se zaustavi i sakrije iza blokada sa najčešćom realizacijom šuta za tri poena (**dijagram 19.1**). Kada je igrač odbrane agresivan ili ide ispod blokade, jedna od opcija je i Re-Screen (**dijagram 19.2**).

Sledeća opcija je s dodavanjem iz ugla terena i s centralne pozicije. Trebalo bi napomenuti da posle kretnje napadač koristi pola distance u punom sprintu, a pola s proklizavanjem u stavu. Time postiže bolju stabilnost pre donošenja odluke, kao i smanjenje rizika od greške u slučaju nastavka driblingom (**dijagrami 20 i 21**).

Kada imamo pomešanu grupu igrača, možemo kreirati različite opcije s realizacijom šuta ili utrčavanja ka košu – Cut (**dijagrami 22 i 23**).

● Elementi povezani sa Off Screen kretnjom

Intenzitet odbrane i nivo pripreme ekipa uslovlili su velikane magične igre da nadgrade i povežu određene elemente kako bi odbrani bilo otežano da pravovremeno odreaguje. Svakako jedna od najupečatljivijih kretnji današnjice je kombinacija On Ball Screen + Off Ball Screen. Treba naglasiti da su ovde najbitnijai pravovremenost blokade, mesto i na kraju čitanje, u zavisnosti od taktike odbrane.

Jedna od čestih opcija, naročito iz sekundarnog kontranapada, jeste da se nakon Early Ball Screen kretnje uđe u Pin Down (**dijagrami 24 i 24.1**).

Kretnja s kojom neka ekipa može napasti lošijeg defanzivnog igrača je Ghost Screen u kombinaciji s Fler

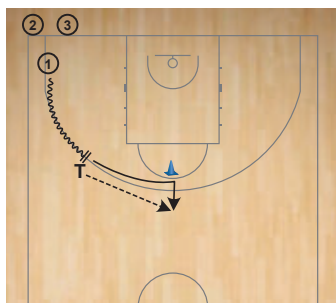
Screenom. Najčešće igrači i ne postavljaju samu blokadu, više je lažna blokada – Slip s ciljem da izazovu neadekvatnu defanzivnu odluku preuzimanja ili ne, i da nakon toga uđu u Fler (**dijagram 25**).

Kretnja koja je zastupljena na svim nivoima s vrlo visokim procentom uspešnosti je Spain PnR, ili u nekim ofanzivnim opcijama nazvan i SNAP. Ona ima za cilj da blokira visokog igrača u trenutku vraćanja ili, u nekim slučajevima, da gde odbrana predviđa kretnju, napravi lažnu blokadu. Najčešće se odigrava na centrali (**dijagrami 26 i 26.1**), ali postoji i mogućnost odigravanja na strani (**dijagrami 27 i 27.1**).

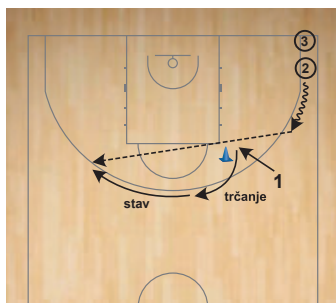
● Zaključak

Ovakav pristup organizaciji treninga može doprineti da se reše kompleksni tehničko-taktički zadaci, kao i da se dostignu specifični psihomotorni nivoi u izvođenju određenog zadatka koji su uključeni u celokupnu ofanzivnu ideju jedne ekipe. Ovi primeri ne moraju biti odrađeni na jednom treningu, što je i nemoguće, s obzirom na to da je on uslovljen vremenski i samom periodizacijom u jednoj sezoni, ali sam siguran da će igračima biti zanimljivo i da će nesvesno dostići zavidan nivo tehnike i uspešnosti. Najbitnije je raditi na detaljima i analizirati produktivnost na treningu i utakmicama. Za kraj, želeo bih da se nadovežem na konstataciju koju često čujemo u TV prenosima, da je forma prolazna, a klasa večna, i da je preformulišem u to da su tendencije prolazne, a tehnika večna. ●

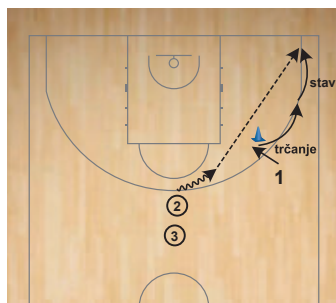
Autor je glavni trener KK HAKRO Merlins Crailsheim

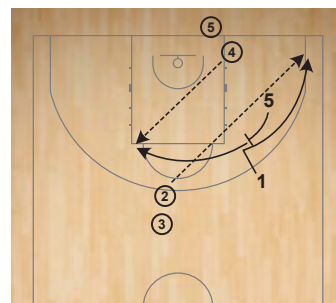
DIJAGRAM 19.1

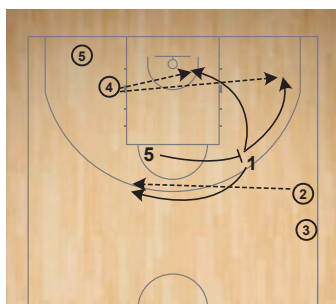
DIJAGRAM 20

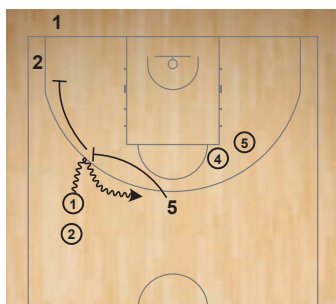
DIJAGRAM 21

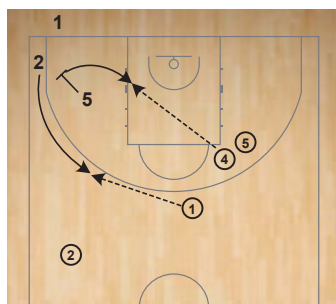
DIJAGRAM 22

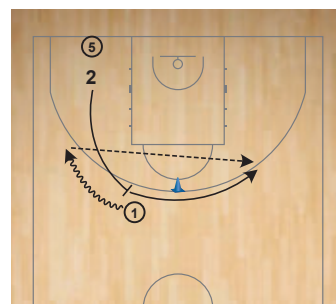
DIJAGRAM 23

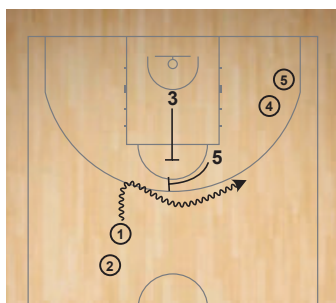
DIJAGRAM 24

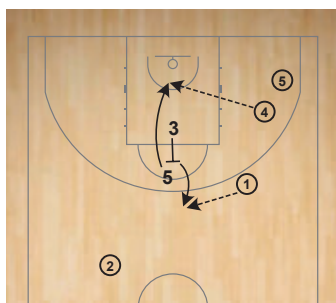
DIJAGRAM 24.1

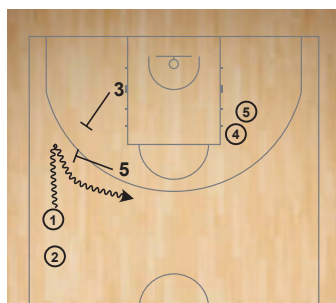
DIJAGRAM 25

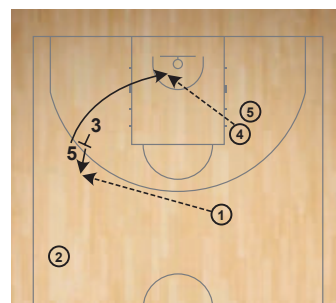
DIJAGRAM 26

DIJAGRAM 26.1

DIJAGRAM 27

DIJAGRAM 27.1

NOVE KNJIGE U IZDANJU UKTS

NEW BOOK IN EDITION

SERBIAN ASSOCIATION OF BASKETBALL COACHES

